

การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

นางสาวณิขมล ขวัญเมือง

6019000003

คุณูปการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสยาม ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยสยาม

**The Development of Thai private University's Management According to the
Concept of Entrepreneurial University**

Miss Nichamon Kwanmueang

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Doctor of Philosophy Program in Leadership and Innovation in
Educational Administration
Graduate School Siam University Academic Year 2021
Copyright of Siam University**

หัวข้อคุณสมบัติ
การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิมหาวิทยาลัย
ผู้ประกอบการ
นามผู้วิจัย
นางสาวณิชนล ขวัญเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวะา คามดิษฐ์

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม อนุมัติให้รับคุณสมบัติฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบคุณสมบัติ

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลเรือตรีหญิง สุภัตรา เอื้อวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวะา คามดิษฐ์)

กรรมการ
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง)

กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

วันที่ ๑๔ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย

ผู้ประกอบการ

โดย : นางสาวณิชมล ขวัญเมือง

ชื่อปริญญา : ปรัชญาคุณศึกษบัณฑิต

สาขาวิชา : ภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาคุณศึกษบัณฑิต

รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินธวา คามดิษฐ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษากรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 20 สถาบัน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวนรวมทั้งสิ้น 154 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) แบ่งตามภูมิภาคและเลือกกลุ่มตัวอย่างสัดส่วนประชากร และ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนและ ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ/ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทยพบว่า มี 6 แนวทางหลัก คือ 1) การจัดการองค์กร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 4) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 5) เครือข่ายความร่วมมือ และ 6) ผลการดำเนินงาน

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและเครือข่ายความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนา เรียงตามอันดับได้ดังนี้ 1) ผลการดำเนินงาน 2) เครือข่ายความร่วมมือ 3) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 4) การจัดการองค์กร 5) การจัดการเรียนรู้ และ 6) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการประกอบด้วย 6 แนวทางหลัก 16 แนวทางย่อย ดังนี้ 1) ผลการดำเนินงาน 4 แนวทางย่อย 2) เครือข่ายความร่วมมือ 2 แนวทางย่อย 3) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 2 แนวทางย่อย 4) การจัดการองค์กร 3 แนวทางย่อย 5) การจัดการเรียนรู้ 3 แนวทางย่อย และ 6) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 2 แนวทางย่อย

คำสำคัญ : การพัฒนา, การบริหาร, แนวคิด, มหาวิทยาลัยเอกชน, มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ABSTRACT

Title : The Development of Thai Private University's Management According to the
Concept of Entrepreneurial University

By : Miss Nichamon Kwanmueang

Degree : Doctor of Philosophy (Ph.D)

Major Field : Leadership and Innovation in Educational Administration

Dissertation Advisor

Assoc. Prof. Dr. Jomphong Mongkhonvanit

Assist. Prof. Dr. Sintawa Kamdit

The purposes of this research were to: 1) study the conceptual framework of entrepreneurial university suitable for Thai private university; 2) study the current situation, desirable conditions of management, and need assessment for developing Thai private university management according to the concept of entrepreneurial university; and 3) propose guidelines for development of Thai private university's management according to the concept of entrepreneurial university. The sample groups were: 1) private university, in which the informants were 154 private university administrators from 20 institutions, selected by cluster sampling, divided by region and population proportion; and 2) 5 qualified experts acquired by purposive sampling, including private university administrators and government organization/business/industrial organization executives. The research instruments consisted of a questionnaire, an interview instrument, and assessment to reveal the appropriateness and feasibility of developing Thai private university's management under the concept of

entrepreneurial university. Data were analyzed using frequency, mean, standard deviation, priority need index, and content analysis.

The research results can be summarized as follows: 1. The study found 6 main guidelines for Thai private university's management according to the concept of entrepreneurial university: a) organization management; b) learning management; c) research and innovation development; d) intellectual property management; e) cooperation network; and f) performance result. 2. Current situations, desirable conditions of management, and need assessment of developing Thai private university's management according to the concept of entrepreneurial university showed the overall current situation of management for entrepreneurial university was moderate with organizational management having the highest average, and performance having the lowest average. Overall desirable condition of management for entrepreneurial university was high with organizational management having the highest average, and intellectual property management and cooperation network having the lowest average. The need regarding development, the ranking was as follows: 1) performance result; 2) cooperation network; 3) intellectual property management; 4) organization management; 5) learning management; and 6) research and innovation development. 3. Guidelines for developing Thai private university's management according to the concept of entrepreneurial university consisted of 6 main guidelines and 16 sub-guidelines as follows: 1) performance result with 4 sub-guidelines; 2) cooperation network with 2 sub-guidelines; 3) intellectual property management with 2 sub-guidelines; 4) organization management with 3 sub-guidelines; 5) learning management with 3 sub-guidelines; and 6) research and innovation development with 2 sub-guidelines.

Keyword: development, administration, concept, private university, entrepreneurial university

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา กามดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาคุษฎีนิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำคุษฎีนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ. โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลเรือตรีหญิง สุภัทรา เอื้อวงศ์ ประธานกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ชนิตา รักษ์พลเมือง และ ศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศิริบรรณ พิทักษ์ กรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อความสำเร็จของคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย จนกระทั่งรวบรวมข้อมูลวิจัยได้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเพื่อน ๆ ในสาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร. นลินี สุตเสวต ที่มีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คุณแม่หยวด พงศ์พันธุ์ คุณสุภาพร แดงจ้อยและน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจ สนับสนุน และให้การช่วยเหลือจนสามารถประสบความสำเร็จในการทำคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสยามที่สนับสนุนทุนการศึกษา ขอขอบคุณท่านคณบดีและเพื่อนร่วมงานคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยามที่ให้กำลังใจและสนับสนุนด้วยดี

นางสาวณิชมล ขวัญเมือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษา	13
ความหมายของการบริหาร	13
ความหมายของสถาบันอุดมศึกษา	15
การบริหารสถาบันอุดมศึกษา	17
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	29
ความหมายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	29
ประวัติความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	29

	หน้า
บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	31
แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University)	34
ความหมายของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	35
ความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	37
คุณลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	39
นโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ	78
มหาวิทยาลัยที่มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการที่ดี	88
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	95
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	102
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสม	102
กับมหาวิทยาลัยเอกชน ไทย	
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น	103
ในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
การวิเคราะห์ข้อมูล	106
ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตาม	106
แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
การศึกษากรอบแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย	109
เอกชนไทย	
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการเป็น	110
มหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	122
บทที่ 5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	157
สรุปลผลการวิจัย	159
อภิปรายผลการวิจัย	162
ข้อเสนอแนะ	174
บรรณานุกรม	176
ภาคผนวก	185
ประวัติผู้วิจัย	218

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การสังเคราะห์แนวทางหลักของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัย เอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	54
ตารางที่ 2	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของการจัดการองค์กร	59
ตารางที่ 3	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของการจัดการเรียนรู้	63
ตารางที่ 4	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	66
ตารางที่ 5	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	71
ตารางที่ 6	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของเครือข่ายความร่วมมือ	74
ตารางที่ 7	การสังเคราะห์แนวทางย่อยของผลการดำเนินงาน	77
ตารางที่ 8	จำแนกกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามภาค แบ่งตามสัดส่วนประชากร	104
ตารางที่ 9	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	110
ตารางที่ 10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	111
ตารางที่ 11	การสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตาม แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	123
ตารางที่ 12	การสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตาม แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	131
ตารางที่ 13	การสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ แนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	138
ตารางที่ 14	รายละเอียดผลการตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยของการพัฒนาการ บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	147

ตารางที่ 15	ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหาร มหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	152
-------------	--	-----

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ภาพที่ 2	แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	156

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูง เกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมในระดับมหภาคหรือที่เรียกกันว่า โลกาภิวัตน์ (Globalization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้การปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 จึงทำให้เศรษฐกิจและสังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนให้พร้อมเพื่อรองรับประเทศไทยยุค 4.0 ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นและนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 เพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน (Security, Prosperity and Sustainability) สามารถที่จะรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในศตวรรษที่ 21 โดยที่ประเทศไทย 4.0 หรือที่เรียกกันว่า “Thailand 4.0” เป็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมใหม่ให้ไปสู่ Value - Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และสนับสนุนการประกอบการซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้กล่าวไว้ว่า หลายประเทศกำลังสร้างโมเดลเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาพูดถึง A Nation of Makers ประเทศอังกฤษเป็น Design of Innovation ประเทศจีนประกาศ Made in China 2025 ส่วนประเทศเกาหลีเปลี่ยนเป็น Creative Economy (ไพทूरย์ สิ้นลาร์ตัน, สิ้นชะวา คามดิษฐ์, เฉลิมชัย มนุเสวต, วาสนา วิสฤตภา และนักรบ หมีแสน, 2561) สำหรับประเทศไทยเองนั้นรัฐบาลมีนโยบายและความมุ่งมั่นที่จะให้เป็น Value-Based Economy หรือประเทศไทย 4.0 ที่สร้างความมั่นคงผ่านวิทยาศาสตร์ชนิดเดิม ๆ โดยผลักดันผ่านการใช้งานนวัตกรรมเป็น 5 กลุ่มหลัก ได้แก่

- 1) กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ
- 2) กลุ่มอุตสาหกรรมสาธารณสุข สุขภาพและ

เทคโนโลยีทางการแพทย์ 3) กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม 4) กลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว 5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 12), 2559) โดยประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วย 2 แนวคิดสำคัญ คือ

1. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) ซึ่งสร้างความเข้มแข็งจากภายในมีกลไกขับเคลื่อนอยู่ 3 ส่วนหลัก คือ การยกระดับนวัตกรรม (Innovation Driven Proposition) ของทุกภาคส่วนในประเทศ การสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur Driven Proposition) และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย (Community Driven Proposition)

ทั้งนี้ต้องขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน การยกระดับนวัตกรรมเมื่อรวมกับการสร้างแนวคิดของการสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการจะเอื้อให้การจัดสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ เกิดจากการสร้างสรรค์นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ ในส่วนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากหรือชุมชน เมื่อผนวกความเข้มแข็งในระดับฐานรากกับการสร้างสังคมที่มีจิตวิญญาณผู้ประกอบการ จะก่อให้เกิดการขยับปรับเปลี่ยนสถานะของผู้คนในสังคม (Social Mobility) ผ่านการสร้างสังคมแห่งโอกาส (Society with Opportunity) ควบคู่ไปกับการสร้างสังคมที่สามารถ (Society with Competence)

2. ความเชื่อมโยงสู่โลก (Connect to the world) เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเกิดความเข้มแข็งแล้ว การเชื่อมโยงภายนอก (Connect to the World) เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินควบคู่กันไป ซึ่งในส่วนนี้เป็นการมองระบบเชื่อมโยงกับโลกใน 3 ระดับด้วยกัน คือ Domestic Economy (เศรษฐกิจภายในประเทศ) Regional Economy (เศรษฐกิจภูมิภาค) และ Global Economy (เศรษฐกิจโลก)

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยให้เข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน (Security, Prosperity and Sustainability) นั้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจึงมีความสำคัญ มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการตอบโจทย์ในการพัฒนาประเทศในการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) ผ่านกระบวนการเรียนการสอน งานวิจัยและการบริการวิชาการสู่สังคมและอุตสาหกรรม (สุพิชชา ชิวพฤกษ์ และคณะ, 2561) โดยเฉพาะในการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ตอบสนองกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถในการทำงาน การมีงานทำและการเพิ่มรายได้ ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ให้สามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้

ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบริบทของมหาวิทยาลัย รูปแบบการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เน้นการสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ การพัฒนามหาวิทยาลัยของไทยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการสร้างแนวความคิดแบบผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) และยกระดับมหาวิทยาลัยสู่การเป็น มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial universities) จะทำให้รูปแบบการเรียน การสอนและการทำวิจัยสามารถพัฒนาเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและสร้างมูลค่าที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศซึ่งจะช่วยยกระดับทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและประเทศโดยร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในการทำวิจัย จนกระทั่งระดมทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยธุรกิจภายในมหาวิทยาลัย เช่น บริษัท ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจักระบบองค์กร และการจัดการด้านการประกอบการของมหาวิทยาลัย ใช้การมีส่วนร่วมจากบุคลากร นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งเพิ่มจำนวนทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อการประกอบการ ทั้งทุนมนุษย์ ทุนวัฒนธรรม ทุนเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งทางภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) รับผิดชอบด้านการส่งเสริมมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

(Entrepreneurial University) และสนับสนุนผู้ประกอบการ (Startup) ทั้งนี้ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาผู้ประกอบการ Startup ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านความเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับเอกชน (Business Brotherhood) ในการบ่มเพาะและเร่งการเติบโตของผู้ประกอบการ Startup ในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาศักยภาพอาจารย์จำนวนกว่า 1,100 คน เพื่อสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปถ่ายทอดและเกิดเครือข่ายอาจารย์ด้านความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเห็นได้จากการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 10 - 13 กรกฎาคม 2561 เรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University Executive Training)” เพื่อสร้างระบบนิเวศน์แห่งความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (IDE Ecosystem Development) (สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ [สวทน.], 2561) จากความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจะเห็นว่ามีมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทยกำลังมีการขยายพันธกิจและปรับปรุงยุทธศาสตร์ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการนำกระบวนการทัศน์ของความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) มาบูรณาการร่วมกับพันธกิจหลักเดิมของมหาวิทยาลัย เช่น การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการของนักศึกษา สร้างองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ นำทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยถ่ายทอดสู่กระบวนการเชิงพาณิชย์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐและภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่ออำนวยความสะดวก และใช้ทรัพยากรร่วมกันในการสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาและนักวิชาการได้ก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) เป็นต้น ซึ่งเห็นได้จากขณะนี้มียุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนต่างปรับทิศทางการเป็นสถาบันการศึกษาที่สร้างผู้ประกอบการ หรือ สตาร์ทอัพ (Startup) โดยการปรับหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน รวมถึงการสร้าง ecosystem ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีการสอดแทรก New Business DNA เข้าไปให้นักศึกษาตั้งแต่ปี 1 ผ่านการเรียนการสอนแบบโมดูลที่พัฒนาความคิดควบคู่ไปกับวิชาความรู้ เพื่อฝึกคิดเชื่อมโยงเหตุผล หลังจากนั้นเมื่อขึ้นสู่ชั้นปีที่ 3 - 4 จะให้ทำ capstone หรือสร้างชิ้นงาน โดย capstone

เป็นหนึ่งในแนวทางที่ช่วยสร้างทักษะสตาร์ทอัพ (Startup) ให้กับนักศึกษาอีกทั้งยังทำให้พวกเขาสามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของภาคธุรกิจ และภาคอุตสาหกรรม และอีกตัวอย่างก็คือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้จัดตั้งศูนย์สร้างผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (IDE : Innovation Driven Entrepreneurship Center) ที่ต่อยอดมาจากความร่วมมือกับสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างก้าวกระโดดด้วยธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่จัดตั้งคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการผ่านการทำงานร่วมกับ Babson College สถาบันที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการของสหรัฐอเมริกา ด้วยการให้นักศึกษาฝึกสร้างไอเดียและทำแผนธุรกิจ ก่อนลงมือทำจริงเพื่อต่อยอดธุรกิจใหม่ ๆ หรือสานต่อธุรกิจเดิมของครอบครัว ในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐอย่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งเมืองนวัตกรรมแห่งสยาม (Siam Innovation District: SID) โดยทุ่มงบประมาณ 20 ล้านบาทสร้างอาคารสำนักงาน SID ภายในอาคารสยามสแควร์วันเพื่อเป็นสถานที่จัดเวิร์กช็อปการบรรยาย นิทรรศการและแสดงตัวอย่างนวัตกรรมฝีมือคนไทย รวมถึงฐานข้อมูลด้านนวัตกรรมและ co-working space สำหรับผู้มาใช้บริการ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำความร่วมมือกับ MIT และ Stanford University ในขณะที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งเป้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งผู้ประกอบการ (entrepreneurial universities) และสตาร์ทอัพดิstrict (Startup district) เน้นทักษะผู้ประกอบการแก่นักศึกษาและสร้างระบบนิเวศสตาร์ทอัพ โดยได้เปิด Thammasat Creative Space โคเวิร์กิ้งสเปซ ครอบคลุมทั้งหมด 3 โชน เพื่อกำเนิดธุรกิจ ได้แก่ โชนพื้นที่ทำงาน เพื่อสร้างสรรค์และแลกเปลี่ยนแนวคิด โชนเมกเกอร์สเปซ สำหรับสร้างต้นแบบผลงาน และ โชนอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมพร้อมดันสตาร์ทอัพหน้าใหม่ (ประชาชาติธุรกิจ, 2562)

จะเห็นได้ว่าแนวทางที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดำเนินการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีรูปแบบที่แตกต่างกันตามศักยภาพและความพร้อมของมหาวิทยาลัย โดยจะพบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐจะได้เปรียบด้านงบประมาณที่มีมากกว่า ในขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชนได้เปรียบ ด้านความเป็นอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงพบว่ามีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกันจะเห็นได้ว่า จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาวะการณ์ของโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและการแข่งขันที่สูงขึ้นดังนั้น

โลกต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยบันทึก อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้องสามารถสร้างงานเองได้ และมีความคิดแบบผู้ประกอบการจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมหาวิทยาลัยย่อมได้รับผลกระทบไปด้วย ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งการตอบโจทย์การพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ ต่างประเทศและในอนาคต ประกอบกับการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อตอบ โจทย์ในยุคที่มีการ Disruption สร้างความยั่งยืนและให้มหาวิทยาลัยสามารถดูแลตัวเองได้ โดยปรับบริบทใหม่ที่เปิดกว้างสำหรับทุกคนที่ต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม ให้มีความสำคัญกับงานวิจัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งความรู้ที่จะช่วยเหลือและชี้นำสังคมได้ ปรับหลักสูตรที่ผสมผสานระหว่างวิชาการและวิชาชีพ มีความร่วมมือระหว่างสหวิทยาการและต้องสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เมื่อบัณฑิตจบการศึกษาจะต้องมีงานทำและสามารถสร้างงานได้ บุคลากรในมหาวิทยาลัยต้องพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความสามารถสื่อสารได้หลายภาษามีวัฒนธรรมการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ทำงานแบบมีเป้าหมายและเน้นการมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นการปรับตัวเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงเป็นทางออกในการอยู่รอดของมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคม เศรษฐกิจและประเทศ แต่พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีลักษณะมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่อาจมาจากเหตุผลคือการขาดแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการควรมีลักษณะอย่างไรเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการต่อไป

คำถามการวิจัย

1. กรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทยควรเป็นอย่างไร
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นอย่างไร

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย
ผู้ประกอบการควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ได้แก่ 1) การจัดการองค์กร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 4) การจัดการทรัพยากรปัญหา 5) เครือข่ายความร่วมมือและ 6) ผลการดำเนินงาน
2. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย จำนวน 41 แห่ง
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย จำนวน 20 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดีและรองคณบดี รวมทั้งผู้บริหารหน่วยงานที่สร้างผลผลิตหรือสร้างความเป็นผู้ประกอบการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 200 คน โดยเลือกตามภูมิภาคและขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามสัดส่วนประชากร และผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ จำนวน 1 คน และผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม จำนวน 2 คน รวมจำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป ตั้งแต่การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยให้มีกระบวนการและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน และเกิดผลลัพธ์จากการดำเนินงานผู้ประกอบการ

การบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ หมายถึง การบริหารมหาวิทยาลัยตามกรอบภารกิจมาตรฐานการอุดมศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) ด้านการวิจัยและนวัตกรรม 3) ด้านการบริการวิชาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) ด้านการบริหารจัดการ โดยการนำแนวคิดของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมาใช้ในการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มี 6 แนวทางหลัก ได้แก่ การจัดการองค์กร การจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เครือข่ายความร่วมมือและผลการดำเนินงาน โดยแต่ละด้าน มีความหมาย ดังนี้

การจัดการองค์กร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการวางแผน การจัดสรรและพัฒนามูลากร งบประมาณในการดำเนินงาน การสั่งการและการควบคุม

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ช่วยให้นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยเกิดการเรียนรู้ ทั้งการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ทางด้านผู้ประกอบการ ซึ่งผลที่ได้คือความรู้ ความเข้าใจในสาระต่างๆ ความสามารถ การใช้ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ รวมทั้งความรู้ลึกหรือเจตคติอันเกิดจากกระบวนการเรียนรู้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม หมายถึง การวิจัยที่ตอบสนองความต้องการทางสังคม เศรษฐกิจและประเทศ มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมที่

สร้างคุณค่าและผลกระทบเชิงบวกทางวิชาการ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สามารถสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์

การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง การจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์ขึ้น จากการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 1) การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา
- 2) การคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และ
- 3) การนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ให้เกิดประโยชน์มีมูลค่าเชิงพาณิชย์

เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ภาครัฐ และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ และเข้ามามีบทบาทในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณ

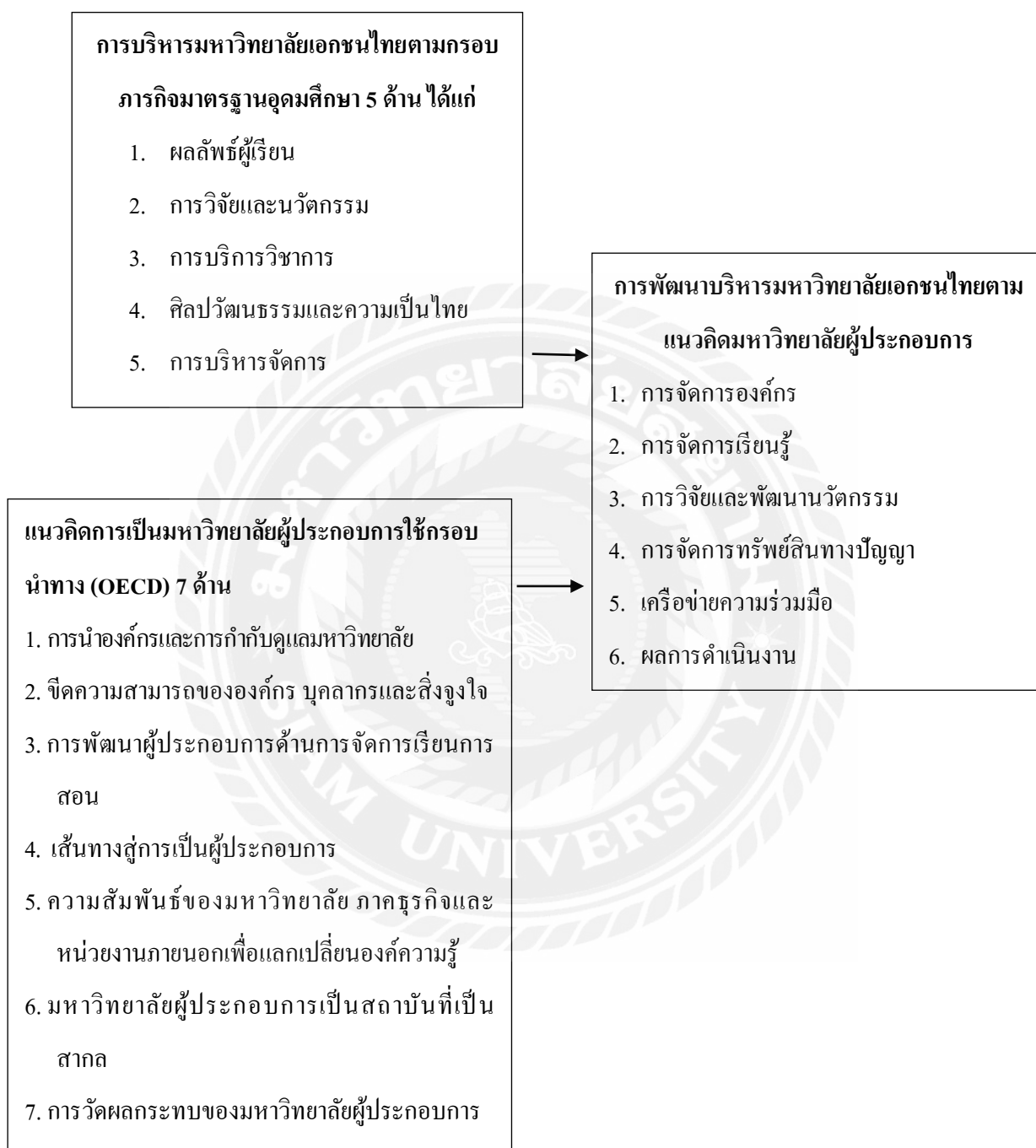
ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากบริหารและดำเนินการด้านผู้ประกอบการที่ทำให้นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ สามารถสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัยเป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาประเทศ

มหาวิทยาลัยเอกชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อนำข้อค้นพบในการวิจัยใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมในการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
2. เพื่อนำข้อค้นพบในการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ ภาคอุตสาหกรรมและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำมาใช้ในการให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย
ผู้ประกอบการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
 - 1.1. ความหมายของการบริหาร
 - 1.2. ความหมายของสถาบันอุดมศึกษา
 - 1.3. การบริหารสถาบันอุดมศึกษา
2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 - 2.1. ความหมายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 - 2.2. ประวัติความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 - 2.3. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
 - 3.1. ความหมายของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
 - 3.2. ความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
 - 3.3. คุณลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
4. นโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ
5. มหาวิทยาลัยที่มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการที่ดี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

ความหมายของการบริหาร

ความหมายของคำว่า “การบริหาร” มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำสิ่งต่างๆ ให้ได้รับการกระทำจนสำเร็จ กล่าวคือผู้บริหารมิใช่ผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนเป็นผลสำเร็จตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว (Kleeve, 1989)

การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การ ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุคิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพึงพอใจให้กับสังคม (Drucker, 1998 อ้างถึงใน โขติ บศิริรัฐ, 2558)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Simon, 1947 อ้างถึงใน จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Hoy & Miskel, 2001)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย จัดสรรทรัพยากร และประสานงานให้บุคลากรใช้ความพยายามในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป้าหมายขององค์การบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ (Robbins, 1978 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2554)

การบริหาร หมายถึง การจัดการบทบาท กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การจัดสรรและบริหารบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) และการควบคุมทรัพยากร (Controlling Organization resources) (Daft, 2002)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานภายในองค์การซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การและตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะ

ดำเนินการอย่างไรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 2) การจัดการองค์กร (Organizing) เป็นกระบวนการจัดการทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นและสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร 3) การนำ (Leading) เป็นการอำนวยความสะดวกและประสานงาน กระตุ้น ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร และ 4) การควบคุม (Controlling) เป็นการกำกับให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Dubrin, 2002)

การบริหาร หมายถึง การบริหารเป็นกระบวนการทำงานกับคน โดยอาศัยคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย ทำงานร่วมกัน มีเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน สร้างสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (เสนาะ ตีเขาว์ และ สุรัตน์ จินตสกุล, 2554)

การบริหาร หมายถึง การบริหารที่ต้องมีหลัก 6 ประการ คือ มีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม ใช้ทรัพยากรและกลวิธีที่เหมาะสม ทำงานให้บรรลุเป้าหมายและเป้าหมายนั้นช่วยกันกำหนดขึ้น ยังกล่าวอีกได้ว่าการบริหารมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ กลุ่มบุคคล จุดมุ่งหมาย กระบวนการทำงานและทรัพยากร (สุนทร โครตบรรเทา, 2554)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กรโดยอาศัยหลักการในการบริหารอย่างน้อย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุมซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2546)

กล่าวโดยสรุป การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยใช้ศิลปะในการกระทำสิ่งต่างๆ ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การจัดสรรและบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวกและการควบคุม

ความหมายของสถาบันอุดมศึกษา

ความหมายของอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา 3 คือ การศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง

สถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า สถาบันที่จัดการอุดมศึกษาระดับปริญญาและระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่

1. การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพระดับกลาง รวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการ
2. การศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ การสร้างสรรค์เผยแพร่ความรู้ การริเริ่มพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
3. การศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะสาขาวิชาเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ เพื่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม

โดยมีหลักการจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้
2. พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยน

ตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิต

โดยการจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักการ 6 ด้าน ได้แก่ หลักการความรับผิดชอบต่อหลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ หลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาลและหลักการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสำคัญของการอุดมศึกษาของวิจิตร ศรีสะอ้าน (2518) มีหลักการดังนี้

1. ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) สถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันทางวิชาการชั้นสูง มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ และจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยผ่านการพัฒนาด้านการสอนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และการวิจัยที่สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ โดยถือว่าความพยายามในการไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) เป็นอุดมคติสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

2. ความเป็นอิสระในการดำเนินการ (Autonomy) มหาวิทยาลัยต้องการการบริหารที่มีลักษณะพิเศษซึ่งมีความคล่องตัวที่จะสร้างคุณภาพและความเป็นเลิศ โดยมีการดำเนินงานที่เป็นเอกเทศมีการแทรกแซงจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อมหาวิทยาลัยให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ตามลักษณะความจำเป็นของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง โดยความเป็นอิสระในที่นี้คือ ความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการภายในของมหาวิทยาลัยซึ่งปราศจากการครอบงำควบคุมโดยมหาวิทยาลัยสามารถวินิจฉัยและดำเนินงานเรื่องภายในต่างๆได้เอง

3. เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) หมายถึงเสรีภาพของอาจารย์และนักศึกษา ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย โดยเสรีภาพทางวิชาการของบุคคล

คือ 1) การพ้นจากการถูกกีดกันหรือจำกัด โอกาสอันเนื่องมาจาก เพศ ศาสนา เชื้อชาติและการเมือง
 2) สิทธิเสรีภาพในการสอนตามหลักการและข้อเท็จจริง 3) เสรีภาพในการเขียนและเผยแพร่ผลงานทาง
 วิชาการ และ 4) เสรีภาพในการค้นคว้าวิจัย ส่วนเสรีภาพทางวิชาการระดับสถาบัน คือ 1) เสรีภาพในการ
 บริหารบุคลากร 2) เสรีภาพในการกำหนดหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา 3) เสรีภาพในการรับ
 นักศึกษา 4) เสรีภาพในการสอนและการวิจัย และ 5) เสรีภาพในการพัฒนาสถาบัน

4. ความสัมพันธ์ทางวิชาการกับสังคม (Academic Relevance) เพื่อสอดคล้องกับความต้องการและความเป็นจริงของสังคม มหาวิทยาลัยจึงต้องหันมาเน้นความสัมพันธ์ทางวิชาการกับสังคม โดยใช้ความเป็นเลิศทางวิชาการที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับความต้องการและความคาดหวังของสังคมอย่างผสมผสานกัน

5. ความหลากหลาย (Diversity) สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความหลากหลายรวมกันอยู่มากมายหลายด้าน ได้แก่ ความหลากหลายของสถานภาพบุคคล ที่มีทั้งคณาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ ความหลากหลายของศาสตร์วิชาความรู้ต่าง ๆ ความหลากหลายทางความคิดที่เป็นผลมาจากเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งความหลากหลายที่กล่าวมานี้จึงเป็น โอกาสสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาจะได้พัฒนาให้เกิดความเชื่อมโยงกัน จนพัฒนากลายเป็นความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence)

การบริหารสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารสถาบันอุดมศึกษา เป็นกลไกสำคัญเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนบรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจในด้านการสร้างทรัพยากรมนุษย์ การทำวิจัยและพัฒนา ซึ่งในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 กล่าวว่ามาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 5 ด้าน เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญาและทักษะศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกฎหมาย มีภาวะผู้นำ รู้รักคุณค่าความเป็นไทยและรู้บริบทสากล โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาตลอดชีวิต สร้างวิถีการเรียนรู้ของคนไทยให้

เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สู่การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ดังนี้

1. มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน

1.1. เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.2. เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศ

1.3. เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องรู้คุณค่า และรักความเป็นไทย ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมและประชาคมโลก

2. มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม

สถาบันอุดมศึกษามีผลงานวิจัยที่เป็นการสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม ตามอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ความต้องการจำเป็นของสังคม ชุมชน ภาครัฐและเอกชน และประเทศ ผลลัพธ์ของการวิจัยและนวัตกรรมมีผลกระทบสูงต่อการพัฒนาผู้เรียน การสร้างคุณภาพชีวิตหรือการสร้างโอกาสมูลค่าเพิ่มและขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับนานาชาติ

3. มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาให้บริการวิชาการเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนและสังคม ตามระดับความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยมี

การบริหารจัดการที่ประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ และมีความโปร่งใส ชัดเจนและตรวจสอบได้ ผลลัพธ์ของการบริการวิชาการนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

4. มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนรู้ การวิจัยหรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่การสืบสาน การสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม การปรับและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน ผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หรือการสร้าง โอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

5. มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

5.1. สถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและความต้องการที่หลากหลายของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคมสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชน

5.2. สถาบันอุดมศึกษามีการบริหารงานตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนมีการบริหารจัดการบุคลากรและทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล คำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยืดหยุ่นคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้

5.3. สถาบันอุดมศึกษามีระบบประกันคุณภาพ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนากิจการศึกษาระดับหลักสูตร คณะและสถาบันที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีการกำกับให้การจัดการศึกษาและการดำเนินงานตามพันธกิจเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานอื่นๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาไว้ดังนี้

Saichai (2018) พบว่า การบริหารสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านบริหารบุคคล และ 5) ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน และพบอีกว่าลักษณะของความเป็นองค์การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการสร้างคนนวัตกรรม 4) ด้านการใช้เทคโนโลยี และ 5) ด้านการบริหารองค์การ

สุริรัตน์ ดวงสุวรรณ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง” พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหาร ได้แก่ 1) ด้านผู้นำองค์กร 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการสร้างเครือข่าย 6) ด้านงบประมาณ 7) ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง 8) ด้านการประกันคุณภาพ

ศิริกัญญา แก่นทอง, สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์และสมถวิล วิจิตรวราภรณ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดจากการหลอมรวมของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์” ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง บุคลากรเข้าใจบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมทางสังคม แนวทางในการสรรหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน 2) กระบวนการ ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหาร การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การบูรณาการสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กร เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผลผลิต ประกอบด้วยนักศึกษาเป็นคนที่มีความรู้ในสาขาที่เรียนและนำไปประยุกต์ใช้ได้และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กรณัญญ์ สฤตฤทธิ, ชญาพิมพ์ อูสาโท และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2564) ศึกษาการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคต พบว่า การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การให้บริการวิชาการแก่สังคม และ

4) การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคตประกอบด้วยทักษะหลัก 4 กลุ่ม มีองค์ประกอบทักษะรวม 18 ทักษะ ได้แก่

1) ทักษะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1.1) ทักษะความคล่องแคล่วและความยืดหยุ่น 1.2) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 1.3) ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และ 1.4) ทักษะการบริการ

2) ทักษะด้านคน ประกอบด้วย 2.1) ทักษะความฉลาดทางสังคม 2.2) ทักษะสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม และ 2.3) ทักษะความร่วมมือเสมือน

3) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ประกอบด้วย 3.1) ทักษะการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง 3.2) ทักษะความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ 3.3) ทักษะการบริหารจัดการความรู้ความเข้าใจ และ 3.4) ทักษะความใฝ่รู้และเรียนรู้จากการปฏิบัติ

4) ทักษะที่ใช้ในการทำงาน ประกอบด้วย 4.1) ทักษะความรู้เท่าทันสื่อยุคใหม่ 4.2) ทักษะความคิดเชิงออกแบบ 4.3) ทักษะการบูรณาการข้ามศาสตร์ 4.4) ทักษะความคิดเชิงประมวลผล 4.5) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ 4.6) ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และ 4.7) ทักษะการประเมินและการตัดสินใจ

Chaithat, Ummuayrat, Buranachart & Gunma (2019) กล่าวว่ารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การบริหารสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) การบริหารจัดการทั่วไป 2) การบริหารวิชาการ 3) การบริหารงานวิจัย 4) การบริหารการเงิน และ 5) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และมีแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาดังนี้

1) การบริหารจัดการทั่วไป

1.1 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานแบบกระจายอำนาจการบริหาร

1.2 กำหนดแนวทางการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถาบัน

1.3 จัดทำนโยบาย แผนงานและโครงสร้างการบริหารจัดการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.4 วางแผนการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถาบัน

1.5 ประชุมชี้แจงให้คณะ/หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการตามระบบกลไกและแผนการดำเนินงาน

1.6 จัดทำโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.7 กำกับติดตามการดำเนินงานของแต่ละคณะ/ หน่วยงาน โดยรองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ ทำหน้าที่กำกับคณะกรรมการแต่ละฝ่าย และรายงานต่อคณะผู้บริหารสถาบัน

1.8 ติดตามสัมฤทธิ์ผลของงาน และการดูแลคุณภาพชีวิตของบุคลากรให้ทุกๆ คน มีความสุขในการทำงาน และเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน

1.9 ประเมินการบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานรายปี ตามตัวชี้วัด ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาวิเคราะห์การบรรลุเป้าหมายของสถาบัน

1.10 ดำเนินการวางมาตรการการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกการดำเนินการการบริหารจัดการทั่วไปเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในปีต่อไป

2. การบริหารวิชาการ

2.1 กำหนดนโยบายการส่งเสริมให้นักศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2.2 วางแผนการจัดการศึกษาตามพันธกิจอุดมศึกษาให้มีคุณภาพระดับสูงและสอดคล้องกับพันธกิจการศึกษาของสถาบัน

2.3 วางแผนพัฒนาอาจารย์ให้เข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ

2.4 วางแผนการจัดทำเอกสาร/ ตำรา/ หนังสือ และผลงานวิจัย ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

2.5 วางแผนการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.6 จัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมและสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการ

2.7 จัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตเอกสาร/ ตำรา/ หนังสือ และผลงานวิจัย

2.8 จัดการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.9 จัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการ

2.10 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตเอกสาร/ ตำรา/ หนังสือ และผลงานวิจัยที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน

2.11 ตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลและการเปิดหลักสูตรใหม่ ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้มีคุณภาพโดยไม่มุ่งเน้นจำนวนนักศึกษาจนเกินไป

2.12 ดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร คณะและสถาบัน ตามเกณฑ์มาตรฐานสกอ. ปีละ 1 ครั้ง

2.13 ประชุมชี้แจงบุคลากรและคณาจารย์ในการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตาม แผนงานวิชาการที่วางไว้

2.14 กำกับติดตามดำเนินงานระดับสถาบันผ่านการประชุมคณะกรรมการวิชาการ

2.15 ควบคุมดูแลการเปิดหลักสูตรใหม่ ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้มีคุณภาพ โดยไม่มุ่งเน้นจำนวนนักศึกษาจนเกินไป

2.16 วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้ง เพื่อทราบ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนของผู้สอน

2.17 ประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่าง มีประสิทธิภาพ

2.18 ประเมินตรวจสอบประสิทธิผลของการดำเนินการตามหลักสูตรต่างๆของสถาบัน

2.19 จัดทำแผนการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในปีต่อไป

2.20 ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์สกอ. ในทุกๆ 5 ปี โดยจะพิจารณาถึงความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2.21 จัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินการด้านการบริการวิชาการและนำเสนอรายงานต่อคณะผู้บริหารสถาบัน

3. การบริหารงานวิจัย

3.1 กำหนดนโยบายส่งเสริมผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ

3.2 กำหนดนโยบายความร่วมมือในการทำวิจัยระหว่างสถาบันกับหน่วยงานภายนอก

3.3 จัดทำแผนงานด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัย

3.4 จัดประชุมชี้แจงคณะต่างๆ ให้ทราบถึงแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยและมอบหมายคณะต่างๆดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนงานวิจัยที่กำหนด

3.5 จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย โดยเฉพาะสถาบันจะจัดสรรทุนวิจัยให้กับนักวิจัยใหม่ๆ การขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกและสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิจัยออกไปใช้ในเชิงพาณิชย์

3.6 กำกับ ติดตามการดำเนินงานผ่านการประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิจัยและคณะผู้บริหารสถาบัน

3.7 กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานด้านการวิจัยระดับสถาบันและคณะ

3.8 กำกับ ติดตามให้คณาจารย์ทำผลงานวิจัย

3.9 ประเมินแผนงานด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยของสถาบัน

3.10 ประเมินผลด้านความร่วมมือในการออกไปทำการวิจัยกับหน่วยงานภายนอก

3.11 จัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิจัยและนำเสนอรายงานต่อคณะผู้บริหารสถาบัน

3.12 จัดทำแผนการปรับปรุงพัฒนาผลงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในปีต่อไป

4. การบริหารการเงิน

4.1 กำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณและการใช้จ่ายตามแผนงานอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4.2 กำหนดนโยบายการหารายได้เข้าสถาบัน

4.3 วางแผนการหาแหล่งสนับสนุนเงินทุนให้แก่สถาบัน และการเพิ่มรายได้จากทรัพย์สิน/ หน่วยงานของสถาบัน

4.4 วางแผนการตั้งงบประมาณและเบิกจ่ายโดยใช้ระบบควบคุมเพื่อให้เกิดความถูกต้องโปร่งใสและในส่วนการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละคณะ/ หน่วยงาน

4.5 จัดประชุมชี้แจงคณะ/ หน่วยงานต่างๆ ให้ทราบถึงแผนการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณและดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ

4.6 ติดตามการใช้จ่ายตามแผนงาน โดยให้มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

4.7 กำกับ ติดตามและรายงานสถานะทางการเงินที่ครบครันและเป็นปัจจุบัน

4.8 ตรวจสอบการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยของหลักสูตรเพื่อนำมาวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการบริหารหลักสูตร/ หน่วยงาน

4.9 ตรวจสอบภายในและสอบบัญชีการเงินของสถาบัน ปีละ 2 ครั้ง

4.10 ดำเนินการวางมาตรการการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการบริหารการเงินเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในปีต่อไป

4.11 ทำเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินและนำเสนอรายงานต่อคณะผู้บริหารสถาบัน

5. การบริหารทรัพยากรมนุษย์

5.1 กำหนดนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ

5.2 กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ สวัสดิการ การรักษาพยาบาลและอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน

- 5.3 วางแผนบริหารจัดการความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของบุคลากร
- 5.4 ดำเนินการวางแผนแนวทางให้ทุกๆ คนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
- 5.5 การให้ทุนการศึกษาแก่บุคลากร
- 5.6 แต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลทำหน้าที่กำกับ ติดตาม การดำเนินงานด้านทรัพยากรบุคคล
- 5.7 การเลื่อนตำแหน่งโดยพิจารณาจากความเหมาะสม ประสิทธิภาพ คุณวุฒิการศึกษา ความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่และความรับผิดชอบ
- 5.8 ติดตามความสุขในการทำงานของบุคลากร
- 5.9 ติดตามความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากร
- 5.10 ประเมินผลการทำงานของบุคลากรตามตำแหน่งในปฏิบัติการทุกสิ้นปีการศึกษา และนำผลการประเมินย้อนกลับให้แก่บุคลากร
- 5.11 ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากการยึดมั่น ในระเบียบวินัยและ จรรยาบรรณวิชาชีพทุกสิ้นปีการศึกษา
- 5.12 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามตำแหน่งและแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรทราบทุก สิ้นปีการศึกษา
- 5.13 ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบกลไกในการดำเนินการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อ นำไปใช้ในการในการวางแผนในปีต่อไป
- 5.14 จัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์และ นำเสนอรายงานต่อคณะผู้บริหารสถาบัน

พัชรินทร์ เอี่ยมสะอาดและวรรษยา ศิริวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารงาน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เงื่อนไขที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานมหาวิทยาลัยประกอบด้วย เงื่อนไขการบริหารงานมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านพันธกิจ

ด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และด้านกระบวนการ/วิธีการ ส่วนเงื่อนไขสภาพแวดล้อมการบริหารงาน มหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านตลาดงาน ด้านการแข่งขันทางวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการและการเรียนการสอน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ด้านงานวิชาการ งานวิจัย และการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริหารการวิจัย การพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ในการผลิตผลงานวิชาการ/งานวิจัยโดยเน้นให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ทักษะต่างๆ จากทุกกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการทำงานจริง โดยมีอาจารย์คอยให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการเรียนการสอน 2) ด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม มุ่งเน้นการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวเน้นการปรับปรุงสถานที่ อาคาร ห้องเรียน ห้องlab/ห้องปฏิบัติการต่างๆ และอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งการรักษาความปลอดภัย เพื่อให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีและส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ 3) ด้านนักศึกษา เปิดโอกาสในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผล การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์และส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี ให้มีคุณลักษณะบัณฑิตและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เรียนจบมีงานทำที่มั่นคงและสร้างประโยชน์ให้ประเทศชาติ และ 4) ด้านการเงิน มุ่งเน้นการสร้างความเป็นเลิศด้านการเงิน การคลังและความมั่นคงทางการเงิน โดยการสนับสนุนการขอทุนวิจัยและบริการวิชาการแบบมีรายได้ เพื่อหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัย นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ด้านการเงิน ได้แก่ มีทรัพยากรด้านการเงินที่มั่นคง มีการบริหารทรัพย์สินที่โปร่งใสตรวจสอบได้

Hazelkorn (2004 อ้างถึงใน เกรียงชัย รุ่งฟ้าใหม่, 2560) ได้เสนอโมเดลสำหรับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) การรวมศูนย์อำนาจหรือการตัดสินใจจากบนลงล่าง (Centralized or Top-Down Approach) 2) การกระจายอำนาจหรือการตัดสินใจจากล่างขึ้นบน (Decentralized or Bottom-Up Approach) 3) ส่วนผสมระหว่างการตัดสินใจจากบนลงล่างและการตัดสินใจจากล่างขึ้นบน (Combination of Top-Down and Bottom-Up Process)

เนื่องจากมหาวิทยาลัยเอกชนเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนผู้บริหารต้องยึดแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 36 โดยเน้นการมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย และอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ทั้งนี้บุญส่งหาญพานิช (2553 อ้างถึงใน เสาวภา เมืองแก่น, 2560) การบริหารจัดการอุดมศึกษาไทยให้ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารวิชาการและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางวิชาการทำหน้าที่ในการผลิตผลงานวิชาการ การสร้างนักวิชาการและวิชาชีพ และการใช้ผลงานวิชาการให้เกิดกับประโยชน์กับสังคมเป็นหลัก หน้าที่หลักคือ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัย

2. การบริหารงานบุคคล บุคคลในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้สนับสนุนวิชาการและเจ้าหน้าที่ธุรการ งานบุคคล ได้แก่ การสรรหา การจ้างและสัญญา การพัฒนา และการประเมินบุคลากร ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการบริหารงานบุคคล คือ ความต้องการของสังคม นโยบาย ข้อจำกัดด้านการเงิน โครงสร้าง ตำแหน่งและภาระงาน

3. การบริหารทรัพยากรการเงิน ดำเนินการภายใต้งบประมาณ ภายใต้ภารกิจโครงสร้างขององค์กร โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ ระบบการได้มา ระบบการสรรหาและระบบการใช้ที่มีความคล่องตัว ที่หลากหลายและตรวจสอบได้ ดัชนีบ่งชี้ทางการเงิน การเคลื่อนย้ายทรัพยากร การประเมินและตรวจสอบ

4. การบริหารสถาบัน ดำเนินการจัดการเนื้อที่ทั้งหมดให้กับสถาบัน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การจัดทำตารางการใช้สถานที่และอุปกรณ์ การรักษาและปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ทันสมัย การวางแผนการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนอย่างคุ้มค่า การจัดการรวมอำนาจและกระจายอำนาจ การบูรณาการบริหารให้สามารถเข้ากับระบบอื่นๆ การสื่อสารแบบเปิด และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ดำเนินการบริหารจัดการอุดมศึกษาซึ่งเป็นระบบของมหาวิทยาลัยเองและมีลักษณะเฉพาะของตนเองที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารขึ้นได้เอง โดยสภามหาวิทยาลัยบริหารงานตามหลักการและพันธกิจของการอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐาน

5. การบริหารงานกิจการนักศึกษา ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้เป็น การให้คำปรึกษาทางวิชาการ การวางแผนอาชีพและจัดหางาน การให้คำปรึกษาและแนะแนว การปกครอง การให้การช่วยเหลือการเงิน สุขภาพอนามัย การปฐมนิเทศและการปัจฉิมนิเทศ การบริการหอพัก การจัดกิจกรรมนักศึกษา งานด้านศาสนา งานด้านการทหารและงานด้านสวัสดิการอื่น ๆ

ดังนั้น การบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนสามารถดำเนินการภายใต้กรอบภารกิจตามมาตรฐาน การอุดมศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) ด้านการวิจัยและนวัตกรรม 3) ด้านการบริการ วิชาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) ด้านการบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ความหมายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาของเอกชนที่ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่น บุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป โดยมีลักษณะเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษា ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ มี 3 ประเภท คือ มหาวิทยาลัย สถาบันและวิทยาลัย (พระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน, 2546)

ประวัติความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

นับตั้งแต่มีการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกใน ประเทศไทยในปี 2459 เป็นต้นมา การขยายตัวของความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่งผลให้เกิด การเรียกร้องให้รัฐเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง จนมีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 เพื่ออนุญาตให้จัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้น ในปี 2513 จึงมีบทบาทตามภารกิจอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ศิริพงษ์ รักใหม่, สิริฉันท์ สติกรกุล เตชพาหพงษ์ และพันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์, 2559) การขออนุญาตจัดตั้ง วิทยาลัยเอกชนขึ้นครั้งแรกจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาลัยไทยสุริยะ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยพัฒนา และวิทยาลัยการค้า นับตั้งแต่นั้นมา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้า มามีบทบาทร่วมจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทย ต่อมาได้มีการปรับปรุงกฎหมาย สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 เพื่อรองรับ การขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และขยายภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ ครอบคลุม ภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดระยะเวลากว่า 4 ทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีกหลาย ครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและการกำกับดูแลจากภาครัฐ สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ก้าวทันเทคโนโลยี และกระแส โลกาภิวัตน์ ปัจจุบัน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินงานอยู่ภายใต้การบังคับใช้ของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการยกสถานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และเริ่มปฏิบัติการกิจด้านอื่นมากขึ้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบทบาทภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามปัจจัย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการศึกษา และการปรับเปลี่ยนกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ก่อให้เกิดการขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ การศึกษาทางเลือก การจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยสถานประกอบการ โดยสถาบันศาสนา การเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษา และ การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการได้ 3 สถานะ คือ มหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2564) พบว่า มีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสิ้น 155 แห่ง จำแนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ 26 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 57 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 72 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัย 42 แห่ง สถาบัน 11 แห่ง และวิทยาลัย 19 แห่ง การเพิ่มขึ้นของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำให้มีการแข่งขันกันทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการปรับตัวหรือพัฒนา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อรองรับกับการแข่งขัน เน้นคุณภาพในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน และจากต่างประเทศ ทำให้ต้องมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ประกอบกับการมีระบบการประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการกำกับดูแลและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (วิกิพีเดีย, ม.ป.ป.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยเอกชนไทย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการร่วมรับภาระการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศและในอนาคต ดำเนินการโดยปฏิบัติตามภารกิจหลัก 4 ประการที่กำหนดไว้ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยมีสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีภารกิจตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. ภารกิจตามหลักการ ได้แก่

- 1) การกำหนดปรัชญาและเป้าหมายการดำเนินงานของสถาบัน
- 2) การสรรหาผู้บริหาร การสนับสนุนและการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
- 3) การกำหนดรายการดำเนินงานของสถาบันและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
- 4) การจัดหาเงินงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน
- 5) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีความ โปร่งใส
- 6) การกำหนดแผนและทิศทางดำเนินงานของสถาบันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 7) การทำความเข้าใจในบทบาทและการสร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกับ

กับบุคลากรของสถาบัน

- 8) การสร้างภาพพจน์และการประชาสัมพันธ์ที่ดีของสถาบันต่อสาธารณะ
- 9) การจัดแบ่งและมอบหมายงานตามความเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพในการพิจารณา

ตัดสินใจของที่ประชุมสภาสถาบัน

2. ภารกิจตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้แก่

กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องเข้าใจในสาระสำคัญและรายละเอียดของภารกิจที่ต้องปฏิบัติในฐานะองค์กรการบริหารสูงสุดและเป็นฝ่ายกำหนดนโยบายรวมทั้งการกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนี้

1) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่

1.1. การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีความมั่นคง

1.2. การประกันคุณภาพการศึกษา

1.3. การเสริมสร้างแรงจูงใจในภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมหรือร่วมมือใน

การจัดการศึกษาของสถาบัน

1.4. นโยบายของรัฐในการสนับสนุนและส่งเสริมด้านทุนพื้นฐานเรื่องที่ดินและ
สาธารณูปโภค

1.5. การจัดการศึกษาในเชิงรุก ด้วยการจัดตั้งหรือขยายสาขาของสถาบัน

1.6. นโยบายอื่นๆ ตามสภาพการณ์และความเหมาะสม

2) การสื่อสารประสานความเข้าใจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน กรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรเป็นสื่อกลางในการประสานความ
เข้าใจที่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ การแสดง
ให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีในฐานะผู้แทนทางวิชาการ รวมทั้งการให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับประกาศ
กฎเกณฑ์ กติกาและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศใช้ ทั้งนี้
เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาของตนให้ทันกับ
สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและ
ได้มาตรฐานทางวิชาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ซึ่งการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้มีส่วนช่วยภาครัฐในการพัฒนา
ประเทศในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ (นลินี สุตเสวต, 2555)

1. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนในการช่วยภาครัฐในการผลิตบัณฑิต ถือเป็นการสร้าง
ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) มุ่งสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในภาค
ธุรกิจเอกชนเป็นสำคัญ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้

2. ด้านการพัฒนาสังคม

การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกของสังคม รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติและค่านิยมที่
เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อแนวทางการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ
สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการ และทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเพิ่มพูนสติปัญญาและแสวงหาความรู้
ในแขนงวิชาต่าง ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งจะ ได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปและช่วยให้เกิด
ความเจริญทางศิลปวิทยาการ เป็นที่รวมข่าวและแหล่งความรู้ เป็นศูนย์กลางที่สำคัญของวัฒนธรรม
ประจำชาติ รวมทั้งมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและจรรโลงศิลปวัฒนธรรมของชาติ นอกจากนี้
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีส่วนแก้ไขปัญหาสังคมของรัฐบาลในด้านสถานที่เรียนของผู้ประสงค์จะ
เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐ แต่รัฐไม่สามารถรับไว้ได้

3. ด้านการพัฒนาการเมือง

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเมืองของประเทศด้วยการให้การศึกษอบรมและปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมและวิถีประชาธิปไตยตามแนวทางการพัฒนาทางด้านการเมืองของประเทศ ทำให้นักศึกษาได้เข้าถึงกระบวนการทางการเมือง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อการเมืองและผลกระทบทางการเมือง โดยเชื่อมั่นว่าเมื่อนักศึกษาได้รู้และเข้าใจถึงระบบการเมืองการปกครองจะทำให้ระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ได้มีการพัฒนาและมั่นคงสืบไป

4. ด้านการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศมีบทบาทช่วยภาครัฐประหยัดงบประมาณแผ่นดิน โดยรัฐบาลสามารถนำรายจ่ายในส่วนนี้ไปใช้ในการจัดการศึกษาด้านอื่นๆหรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ นอกจากนี้การที่ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมสามารถจูงใจให้คนไทยต้องการศึกษาในประเทศมากขึ้น สามารถลดจำนวนผู้เดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศทำให้ช่วยลดการสูญเสียเงินตราออกนอกประเทศ

สรุปได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารงานที่ดีทั้งในด้านมาตรฐานและคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการยอมรับจากสังคม แต่การเปิดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลต่อการควบคุมมาตรฐานและการสร้างคุณภาพที่ดี ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งต้องตระหนักต่อบทบาทหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อเป็นแหล่งในการสร้างความรู้ เสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Universities)

เนื่องจากในปัจจุบันมีการแข่งขันสูงและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อ ความท้าทายใหม่ๆเกิดขึ้นเช่นความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันในระดับโลก จึงทำให้มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความท้าทายนี้โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงส่งผลต่อการแก้ปัญหา และการพัฒนาประเทศ โดยทำให้การวิจัยร่วมกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาการวิจัยพื้นฐานจากองค์ความรู้ทางวิชาการสู่การวิจัยที่สร้างสรรค์และสามารถสร้างผลผลิตที่มีมูลค่าสูง นำมาใช้ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้

ผู้ประกอบการ หรือ Entrepreneur นั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สินธวะรา คามศิษฐ์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์และคนอื่นๆ, 2561) กล่าวว่า Entrepreneur เป็นทักษะ (Skill) ที่สำคัญและเป็นของนวัตกรรม หรือผู้สร้างนวัตกรรม (Innovations) ซึ่งคำว่า Entrepreneur มีต้นกำเนิดมาจากภาษาฝรั่งเศส Entreprenre หรือ ในภาษาอังกฤษ เรียกว่า “Entrepreneurship” ในภาษาไทยใช้คำว่า “ผู้ประกอบการ” หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผน การดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเองโดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

ณัฐไพท สุทธิเสริม (2562) ได้ให้ความหมายว่า ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของกิจการหรือผู้ที่คิดริเริ่มจัดตั้งธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยมองเห็น โอกาสทางธุรกิจและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

วิกิพีเดีย (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่จัดตั้งธุรกิจใหม่โดยเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนทางธุรกิจ เพื่อแสวงหาผลกำไรและความเติบโต มุ่งหาความต้องการของตลาด เพื่อสนองความต้องการ

ในทางเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการ คือ ผู้รวบรวมปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน และทุน มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ ผู้ประกอบการอาจจะเป็นหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน หรือเอกชนเพียงคนเดียวก็ได้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการผลิต และการบริหารจัดการในกระบวนการผลิต ผลตอบแทนที่ได้คือ กำไรหรือขาดทุน

ความหมายของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

สำหรับแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยให้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยทั่วไป ได้แก่ การส่งเสริมนวัตกรรมขั้นสูง ความเป็นเลิศด้านการวิจัย ลักษณะของนักศึกษาที่มีศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการระดมเงินทุนและการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นและความสามารถในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยโดยอาศัยความเชี่ยวชาญทางวิชาการและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย โดยพบว่า มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) ไว้ดังนี้

Clark (1998) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินการของมหาวิทยาลัยที่มีการเน้นการสร้างภารกิจพิเศษและขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นมีการยอมรับความเสี่ยงจากดำเนินงานใหม่ๆ โดยมีปัจจัยสำคัญคือ ความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ทางธุรกิจ การปรับเปลี่ยนลักษณะขององค์กรเพื่อมุ่งไปสู่อนาคต และความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยในการพึ่งพาตนเอง ภายใต้อำนาจจำกัดและทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งเห็นได้ในกระบวนการและผลลัพธ์ของมหาวิทยาลัย

Gibb (2013) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มีการมอบอำนาจแก่บุคลากรและนักศึกษาในการค้นคว้าทดลองการสร้างธุรกิจ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัย มีการบูรณาการองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

Urbano & Guerrero (2013) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับภูมิภาคเพราะเป็นแหล่งความคิดและเทคโนโลยีใหม่ในการสร้างธุรกิจ

ใหม่ๆ และมีความหลากหลายทางทรัพยากรและความสามารถที่เอื้อต่อการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน

Sam & Sijde (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 อย่างคือ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัยโดยมีความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการฝึกอบรมนักศึกษา มีการผลิตและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ แก่สังคมฐานความรู้เพื่อสร้างแหล่งรายได้ใหม่และทักษะในการแข่งขัน

Kalenyuk & Dyachenko (2016) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการป้องกันและถ่ายทอดองค์ความรู้ การค้าของธุรกิจนวัตกรรมที่คิดค้นใหม่ระหว่างมหาวิทยาลัย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รัฐบาลและสถานประกอบการ

Guerrero, Cunningham & Urbano (2015) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัย ที่มีลักษณะของการปรับตัวขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม มีความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการและการกำกับดูแลกิจกรรมใหม่ๆ ที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาวัฒนธรรมด้านผู้ประกอบการในทุกระดับ มีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการสร้างการลงทุนใหม่หรือ รายได้จากผลงานวิจัย

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มีกระบวนการทางความคิดแบบผู้ประกอบการเป็นพื้นฐานสำคัญของวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัย พันธกิจของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ยังคงให้ความสำคัญกับพันธกิจการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีจุดเด่นในการผลิตบัณฑิตที่มีกระบวนการทางความคิดแบบผู้ประกอบการ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรม สนับสนุนการบ่มเพาะผู้ประกอบการและการจัดตั้งธุรกิจใหม่ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับภาคส่วนต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมุ่งสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาสังคมและเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติจนถึงระดับโลก

สุพิชชา ชิวพฤกษ์ เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน และ นลินฉวี ติสสวัสดิ์ (2561) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสอดคล้องไปกับบริบทการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่

เปลี่ยนแปลงไป ให้เกิดความคล่องตัว สามารถปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยเพื่อมุ่งพัฒนาแนวคิดและพฤติกรรมของคนในองค์กร

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือ มหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป ตั้งแต่การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยให้มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน และเกิดผลลัพธ์จากการดำเนินงานผู้ประกอบการ

ความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่การดำเนินกิจกรรมด้านผู้ประกอบการ เข้าไปมีบทบาททางสังคมเป็นแหล่งรวมกลุ่มของธุรกิจเกิดใหม่ภายใต้เศรษฐกิจฐานความรู้ เป็นแหล่งพัฒนากิจกรรมเชิงผู้ประกอบการ มีความสามารถด้านการผลิตงานวิจัยของชาติได้ โดยมีการส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันแบบสหสาขาวิชาระหว่างสาขาวิชาดั้งเดิมกับสาขาวิชาเกิดใหม่ทั้งในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ (Etzkowitz, 2015) สอดคล้องกับ Gibb (2012) และ HEInnovate (2014) ที่กล่าวถึงความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ดังนี้

1. เพื่อตอบสนองความต้องการของรัฐบาลเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาของประเทศ พร้อมทั้งมีความเป็นสากล
2. เพื่อตอบสนองความต้องการของนายจ้างที่ต้องการให้บัณฑิตมีความสามารถในการแข่งขันและสร้างนวัตกรรม
3. เพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างงานวิจัย นวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อการสร้างธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) ผ่านกระบวนการจัดการศึกษา การสร้างงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นในสังคมและความต้องการของประเทศ

4. เพื่อให้บัณฑิตมีงานทำหลังจบการศึกษาและสามารถสร้างโอกาสบนความไม่แน่นอนในอนาคตได้

5. เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ในอนาคต เพราะในศตวรรษที่ 21 องค์ความรู้ใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในมหาวิทยาลัยเท่านั้นแต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่

Abesi, Esfandabadi & Esfandabadi (2016) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการในปัจจุบันของสังคมและเศรษฐกิจ มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพขององค์กร ผ่านการสร้างนวัตกรรม การถ่ายทอดองค์ความรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้เข้าสู่ตลาด ทำให้ลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐ

Sperrer, Muller & Soos (2016) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาตนเองและการสร้างนวัตกรรม พร้อมทั้งสามารถตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้

Gibb (2013) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถ สนับสนุนให้นักวิชาการและนักศึกษาสามารถเป็นผู้ประกอบการ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีกระบวนการสอนและการแสวงหาความรู้พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองได้ทันต่อลักษณะสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างซับซ้อนและไม่แน่นอน

Sam & Sijde (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสำคัญในฐานะตลาดแรงงาน กลายเป็นโลกที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและการแข่งขันซึ่งจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงจากสถาบันที่เน้นการสอนและการวิจัย ไปเน้นการฝึกอบรมนักศึกษาให้มีความเป็นผู้ประกอบการและการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกสถาบัน โดยจำเป็นต้องตอบสนองความต้องการของเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อเตรียมนักศึกษาให้มีทักษะที่จำเป็น มีความสามารถในการแข่งขันได้ ไม่เพียงเฉพาะในระดับประเทศเท่านั้นแต่ยังไปสู่ระดับโลกด้วย โดยการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยในมหาวิทยาลัยจะมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้าง

ผู้ประกอบการจากการใช้ความรู้ภายในท้องถิ่นและการถ่ายทอดเทคโนโลยี อีกทั้งความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจจะช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ดังนั้นความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นผู้ประกอบการ
2. เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาสังคมและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล
3. สร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรม

คุณลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

Clark (2004) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการปรับเปลี่ยนสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ 5 ประการคือ

1. หลักสำคัญในการขับเคลื่อนที่เข้มแข็ง (Strengthened steering core) โดยการบริหารด้วยความคล่องตัว มีอิสระ ลดการควบคุมให้อำนาจในการตัดสินใจ ให้มีความสำคัญกับการสรรหาผู้มีความสามารถและการทำงานร่วมกัน
2. การขยายขอบเขตพัฒนาการของมหาวิทยาลัย (Expanded developmental periphery) โดยการขยายขอบเขตในการพัฒนา และโครงสร้างของมหาวิทยาลัยให้กว้างขึ้น มีการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ กันเป็นเครือข่าย
3. มีฐานแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย (Diversified funding base) เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับมหาวิทยาลัย ว่ามหาวิทยาลัยมีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยยกระดับความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความยืดหยุ่น สามารถตัดสินใจกำหนดทิศทางการบริหารด้วยตนเอง โดยการแสวงหาแหล่งทุนใหม่ๆ จากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม รัฐบาล ท้องถิ่น หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ รวมถึงการหารายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยมีงบประมาณมากพอในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. พื้นที่กระตุ้นทางวิชาการ (Stimulated academic heartland) ซึ่ง heartland คือ พื้นที่ที่สร้างคุณค่าทางวิชาการได้หยั่งรากลึกกลงไปอย่างมั่นคงในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานทางวิชาการและคณาจารย์ จำเป็นต้องกระตุ้นให้เกิดกระบวนการผู้ประกอบการขึ้นทั้งในระดับหน่วยงานและบุคคล เช่น หน่วยงานวิชาการผู้ประกอบการ การวิจัย การพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

5. การบูรณาการวัฒนธรรมผู้ประกอบการเข้าไปในมหาวิทยาลัย (Integrate entrepreneurial culture) การจะพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยต้องสร้างวัฒนธรรมผู้ประกอบการ ได้แก่ ปรับวัฒนธรรมองค์กรให้สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย วัฒนธรรมการสร้างผู้ประกอบการ สร้างธุรกิจ

Aranha & Garcia (2014) ได้อธิบายคุณลักษณะของการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการใน 6 ด้าน ได้แก่

1. วิสัยทัศน์ผู้ประกอบการ (Entrepreneurial vision) การกำหนดวิสัยทัศน์ผู้ประกอบการ จะทำให้มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นระบบ ทั้งวัตถุประสงค์ การสร้างผลผลิต การบริการ กระบวนการบริหารจัดการที่รวมแนวคิดของความเป็นผู้ประกอบการเข้าไว้ วิสัยทัศน์ความเป็นผู้ประกอบการจะช่วยสร้างความเป็นไปได้ของการแสวงหาโอกาสใหม่ๆ ในการวิจัย การคิดค้นนวัตกรรมและธุรกิจ

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างยึดมั่น (Committed strategic leadership) ผู้นำจะต้องมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ สร้างกลยุทธ์เชิงผู้ประกอบการ โดยมีแนวคิดหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1) การยึดมั่นในการสร้างวิสัยทัศน์ผู้ประกอบการ 2) การยึดมั่นในการพัฒนาประสิทธิภาพและความคล่องตัวทั่วทั้งมหาวิทยาลัย และ 3) การยึดมั่นในการสร้างสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ที่ช่วยกระตุ้นพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น

3. การสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม (Generation of innovation) ต้องมีความเข้มแข็งด้านการวิจัย เพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างนวัตกรรม มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อกระตุ้นและพัฒนางานวิจัยอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืนทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วน

ภายใน เช่นมีการปรับปรุงหลักสูตร โครงการ และการปฏิบัติงานต่างๆ ส่วนภายนอก เช่น การสร้างองค์ความรู้ที่แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาธุรกิจใหม่ การสร้าง สวนวิทยาศาสตร์ และการกระตุ้นระบบนิเวศเชิงนวัตกรรม (Innovation ecosystem) เป็นต้น

4. การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม (Capitalization of innovation knowledge) คือ ความสามารถในการนำผลการวิจัยทางวิชาการไปสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม ให้เกิดประโยชน์สามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัย เป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้ ได้แก่ 1) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 2) การถ่ายทอดเทคโนโลยี และ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

5. การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ/ภูมิภาค (Economic, social and cultural development of the region) โดยมหาวิทยาลัยแสดงบทบาทใหม่ในการตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหา จากแนวคิดการสร้างคุณค่าร่วมหรือที่เรียกว่า creating shared value (CSV) ซึ่งก่อให้เกิดแนวคิด 3 ประการคือ 1) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างคุณค่าร่วม 2) การปฏิบัติการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างคุณค่าร่วม และ 3) ให้มีความสำคัญกับประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายและจริยธรรมที่เป็นตัวชี้นำพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต

6. การบูรณาการวัฒนธรรมผู้ประกอบการ (Integrated entrepreneurial culture)มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องดำเนินการบูรณาการวัฒนธรรมผู้ประกอบการใน 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับบุคคลและมหาวิทยาลัยทั้งทางวิชาการและการบริหารจัดการ 2) มีหลักสูตร โครงการและกิจกรรมฝึกอบรมต่างๆที่สร้างทักษะและพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการแก่นักศึกษาทุกระดับเพื่อให้มีความสามารถในการสร้างธุรกิจใหม่ พร้อมกันนี้ยังรวมถึงคณาจารย์และบุคลากรทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อให้มีความเป็นผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัย 3) การสร้างยุทธศาสตร์เพื่อกระตุ้นและสร้างทัศนคติของความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นแล้วสามารถสร้างคุณค่าจากทัศนคติได้

Guerrero, Cunningham & Urbano (2015) ได้อธิบายลักษณะองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการประกอบด้วยทรัพยากร เช่น บุคลากร การเงิน ลักษณะทางกายภาพและ ทรัพยากรเชิง

พาณิชย์ และศักยภาพขององค์กร เช่น สถานะ เครือข่ายและข้อจำกัด ซึ่งเป็นส่วนที่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ส่วนผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจคือมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจะต้องตอบสนองใน 3 ภารกิจ พร้อมกันทั้งการสอน การทำวิจัยและการเป็นผู้ประกอบการ

Salamzadeh, Salamzadeh & Daraei (2011) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีลักษณะดังนี้ มีปัจจัยนำเข้าพิเศษ (special inputs) ได้แก่ ทรัพยากร กฎและข้อบังคับ โครงสร้าง พันธกิจ ความสามารถเชิงผู้ประกอบการและความความหวังของสังคม ของภาคอุตสาหกรรม รัฐบาลและของตลาด ในขณะที่กระบวนการ (process) ได้แก่ การสอน การวิจัย กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการขนส่ง กระบวนการค้าและการคัดเลือก กระบวนการระดมทุนและกระบวนการทางการเงิน เครือข่าย การปฏิสัมพันธ์แบบพหุภาคีและกิจกรรมในการสร้างนวัตกรรม ผลงานวิจัยและพัฒนา และในส่วนของผลลัพธ์ (outputs) ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์เชิงผู้ประกอบการ งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ มีเครือข่ายผู้ประกอบการและศูนย์ผู้ประกอบการ

Farsi, Imanipour & Salamzadeh (2012) ได้เสนอแนวคิดลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการใน 4 มิติ ดังนี้

1. พันธกิจ (Mission) ได้แก่ การสร้างผู้ประกอบการ การวิจัยประยุกต์ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรมผู้ประกอบการ
2. ทรัพยากร (Resources) ได้แก่ ทรัพยากรที่เป็นนามธรรม เช่น ผู้ประกอบการ และแรงจูงใจของทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการศึกษาและการวิจัย ภูมิหลังของผู้ประกอบการ ชื่อเสียงของผู้ประกอบการและโครงสร้างการเรียนรู้และพลวัต ส่วนทรัพยากรที่เป็นรูปธรรม เช่น เงินสนับสนุนจากรัฐบาล เอกชนและเงินส่วนตัว เงินที่ได้จากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรทางกายภาพและเทคโนโลยี
3. ศักยภาพ (Capabilities) ได้แก่ สถานะและข้อจำกัดของมหาวิทยาลัย ภูมิหลัง เครือข่ายและภาคี และการสรรหาบริหารจัดการทรัพยากร

4. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค (Impeding factors) ได้แก่ พฤติกรรมทางการเมืองและการใช้เส้นสาย และการต่อต้าน

Guerrero & Urbano (2012) ได้กล่าวว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

1) ปัจจัยที่เป็นทางการ ได้แก่ การจัดการองค์กรผู้ประกอบการและโครงสร้างการบริหาร
วิธีการสนับสนุนความเป็นผู้ประกอบการและการจัดการศึกษาผู้ประกอบการ

2) ปัจจัยที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ ทักษะติดต่อความเป็นผู้ประกอบการของคนในองค์กร
วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเป็นผู้ประกอบการ การเป็นแบบอย่างและระบบการให้รางวัล

3) ทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล การเงิน ทรัพยากรทางกายภาพและทางการค้า

4) ความสามารถ ได้แก่ สถานะและชื่อเสียง เครือข่ายความร่วมมือและพันธมิตร สถานที่ตั้ง

Orozco, Aristizabal & Villaveces (2018) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีการวางแผน
การตลาดผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ
สามารถเผชิญกับความท้าทายในการจัดการหลายด้าน รวมถึงการจัดกิจกรรมและสิ่งจูงใจให้กับอาจารย์
เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์มีพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการในการสอน การวิจัยและการสร้างองค์ความรู้
ในเชิงพาณิชย์

Zheng & Chih Hu (2018) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีเป้าหมายครอบคลุมกิจกรรมและ
ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ มีความร่วมมือ 3 ฝ่ายระหว่าง มหาวิทยาลัย ภาครัฐและ
ภาคอุตสาหกรรม สร้างงานวิจัยเชิงพาณิชย์และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ เช่น
การจดสิทธิบัตร ใบอนุญาต การสร้างบริษัทใหม่และการอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ตลอดจนการมีศูนย์บ่มเพาะและอุทยานวิทยาศาสตร์

Kuratko, Hornsby & Covin (2014) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญ 5 มิติ ที่เฉพาะเจาะจงของ
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพฤติกรรมเชิงผู้ประกอบการได้แก่

1. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
2. การมีอิสระในการทำงาน
3. รางวัลหรือการเสริมแรง

4. ความพร้อมของเวลา

5. ขอบเขตขององค์กร

Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018) กล่าวถึงลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางบ่มเพาะทางธรรมชาติที่สร้างแนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่

2. มหาวิทยาลัยเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่สำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับภูมิภาค

3. มหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ

4. มหาวิทยาลัยมีความพยายามในการดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจ

5. มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการแปลงความรู้ที่ได้ในมหาวิทยาลัยไปสู่การเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

6. มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการระดมทรัพยากร ความสามารถและศักยภาพในการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ทั้ง 3 ภารกิจ

7. มีการปรับตัวและสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนวัตกรรมตามความต้องการของโลกภายนอก

8. มหาวิทยาลัยมีการจัดเตรียมบรรยากาศทางสังคมและเศรษฐกิจที่พร้อมต่อการริเริ่มความเป็นผู้ประกอบการ

9. มหาวิทยาลัยเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของระบบนวัตกรรมแห่งชาติ

จากการศึกษาจึงสามารถสรุปได้ว่าลักษณะของมหาวิทยาลัยมีดังนี้

1. มีการบริหารที่อิสระ มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการดำเนินงาน

2. มีภาวะผู้นำที่มุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ พันธกิจและบูรณาการวิถึพัฒน ธรรมผู้ประกอบการ

เข้าไปในทุกภารกิจ

3. มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปและมีการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน

4. มีการจัดหาและจัดสรรแหล่งทุนที่หลากหลาย

5. มีการสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม งานวิจัยและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยที่สร้างผลตอบแทนกลับเข้าสู่ มหาวิทยาลัย

6. มีความสัมพันธ์และมีการถ่ายทอดความรู้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การที่จะเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการได้นั้นต้องมีแนวทางเพื่อให้มหาวิทยาลัยมุ่งสู่การเป็น มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงมีผู้เสนอกรอบหรือแนวทางในการเป็นมหาวิทยาลัยดังนี้

OCED (2012) ได้เสนอกรอบนำทางสำหรับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Guiding Framework for Entrepreneurial Universities) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ โออีซีดี (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) และ คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ด้านการศึกษาได้พัฒนากรอบนำทางสำหรับ มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการขึ้นจากการศึกษาวิจัยของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการประกอบการในทวีปยุโรป ในเดือนธันวาคม 2012 (Final version 18th December 2012) กรอบแนวทางนี้ทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ เสนอแนวทาง ความคิด และสร้างแรงจูงใจในการบริหารและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของ สถาบันอุดมศึกษาช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถประเมินตนเองตามกรอบแนวทางเพื่อให้ทราบจุด แข็งและจุดอ่อนของสถาบันในการพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการฉบับนี้แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย (Leadership and Governance) ผู้นำต้องมีการสร้างวัฒนธรรมผู้ประกอบการในสถาบันมีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและมีการกำกับดูแลที่ดี

2. ชีตความสามารถขององค์กร บุคลากรและสิ่งจูงใจ (Organizational Capacity, People and Incentives) มหาวิทยาลัยถูกจำกัดด้วยโครงสร้างองค์กรและวิธีในการดำเนินงานทำให้ยากต่อการดำเนิน กิจกรรมผู้ประกอบการ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องลดข้อจำกัดขององค์กรเพื่อให้บรรลุความเป็น

ผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึงกลยุทธ์ทางการเงิน การดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพและมีการจูงใจให้ มีพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการ

3. การพัฒนาผู้ประกอบการด้านการจัดการเรียนการสอน (Entrepreneurship development in teaching and learning) มหาวิทยาลัยขยายการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการทั่วทั้งสถาบัน รวมทั้ง บุคลากรและนักศึกษา ที่สำคัญต้องมีพื้นที่ในการพัฒนาผู้ประกอบการ ซึ่งสะท้อนให้เห็น โครงสร้าง องค์กรเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการรวมถึงการมอบ โอกาสทางการศึกษาและการ ฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4. เส้นทางสู่การเป็นผู้ประกอบการ (Pathways for entrepreneurs) การเป็นผู้ประกอบการ การ ต้องอาศัยกระบวนการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสนับสนุน เส้นทางสู่การเป็นผู้ประกอบการของบุคลากรและนักศึกษาในการเข้าถึงโอกาสและความเชี่ยวชาญทั้ง ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งมีการสนับสนุนผู้ประกอบการภายในองค์กรเพื่อการพัฒนา อาชีพหรือบุคคลที่พร้อมเข้าสู่เส้นทางเป็นผู้ประกอบการ

5. ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ภาคธุรกิจและหน่วยงานภายนอกเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้ (University-business/external relationships for knowledge exchange) การมีส่วนร่วมของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสำเร็จ การสร้างความสัมพันธ์กับ หุ้นส่วนหลักและผู้ร่วมงานเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับมหาวิทยาลัยในการเป็นผู้ประกอบการทั้งด้านการ วิจัย การสอนและภารกิจอื่นๆ ซึ่งมีหลายองค์ประกอบทั้งสภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงความสัมพันธ์ กับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ศิษย์เก่า องค์กรทางอาชีพ ภูมิภาคและอื่นๆ เป็นแรงจูงใจสำหรับความมุ่งมั่นในการ สร้างคุณค่าให้กับมหาวิทยาลัยและสังคม

6. มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นสถาบันที่เป็นสากล (The entrepreneurial University as an internationalized institution) ความเป็นสากลในทุกระดับ มีการบูรณาการความเป็นสากลเข้ากับ กระบวนการเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางของสถาบัน ทั้งด้านการ เรียนการสอน การวิจัยและการพัฒนาความสามารถรวมทั้งโอกาสและวัฒนธรรมใหม่ของมหาวิทยาลัย

7. การวัดผลกระทบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Measuring the impact of Entrepreneurial University) การขับเคลื่อนเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจำเป็นต้องเข้าใจถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลกระทบมีหลายประการมหาวิทยาลัยต้องมองหาตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่วัดได้จาก การจัดตั้งบริษัทใหม่ ทรัพย์สินทางปัญญาและผลงานวิจัย การรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง การพัฒนาเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น

ซึ่งนอกจากกรอบของ OECD and European Commission ที่เป็นองค์การระดับโลกแล้ว Gibb (2012) ได้เสนอกรอบเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาวิทยาลัยผู้ประกอบการสำหรับประเมินศักยภาพด้านความเป็นผู้ประกอบการสำหรับมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักร หรือ Framework for Exploration of a Strategic Approach to Entrepreneurial University Development โดยมุ่งเน้นศักยภาพในการสร้างกลยุทธ์ที่มีการผสมผสานระหว่างกิจกรรมที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความเป็นผู้ประกอบการและการพัฒนาวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมถูกกำหนดให้เป็นผลลัพธ์ของพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ทั้งนี้ศักยภาพของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในการเพิ่มมูลค่าและนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

1. พันธกิจ การกำกับดูแลและยุทธศาสตร์ (Mission, Governance and Strategy) ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์ การกำกับดูแลมหาวิทยาลัย การออกแบบองค์กร การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การวัดความเป็นเลิศผ่านคุณค่าสาธารณะ หารายได้จากเงินทุนจากภาครัฐและภาคเอกชน

2. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพันธมิตร (Stakeholder engagement and Partnership) ประกอบด้วย พันธมิตรในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น พันธมิตรทางธุรกิจ ผู้ประกอบการศิษย์เก่าที่มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย การดำเนินกิจการเพื่อสังคม

3. การจัดการศึกษาให้มีความเป็นผู้ประกอบการและเชิงธุรกิจ (Entrepreneurship and Enterprise Education) ประกอบด้วย การสำรวจศักยภาพที่มีอยู่ทั่วทั้งมหาวิทยาลัย มีการเชื่อมโยงการศึกษาผู้ประกอบการไปสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัย ค้นหาและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็น

ผู้ประกอบการ มีการพัฒนาบุคลากรและวิธีการเรียนการสอน มีการจัดการศึกษาข้ามมหาวิทยาลัยและ มีการสนับสนุนความเป็นผู้ประกอบการในนักศึกษา

4. มหาวิทยาลัยมีความเป็นสากล (Internationalisation) ประกอบด้วย การมีวัฒนธรรมผู้ประกอบการร่วมกัน มีบุคลากรและนักศึกษาที่เป็นชาวต่างชาติ มีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในระดับสากล มีการจัดตั้งวิทยาเขตในต่างประเทศและมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการให้มีความเป็นสากล

5. การถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนและสนับสนุน (Knowledge transfer, Exchange and Support) ประกอบด้วย มีการถ่ายทอดองค์ความรู้มีนโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาและลิขสิทธิ์ มีการจัดตั้งธุรกิจที่แยกตัวออกมาจากมหาวิทยาลัย (Spin-offs) มีศูนย์บ่มเพาะทางธุรกิจ การจัดตั้งสวนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การหาแหล่งเงินทั้งสินเชื่อและหุ้นและการมีความเป็นผู้ประกอบการเชิงวิชาการ

Guerrero-Cano, Kirby & Urbano (2006 อ้างถึงใน Klein & Pereira, 2020) พบว่า รูปแบบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการได้แก่ ปัจจัยที่เป็นทางการประกอบด้วยโครงสร้างองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย การสนับสนุนผู้ประกอบการหน้าใหม่ (startup) และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ส่วนปัจจัยนอกระบบ ประกอบด้วย ทักษะคติของคนในมหาวิทยาลัยต่อการเป็นผู้ประกอบการ สาขาวิชาผู้ประกอบการ วิธีการสอน กรณีศึกษาความเป็นผู้ประกอบการและระบบการให้รางวัลของมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ระหว่างภารกิจการสอนซึ่งครอบคลุมมุมมองด้านการศึกษา การฝึกอบรม การสร้างงานซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่ได้จากนักศึกษา

Orozco, Aristiza & Villaveces (2018) ศึกษาเรื่องความท้าทายด้านการจัดการในมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการวางแผนการตลาดผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมและ กิจกรรมผู้ประกอบการ สามารถบริหารและเผชิญกับความท้าทายต่างๆ อีกทั้งสร้างกิจกรรมและสิ่งจูงใจให้คณาจารย์ดำเนินงาน ซึ่งรูปแบบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศ กฎหมาย การปฏิรูปมหาวิทยาลัย กองทุนและการลงทุนเพื่อการเป็นผู้ประกอบการ มุ่งเน้นไปที่ความสามารถและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในการจัดสรรทรัพยากรภายในเพื่อใช้ในการสอน การวิจัยและการวิจัยเชิงพาณิชย์ โดยมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสามารถสรุปได้ 4 ประการสำคัญ

คือ 1) การวิจัยและการเป็นผู้ประกอบการ 2) ผลงานของสำนักงานถ่ายทอดเทคโนโลยีและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 3) การเริ่มต้นธุรกิจและ 4) สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายสำหรับนวัตกรรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีพื้นฐานจากกิจกรรมเพื่อนำความรู้ใหม่ไปใช้ในเชิงพาณิชย์เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการให้คำปรึกษา การฝึกอบรมและการวิจัย การจดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาและการออกใบอนุญาต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเช่น อุทยานเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างวิสาหกิจใหม่ การปรับรูปแบบการจัดการองค์กรให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจทางวิชาการในการสร้างความรู้และในการศึกษา

สำหรับในประเทศไทยมีผู้ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” ของอวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการนำองค์กร ได้แก่

1.1 มหาวิทยาลัยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และแผนงานเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

1.2 มหาวิทยาลัยสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงผู้ประกอบการที่เปิดโอกาสให้ประชาคมได้มีสิทธิเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย

1.3 ฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัยมีการถ่ายทอด สื่อสารนโยบายและแผนงานพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไปยังประชาคมภายในมหาวิทยาลัย

1.4 มหาวิทยาลัยมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์นโยบายและแผนพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไปยังภาคส่วนต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย

2. ด้านความสามารถขององค์กร

2.1 มหาวิทยาลัยมีการแสวงหาและพัฒนาอาจารย์ นักวิจัยและบุคลากรให้มีสมรรถนะและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับทิศทางของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เช่น ความรู้ในเชิงลึกและกว้าง

ของศาสตร์สาขาวิชาและเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาวิชา กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2.2 มหาวิทยาลัยมีการวางแผนการเงิน ระบบบริหารงบประมาณ กองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

2.3 มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพ

2.4 มหาวิทยาลัยสร้างระบบนิเวศน์หรือสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิต และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่

3.1 มหาวิทยาลัยกำหนดให้ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการเป็นคุณลักษณะหรือผลการเรียนรู้ที่จำเป็นของบัณฑิต

3.2 มหาวิทยาลัยจัดหลักสูตร รายวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ

3.3 มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ

3.4 มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ

3.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

4. ด้านการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนเพื่อเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่

4.1 มหาวิทยาลัยจัด โครงการ/ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและแรงบันดาลใจแก่นักศึกษาด้านการพัฒนา นวัตกรรมและการประกอบการ เช่น การสัมมนา อบรม ค่ายประกวาด แข่งขัน เป็นต้น

4.2 มหาวิทยาลัยสนับสนุนการบ่มเพาะและสร้างธุรกิจให้นักศึกษาเพื่อแปลงความคิดไปสู่สิ่งที่เป็นจริง สร้างต้นแบบของนวัตกรรม พัฒนาต้นแบบสู่ผลิตภัณฑ์และบริการ และขยายสู่เชิงธุรกิจ

4.3 มหาวิทยาลัยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาธุรกิจใหม่ เช่น การคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเงินสนับสนุน เป็นต้น

4.4 มหาวิทยาลัยมีทรัพยากรกายภาพที่สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมและการประกอบการ เช่น มีพื้นที่ร่วมทำงาน (Co-working space) และมีวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม

4.5 มหาวิทยาลัยมีการสร้างเครือข่ายสังคมผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยนักศึกษาที่เป็นผู้ประกอบการ ศิษย์เก่าที่เป็นผู้ประกอบการและผู้ประกอบการภายนอกเพื่อเป็นศูนย์กลางการสื่อสาร ประสานงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

5. ด้านความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ได้แก่

5.1 มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรม

5.2 มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้บุคลากรได้ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ภาครัฐ และภาคส่วนอื่นๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม

6. ด้านความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัย ได้แก่

6.1 มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ การจัดการศึกษาและการวิจัย

6.2 มหาวิทยาลัยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการและการพัฒนาธุรกิจกับมหาวิทยาลัยและองค์กรในต่างประเทศ

6.3 มหาวิทยาลัยเชิญชวนและจูงใจให้นักศึกษาชาวต่างประเทศเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย

6.4 มหาวิทยาลัยแสวงหาและจูงใจให้อาจารย์ที่มีความชำนาญในสาขาวิชาหรือมีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาธุรกิจจากต่างประเทศเข้าร่วมสอน/ วิจัยกับมหาวิทยาลัย

6.5 มหาวิทยาลัยขยายการจัดตั้งวิทยาเขตไปยังต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและการพัฒนาความร่วมมือด้านต่างๆระหว่างภูมิภาค

7. ด้านการวัดผลกระทบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ได้แก่

7.1 มหาวิทยาลัยกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบของการนำองค์กรสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

7.2 มหาวิทยาลัยกำหนดตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์จากพันธกิจด้านการวิจัย ด้านการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ ด้านการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการและจัดตั้งธุรกิจใหม่ ด้านความร่วมมือกับภาคธุรกิจและหน่วยงานภายนอกเพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และด้านกิจกรรมความร่วมมือระดับนานาชาติทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ยังพบว่าปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ สร้างเส้นทางการประกอบอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการให้แก่นักศึกษา

2. การสร้างความเข้าใจ ได้แก่ การพัฒนาประชาคมของมหาวิทยาลัยให้มีความเข้าใจแนวคิดการดำเนินงาน และคุณค่าของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในทิศทางเดียวกัน

3. มีต้นแบบ ได้แก่ การนำต้นแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและระบบนิเวศนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้

4. ความร่วมมือภายใน ได้แก่ การสร้างความร่วมมือภายในมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาการศึกษา การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อสร้างคุณค่าในการดำเนินพันธกิจของมหาวิทยาลัยร่วมกัน
5. ความร่วมมือภายนอก ได้แก่ การสร้างความร่วมมือภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาการศึกษา การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อสร้างคุณค่าร่วมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
6. วัฒนธรรมองค์กรเชิงผู้ประกอบการ ได้แก่ การมีวัฒนธรรมองค์กรเชิงผู้ประกอบการที่นำกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการมาใช้เป็นฐานในการดำเนินพันธกิจ เน้นความเป็นอิสระ ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ กล้าเสี่ยงและยอมรับความล้มเหลวได้
7. การวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การนำปัญหาและความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจจากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและภาครัฐมาเป็นฐานคิดสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและการวิจัย
8. กฎ ระเบียบและข้อบังคับ ได้แก่ การมีกฎ ระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและของรัฐบาลที่ส่งเสริมและสนับสนุนระบบการพัฒนานวัตกรรมและการสร้างธุรกิจในมหาวิทยาลัย
9. โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและทางสารสนเทศเพื่อส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศ นวัตกรรมและสังคมผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวทางหลักของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

แนวทางหลัก	Clark (2004)	Guerrero-Cano et al. (2006)	Salamzadeh & Daraei (2011)	OECD (2012)	Gibb (2012)	Gibb (2013)	Aranha & Garcia (2014)	Sam & Sijde (2014)	Gurrero et al. (2015)	Silva et al. (2018)	Orozco et al. (2018)	อิริทธิ์ (2560)	รวม
การจัดการองค์กร	√	√	√	√	√		√		√		√	√	9
การจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	12
การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11
การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	√			√	√		√				√		5
เครือข่ายความร่วมมือ			√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10
ผลการดำเนินงาน		√	√	√			√	√	√	√	√	√	9
ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย				√	√							√	3
ภาวะผู้นำและความมุ่งมั่นของผู้บริหาร							√						1

จากตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวทางหลักของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการพบว่ามี 6 แนวทางหลัก คือ 1) การจัดการองค์กร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 4) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา 5) เครือข่ายความร่วมมือ และ 6) ผลการดำเนินงาน

จากแนวทางหลักทั้ง 6 ด้าน ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสังเคราะห์แนวทางย่อยในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การจัดการองค์กร

การจัดการองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเพื่อความเหมาะสมและสามารถดำเนินกิจกรรมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีผู้ให้ความหมายและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการองค์กรไว้ ดังต่อไปนี้

Donlaya (2019) กล่าวว่า การจัดการองค์กร หมายถึง กระบวนการการบริหารกลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กรเดียวกันให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน ซึ่งการจัดการองค์กรประกอบด้วย กระบวนการการวางแผน การจัดสรรบุคลากร การสร้างผู้นำ การสั่งการและการควบคุมองค์กร

Koontz and Wehrlich (1988) กล่าวว่า การจัดการองค์กรเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 1) การจำแนกแยกแยะงานที่จำเป็น 2) การจัดกลุ่มงานให้เหมาะสมกับทรัพยากรและสถานการณ์ 3) การมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคคลในองค์กรอย่างเหมาะสม และ 4) การจัดวางความสัมพันธ์ของงานและอำนาจให้ชัดเจน

Robbins (1985) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการองค์กรมี 5 ประการ ได้แก่ 1) การแบ่งงานกันทำ 2) การกำหนดกลุ่มของงาน 3) การจัดตำแหน่งของผู้ปฏิบัติ 4) การจัดลำดับการใช้อำนาจ และ 5) การมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเสมอภาค

Fippo (1986) กล่าวว่า การจัดการองค์กรเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน 3 ประการ คือ ความรับผิดชอบ (responsibility) อำนาจหน้าที่ (authority) และความพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ (accountability) ทั้งนี้ทุกคนในองค์กรย่อมจะต้องประกอบด้วยคน (people) หน้าที่การงาน (function) และปัจจัยทางกายภาพขององค์กร (physical factor)

เสาวภา เมืองแก่น (2560) กล่าวว่า การจัดการองค์กร หมายถึง กระบวนการที่มีการวางแผนการจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การควบคุมดูแลและการดำเนินงานต่างๆ ตามภารกิจหลักของอุดมศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร โดยผู้บริหารและผู้บริหารปฏิบัติงานร่วมมือกันปฏิบัติงานและขับเคลื่อนองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชญานี ภัทรวารินทร์ (2556) กล่าวว่า การจัดองค์กร หมายถึงกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นและสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย การกำหนดโครงสร้างองค์กร และกำหนดโครงสร้างงาน การจัดบุคลากรรับผิดชอบงาน การจัดการทรัพยากร การมอบหมายงาน วัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศองค์กร

Peter F. Drucker (อ้างถึงในเสาวภา เมืองแก่น, 2560) กล่าวว่า การจัดองค์กรประกอบด้วย

1) การรวบรวมบุคคล (Collection of people) องค์กรเป็นที่รวมศักยภาพของบุคคลให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและสร้างผลงานในส่วนรวมมากกว่าการสร้างงานของแต่ละคน

2) การแบ่งงานกันทำ (Division of labour) กิจกรรมหรืองานในองค์กรจะถูกแบ่งและจำแนกให้ชัดเจน เพื่อที่จะให้บุคคล กลุ่มได้ทำงานตามความสามารถเฉพาะทางและก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะในการทำงานที่ได้รับอย่างเหมาะสมจะก่อให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิผลมากขึ้น

3) การทำงานร่วมกัน (Working together) บุคคลที่ทำงานในองค์กรไม่ว่าจะเป็นงานเฉพาะอย่างหรืองานที่ต้องการความสามารถพิเศษของบุคคลที่ทำงานในองค์กรนั้นจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลขององค์กร

4) มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Common purpose) องค์กรจะต้องมีปณิธานเพื่อให้บุคคลในองค์กรมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือกันเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

การจัดการองค์กรจะทำให้เกิดความชัดเจนในทิศทางที่ว่าใครควรทำอะไร ใครควรบังคับบัญชาใครเพื่อให้เกิดความชัดเจนในทิศทางการประสานงาน สื่อสารและการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ดังนั้นการจัดการองค์กร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการวางแผน การจัดสรรและพัฒนาบุคลากร งบประมาณในการดำเนินงาน การสั่งการและการควบคุม

มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการองค์กรของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไว้ดังนี้

องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ โออีซีดี (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) และ คณะกรรมาธิการยุโรป ด้าน การศึกษา (European Commission) (2012) ได้จัดทำกรอบแนวทางสำหรับการบริหารมหาวิทยาลัยโดยกล่าวถึงในด้านการจัดองค์กรไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่นอย่างสูงในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ผู้ประกอบการที่ได้กำหนดไว้ มีรูปแบบการประสานงานและบูรณาการกิจกรรมผู้ประกอบการทุกระดับทั่วทั้งมหาวิทยาลัย และให้คณะและหน่วยงานมีอิสระในการลงมือปฏิบัติ และ มหาวิทยาลัย

ต้องลดข้อจำกัดขององค์กรเพื่อให้บรรลุความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึงกลยุทธ์ทางการเงิน การดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพและมีการจูงใจให้มีพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการในบุคคล โดย มหาวิทยาลัยต้องมีกลยุทธ์ทางการเงินที่ยั่งยืนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีการสรรหาและรักษาบุคลากรที่มีทัศนคติ พฤติกรรมและประสบการณ์ความเป็นผู้ประกอบการ โดยการสร้างแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับบุคลากรที่สนับสนุนการประกอบการของมหาวิทยาลัย

Gibb (2012) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยต้องการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์ การกำกับดูแล มหาวิทยาลัย การจัดให้มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถหารายได้จากเงินทุนจากภาครัฐ และภาคเอกชน

Clark (2004) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการต้องมีการบริหารด้วยความคล่องตัว มีอิสระ ยืดหยุ่น ลดการควบคุมและให้อำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีการบูรณาการวัฒนธรรม ผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นทั่วทั้งมหาวิทยาลัยในการสร้างผู้ประกอบการและสร้างธุรกิจ โดยแสวงหาแหล่งทุนใหม่จากภาครัฐ อดสาหกรรม รัฐบาล ท้องถิ่น หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ รวมถึงหารายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้น พร้อมทั้งสรรหาผู้มีความสามารถเพื่อมาทำงานร่วมกัน

Aranha & Garcia (2014) ได้อธิบายลักษณะของการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ผู้ประกอบการเพื่อให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นระบบ ผู้นำต้องมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการผู้ประกอบการ สร้างกลยุทธ์เชิงผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดความคล่องตัวทั่วทั้งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการและ กระตุ้นและพัฒนางานวิจัยอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน

Farsi, Imanipour & Salamzadeh (2012) พบว่าลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีพันธกิจในการสร้างผู้ประกอบการ วิจัยประยุกต์ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี โดยการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร โดยได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล เอกชนและเงินที่ได้จากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงาน

Nogueira, Arruti, Markuerkiaga & Saenz (2018) ทำการศึกษาเรื่อง “The Entrepreneurial University: A selection of good practices” ได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการของประเทศสเปนที่มีความโดดเด่นที่สุดเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด 14 ปัจจัย ตามแบบของ Markuerkiaga, Errasti & Igaetua (2014) จากคนบตี 84 คนจากคณะต่างๆ จาก 6 ภูมิภาคของสเปน ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยในสเปนให้ความสำคัญในด้านวิธีการปฏิบัติ พันธกิจ กลยุทธ์และการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีการออกแบบองค์กรให้มีกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องส่งเสริมวัฒนธรรมผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน มีการระดมทุนจากทีมผู้บริหาร เครือข่าย ภาคธุรกิจ เพื่อสนับสนุนนักศึกษาให้มีการผู้ประกอบการรายใหม่ (startup) และมีการจัดตั้งบริษัทที่แยกตัวออกมาจากมหาวิทยาลัย (spin-offs)

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และแผนงานเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ สร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงผู้ประกอบการที่เปิดโอกาสให้ประชาคมได้มีสิทธิเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอน และการวิจัย มีการถ่ายทอด สื่อสารนโยบายและแผนงานพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไปยังประชาคมภายในมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ นโยบายและแผนพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไปยังภาคส่วนต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีการแสวงหาและพัฒนาอาจารย์ นักวิจัยและบุคลากรให้มีสมรรถนะและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับทิศทางของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เช่น ความรู้ในเชิงลึกและกว้างของศาสตร์สาขาวิชาและเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาวิชา กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีการวางแผนการเงิน ระบบบริหารงบประมาณ กองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์แนวทางย่อยของการจัดการองค์กร

แนวทางย่อย	Clark (2004)	OECD (2012)	Farsi et al. (2012)	Gibb (2013)	Aranha & Garcia (2014)	Nogueira et al. (2018)	อิริฐท์ (2560)	รวม
การบริหารงานอย่างอิสระ ชีดหยุ่นและให้อำนาจในการตัดสินใจ	√	√			√	√	√	5
การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับแนวคิดและการปฏิบัติอย่างผู้ประกอบการ		√	√	√	√	√	√	6
การถ่ายทอด สื่อสารวิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม นโยบายและแผนงานอย่างชัดเจนทั่วถึงทั้งองค์กร	√	√			√	√	√	5
การสรรหา พัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะผู้ประกอบการ	√	√					√	3
การกระตุ้น เสริมแรงจูงใจและให้ผลตอบแทนที่ชัดเจน		√	√		√			3
การวางแผนทางการเงิน การบริหารกองทุนและระดมทุน	√	√	√	√		√	√	6

จากตารางที่ 2 การสังเคราะห์แนวทางย่อยด้านการจัดการองค์กร ได้ 6 แนวทางเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับแนวคิดและการปฏิบัติอย่างผู้ประกอบการ
2. การวางแผนทางการเงิน การบริหารกองทุนและระดมทุน
3. การบริหารงานอย่างอิสระ ชีดหยุ่นและให้อำนาจในการตัดสินใจ
4. การถ่ายทอด สื่อสารวิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม นโยบายและแผนงานอย่างชัดเจนทั่วถึงทั้งองค์กร

5. การสรรหา พัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ผู้ประกอบการ

6. การกระตุ้น เสริมแรงจูงใจและให้ผลตอบแทนที่ชัดเจน

2. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผลที่ได้ คือ ความรู้ความเข้าใจในสาระต่างๆ ความสามารถ การใช้ทักษะ รวมทั้งความรู้สึกรหรือเจตคติอันเกิดจาก กระบวนการเรียนรู้ (ทิสนา แวมณี, 2556)

การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ 4 พ.ศ. 2562 มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
- 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การจัดการเรียนรู้เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ตอบสนองความต้องการของสังคมซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัย มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการไว้ดังนี้

Aranha & Garcia (2014) พบว่า มหาวิทยาลัยต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยกระตุ้นพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น สร้างสวนวิทยาศาสตร์และการกระตุ้นระบบนิเวศน์เชิงนวัตกรรม (Innovation ecosystem) มีการปรับปรุงหลักสูตร โครงการและกิจกรรมฝึกอบรมต่างๆ ที่สร้างทักษะและพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการแก่นักศึกษาทุกระดับเพื่อให้มีความสามารถในการสร้างธุรกิจใหม่ พร้อมกันนี้ยังรวมถึงคณาจารย์และบุคลากรทั่วทั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีความเป็นผู้ประกอบการ

Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018) พบว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นศูนย์กลางเพาะทางธรรมชาติที่สร้างแนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ มีการจัดบรรยากาศที่พร้อมต่อการริเริ่มความเป็นผู้ประกอบการ โดยมีความพยายามในการดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมกันผลิตและพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ พร้อมทั้งมีความสามารถในการแปลงความรู้ที่ได้ในมหาวิทยาลัยไปใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

OECD (2012) อธิบายว่า มหาวิทยาลัยมีการจัดพื้นที่ที่สามารถกระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาความคิดและทักษะการเป็นผู้ประกอบการ สนับสนุนพฤติกรรมผู้ประกอบการ มีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการพัฒนาการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์ความเป็นผู้ประกอบการจากการปฏิบัติ การได้รับคำปรึกษาจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาคอุตสาหกรรม รวมถึงอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งทุนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

Gustomo & Ghina (2017) พบว่า ด้าน กิจกรรมการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถและทักษะโดยใช้การศึกษาและการฝึกฝน ซึ่งผลที่ได้คือ กระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการทำให้เพิ่มโอกาสทางอาชีพ เป็นพนักงานที่มีคุณลักษณะผู้ประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระและการเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถของนักศึกษาและอาจารย์ที่มี

ประสบการณ์มากพอ มหาวิทยาลัยจะต้องเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ

Sperrer, Muller & Soos (2016) พบว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการควรมีระบบการส่งเสริมผู้ประกอบการ โดยมีระบบการให้คำปรึกษาในพื้นที่ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการและศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ สามารถสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เสริมแรงในการเริ่มต้นทำธุรกิจ มีการจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ จัดประชุมและจัดอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญจะสามารถสร้างผู้ประกอบการมากขึ้น

Nogueira, Arruti, Markuerkiaga & Saenz (2018) พบว่า มหาวิทยาลัยจัดหลักสูตรพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ มีผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจร่วมในการพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรม สัมมนา โครงการฝึกอบรมเชิงผู้ประกอบการให้กับอาจารย์ นักศึกษาและผู้ประกอบการ โดยจัดให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา มีการสร้างศูนย์บ่มเพาะเชิงผู้ประกอบการ ส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

Dinh (2020) กล่าวว่า การพัฒนาของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับกรณีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมกิจกรรมนวัตกรรม การค้าและการพัฒนาธุรกิจ และการสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและมีความสามารถในการวิจัย มหาวิทยาลัยต้องมีห้องปฏิบัติการและสถาบัน/ ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างแนวคิดทางธุรกิจ เทคโนโลยีใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ที่มีประโยชน์ มหาวิทยาลัยจัดตั้งสำนักงานถ่ายทอดเทคโนโลยีและศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ที่มีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านี้จะส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการค้าผลการวิจัยไปยังองค์กรภายนอก

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยจะต้องจัดหลักสูตร รายวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านผู้ประกอบการ มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ สร้างระบบนิเวศน์หรือสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยง

ภาคส่วนต่างๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิตและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน จัดให้มีพื้นที่การทำงานร่วมกัน (Co-working space)

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวท่างย่อยของการจัดการเรียนรู้

แนวทางย่อย	OECD (2012)	Aranha & Garcia (2014)	Ghina et al. (2014)	Sperrer et al. (2016)	Gustomo & Ghina (2017)	Nogueira et al. (2018)	Silva et al. (2018)	Dinh (2020)	อวิรุทธิ์ (2560)	พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2562)	รวม
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่พัฒนาความรู้ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ		√		√		√			√	√	5
การจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ	√	√	√	√	√	√	√		√	√	9
การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านผู้ประกอบการ	√			√		√	√		√		5
การถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะธุรกิจและการทำงานร่วมกันในการพัฒนาบัณฑิตและองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10
การจัดให้มีระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ	√			√			√				3

จากตารางที่ 3 การสังเคราะห์แนวทางย่อยด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ 5 แนวทางเรียงตามลำดับ
ได้ดังนี้

1. การถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะธุรกิจและการทำงานร่วมกัน
ในการพัฒนาบัณฑิตและองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่
2. การจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ
3. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่พัฒนาความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบ
ผู้ประกอบการ
4. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มี
ประสบการณ์ด้านผู้ประกอบการ
5. การจัดให้มีระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ

3. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นบทบาทตามภารกิจของมหาวิทยาลัย ด้านการวิจัยและมีความสำคัญในการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญจากข้อมูลตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (พ.ศ 2561-2580) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) กล่าวว่าประเทศไทยมีจุดแข็งด้านการวิจัยพัฒนานวัตกรรม เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมและกฎหมายที่เอื้อต่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เห็นได้จากการจัดอันดับของสถาบันการจัดการนานาชาติได้จัดอันดับประเทศไทยในโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ในปี 2561 อยู่ในอันดับที่ 42 ซึ่งปรับขึ้น 6 อันดับจากปี 2560 แต่ก็ยังคงมีความท้าทายในด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดโจทย์การวิจัยที่ตอบความต้องการของประชาชนกลุ่มต่างๆ ในประเทศ ของภาคการผลิตและบริการ หรือปัญหาสังคม การบูรณาการหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การขาดแคลนบุคลากรนักวิจัยและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งการบริหาร

จัดการงานวิจัยจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มีการสนับสนุน การให้ทุน การทำวิจัยและสร้างนวัตกรรม การตรวจวิเคราะห์และรับรองมาตรฐาน รวมทั้งการจัดการความรู้จากงานวิจัยและพัฒนาวัตกรรม มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องปฏิบัติการวิจัย ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ให้มีความทันสมัยสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในอนาคต ตอบสนองความต้องการของประเทศได้ทันทั่วถึง สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มระดับผลิตภาพ ลดต้นทุน เกิดผลตอบสนองต่อการลงทุนสูงและมีผลการวิจัยตามความต้องการของอุตสาหกรรม ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมในมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ไว้ ดังนี้

Sam & Sijde (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถสร้างนวัตกรรมในระบบเศรษฐกิจ โดยมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ แก่สังคมฐานความรู้เพื่อสร้างแหล่งรายได้ใหม่

Nogueira, Attuti, Markuerkiaga & Saenz (2018) พบว่า นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยให้ก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จัดให้มีการเชื่อมโยงระหว่างการสอนและการวิจัยและส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงผู้ประกอบการเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

Gibb (2012) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีบทบาทในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สร้างความสามารถในการแข่งขัน ขยายขอบเขตการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในอนาคต

HEInnovate (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้อย่างไม่สิ้นสุด สร้างบัณฑิตที่มีความสามารถทำให้มีงานทำและประกอบกิจการส่วนตัวได้ สามารถสร้างงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นทางสังคม

Gibb (2013) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ คือมหาวิทยาลัยที่มอบอำนาจและอิสระให้นักวิชาการและนักศึกษาในการค้นคว้าทดลองสร้างธุรกิจ วิจัย นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเรียนการสอน

อวิรุทธิ์ ภัตตราลาทอง (2560) พบว่า มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม เศรษฐกิจ โดยนำปัญหาและความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจจากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและภาครัฐมาเป็นฐานคิดสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและการวิจัย

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์แนวท่างย่อยของการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แนวท่างย่อย	Gibb (2012)	Gibb (2013)	HEInnovate (2014)	Sam & Sijde (2014)	Nogueira et al. (2018)	สศท. (2018)	อวิรุทธิ์ (2560)	รวม
การสร้างงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ	√		√	√		√	√	5
การสร้างงานวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ	√		√	√		√	√	5
อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนและงานวิจัย		√			√			2
การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินงานด้านประกอบการ		√			√			2
โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องปฏิบัติการวิจัย ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี						√		1

จากตารางที่ 4 การสังเคราะห์แนวท่างย่อยด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ได้ 4 แนวทางเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ
2. การสร้างงานวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

3. อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอน และงานวิจัย

4. การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินงานด้านประกอบการ

4. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) เป็นกระบวนการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นหรือสร้างสรรค์ของมนุษย์ อาจแสดงออกในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สินค้าต่างๆ หรือในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม โดยทรัพย์สินทางปัญญา มีด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่

1. ลิขสิทธิ์ (Copyright) เป็นสิทธิ์คุ้มครองความเป็นเจ้าของงานสร้างสรรค์ทั้งหมด เช่น งานศิลปะ งานดนตรี วรรณกรรม งานเขียน รวมถึง Software ด้วยโดยลิขสิทธิ์เป็นของผู้ที่สร้างสรรค์งานทันทีเมื่อมีการแสดงออกมา มีอายุการคุ้มครอง 50 ปี นับจากปีที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต หรือปีที่บริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ผลิตผลงาน เมื่ออายุครบจะตกเป็นทรัพย์สิน สาธารณะ (Public Domain) สามารถจดทะเบียนได้ที่และได้รับการคุ้มครองจากทั่วโลก

2. สิทธิบัตร (patent) เป็นสิทธิ์คุ้มครองความเป็นเจ้าของสิ่งประดิษฐ์มี 2 แบบ คือ การออกแบบ หมายถึง การประดิษฐ์ รูปลักษณะภายนอก และการประดิษฐ์ หมายถึง การประดิษฐ์ระบบภายใน แม้ว่า Software จะเป็นลิขสิทธิ์ แต่หากมีผลทางเทคนิคจะสามารถจดเป็นสิทธิบัตรได้ โดยสิทธิบัตรจะได้รับการคุ้มครองเมื่อจดทะเบียนเท่านั้น ในการจดสิทธิบัตรต้องจดก่อนเผยแพร่หรือเปิดเผยเสมอ หากมีการเผยแพร่มาก่อนจดสิทธิบัตร ผลงานนั้นจะตกเป็นของสาธารณะทันที อายุการคุ้มครองจะมีอายุนับจากวันที่ยื่น สิทธิบัตรการออกแบบอยู่ที่ 10 ปี สิทธิบัตรการประดิษฐ์อยู่ที่ 20 ปี

ทั้งนี้สิทธิบัตรสามารถขอต่ออายุการคุ้มครองได้ ซึ่งสิทธิบัตรได้รับการคุ้มครองเฉพาะในประเทศที่จดทะเบียนเท่านั้น

3. เครื่องหมายการค้า (trademark) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เครื่องหมายสำหรับสินค้า, เครื่องหมายสำหรับบริการ และ เครื่องหมายรับรองคุณภาพ ซึ่งเครื่องหมายการค้ามีอายุการคุ้มครอง 10 ปี สามารถต่ออายุได้ สามารถใช้ก่อนแล้วค่อยจดทะเบียนทีหลังได้ โดยเครื่องหมายรูปแบบเดียวกันสามารถจดได้หลายแบบ แต่ต้องจดแยก เครื่องหมายการค้าจะจดทะเบียนและให้ความคุ้มครองในประเภทสินค้าเดียวกันเท่านั้น เว้นแต่เครื่องหมายนั้นได้รับการยอมรับว่าเป็นที่แพร่หลาย เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถคัดค้านการจดประเภทอื่นได้ แต่หากไม่ได้ใช้เครื่องหมายการค้านั้นเพื่อการค้า ไม่ถือเป็นการละเมิดเครื่องหมายการค้า เช่น ใช้เพื่อบอกคุณสมบัติของสินค้าของเรา (Techsauce, 2563)

ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของประเทศ และที่สำคัญเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ รวมถึงการตอบโจทยรัฐบาลในการใช้นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาในการพัฒนาผลิตสินค้าและบริการเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้นหากต้องการแข่งขันกับเศรษฐกิจโลก จำเป็นที่ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตงานนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมที่สร้างความเจริญให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศได้และต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนวัฒนธรรมการสร้างนวัตกรรม สินค้า บริการและวิธีการผลิตใหม่ๆ ในภาคการผลิต โดยตั้งเป้าหมายว่าจะต้องสร้าง “วงจรชีวิตทรัพย์สินทางปัญญา” (IP Life Cycle) ซึ่งได้แก่ การสร้างสรรค์ การคุ้มครองและการทำให้ทรัพย์สินทางปัญญามีมูลค่าเชิงพาณิชย์ให้ได้อย่างครบถ้วน เพื่อที่จะสร้างพลังให้กับระบบเศรษฐกิจมากขึ้นเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ รัฐบาลจึงต้องมีแม่บทหรือแผนยุทธศาสตร์ในการเร่งรัดการพัฒนาและการปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และได้มาตรฐานสากลทั้งในด้าน โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรมนุษย์ (ธีรพล สุวรรณประทีป, 2563) นอกจากนี้วงจรชีวิตทรัพย์สินทางปัญญา (IP Life Cycle) ที่กล่าวแล้วยังมีผู้กล่าวถึงกระบวนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้

วรรณพร อารยะพันธ์, ลำปาง แม่นมาศย์, มาลี กาบมาลา และกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย(2558) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ประการหลักได้แก่

1) การสร้างสรรค์และผลิตทรัพย์สินทางปัญญาสนับสนุนให้มีการคิดค้นการวิจัย สร้างสรรค์ ความคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆได้ ก่อให้เกิดสมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competency)

2) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เน้นการดำเนินการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยผ่าน สิทธิทางกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง การจดทะเบียนและขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาตามประเภทของ การคุ้มครอง

3) การนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพย์สินทางปัญญา การ นำทรัพย์สินทางปัญญาที่มีในองค์กรไปใช้ในการหาประโยชน์ได้ 2 ทาง คือ การนำเอาทรัพย์สินทาง ปัญญาที่สร้างสรรค์ขึ้นในประเทศมาใช้ประโยชน์ (Inner Knowledge Commercialization) และ การนำ เทคโนโลยีจากต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ (External Knowledge Commercialization) ซึ่งเป็นการนำ ทรัพย์สินทางปัญญาจากภายนอกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (License-in) รวมถึงการนำทรัพย์สินทางปัญญา ที่มีอยู่แล้วมาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพย์สินทางปัญญา

4) การเฝ้าระวังสิทธิ (Enforcement) ซึ่งผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจำเป็นต้องดูแลเฝ้า ระวังสิทธิเนื่องจากทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล ผู้อื่นไม่สามารถละเมิดได้

ซึ่งสอดคล้องกับ Kaiser (2010) กล่าวว่า กระบวนการในการจัดการทรัพย์สินทางปัญญามี กระบวนการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา 2) การใช้ประโยชน์จาก ทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในเชิงวิชาการและเชิงพาณิชย์ 3) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และ 4) การ เป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2555) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วนด้วยกัน คือ 1) การประดิษฐ์และการสร้างสรรค์ 2) การนำ สิ่งประดิษฐ์เข้าสู่การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา 3) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และ 4) การบังคับใช้กฎหมายและการระงับข้อพิพาท

ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (Intellectual Property Innovation Driven Enterprise Center: IP IDE Center) ในกระทรวงพาณิชย์เมื่อ กุมภาพันธ์ 2560 เพื่อให้บริการวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีเพื่อผลิตงานทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมให้ตรงตามความต้องการของตลาด มีการแต่งตั้งคณะทำงานวางระบบฐานข้อมูลกลางด้านทรัพยากรพันธุกรรม (Genetic Resources: GRs) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Traditional Knowledge: TK) และการแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม (Traditional Cultural Expression: TCEs) เพื่อคุ้มครองและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแสดงออกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้กรมทรัพย์สินทางปัญญายังได้ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐให้มีการดำเนินการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งการอบรมการสืบค้นสิทธิบัตร/การให้ความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญาแก่ผู้ประกอบการ นักประดิษฐ์ นักวิจัย นักสร้างสรรค์และบุคลากรสถาบันการศึกษาในภูมิภาค (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2563)

จากการศึกษาเอกสารพบว่าการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมของนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มหาวิทยาลัยจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งต่อมหาวิทยาลัยเอง และนำมาใช้ในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและประเทศได้

Clark (2004) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้จากทรัพย์สินทางปัญญาที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยนำผลตอบแทนนั้นมาใช้ในการดำเนินงานสร้างผู้ประกอบการ งานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

Aranha & Garcia (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีการกระตุ้นและส่งเสริมกระบวนการสร้างงานวิจัย และการองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัย เป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้ โดยมหาวิทยาลัยจะต้องมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

Gibb (2012) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจะมุ่งเน้นการสร้างความเป็นผู้ประกอบการและ พัฒนานวัตกรรม เนื่องจากนวัตกรรมเป็นผลที่เกิดจากพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งมีการ

ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้ และมหาวิทยาลัยมีนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรสุขภาพและวิชาชีพ
จากการพัฒนาองค์ความรู้เหล่านั้น

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีการสนับสนุนการบ่มเพาะและ
สร้างธุรกิจให้นักศึกษาเพื่อแปลงความคิดไปสู่สิ่งที่เป็นจริง สร้างต้นแบบของนวัตกรรม พัฒนา
ต้นแบบผู้ผลิตภัณฑ์และบริการ ขยายสู่เชิงธุรกิจ มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกใน
การพัฒนาธุรกิจใหม่ เช่น การคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การ
เข้าถึงแหล่งทุนและเงินสนับสนุน

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์แนวท่างย่อยของการจัดการทรัพยากรสุขภาพ

แนวทางย่อย	Clark (2004)	Aranha & Garcia (2014)	Gibb (2012)	Kaiser (2010)	พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2555)	วรรษพร อารยะพันธ์และคนอื่นๆ (2563)	สถาบันเคลื่อนที่การปฏิรูปประเทศไทย (2563)	ธีรพล สุวรรณประทีป (2563)	อวิรุทธ์ (2560)	รวม
การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไป ต่อยอดเชิงพาณิชย์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9
การส่งเสริมการสร้างสรรคทรัพยากรสุขภาพ และนำทรัพยากรสุขภาพไปใช้ ประโยชน์	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9
การจัดระบบการคุ้มครองและจดทะเบียน ทรัพยากรสุขภาพ		√		√	√	√	√	√	√	7
การให้คำปรึกษาด้านทรัพยากรสุขภาพ							√		√	2
การเฝ้าระวังสิทธิการเป็นเจ้าของและการ บังคับใช้กฎหมาย				√	√	√				3

จากตารางที่ 5 การสังเคราะห์แนวทางย่อยด้านการจัดการทรัพยากรพลังงาน ได้ 3 แนวทาง เรียงตามลำดับดังนี้

1. การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์
 2. การส่งเสริมการสร้างสรรคทรัพยากรพลังงานและนำทรัพยากรพลังงานไปใช้ประโยชน์
 3. การจัดระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพยากรพลังงาน
5. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ

เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง กลุ่มคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันหรือทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน การสร้างเครือข่ายทำให้บุคคลหรือองค์กรที่กระจายสามารถติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและความร่วมมือด้วยความสมัครใจ มีความสัมพันธ์กันแบบเพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าการคบค้าสมาคมแบบฟุ้งฟิง (Starkey, 1997)

สำหรับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ด้านเครือข่ายความร่วมมือซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการผลักดัน ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ดังนี้

OECD (2012) การเพิ่มขีดความสามารถของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จะต้องสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับภาคธุรกิจ ภาครัฐ ศิษย์เก่า องค์กรทางอาชีพ ภูมิภาคและอื่นๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเงินทุน / การลงทุนที่หลากหลายและสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกในการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษากับต่างประเทศ พร้อมทั้งแสวงหาและดึงดูดบุคลากรที่มีความเป็นผู้ประกอบการจากต่างประเทศ

Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ

Sperrer, Muller & Soos (2016) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในออสเตรียได้พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกและเข้าร่วมเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ สามารถสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันและองค์กรที่เกี่ยวข้อง จัดหาทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมผู้ประกอบการ ส่งเสริมการสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีการถ่ายทอดความรู้ สนับสนุนในการเริ่มต้นทำธุรกิจ การเปิดบริษัทและการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

Etzkowitz & Leydesdorff (2000) มหาวิทยาลัยจะสามารถพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการต้องอาศัยความร่วมมือ 3 ฝ่าย หรือ Triple Helix คือความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐและภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้สามารถพัฒนานวัตกรรม สร้างธุรกิจใหม่ รวมทั้งการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นผู้ประกอบการในอนาคต ด้วยศักยภาพและบทบาทที่แตกต่างกันของสามภาคส่วนที่มีศักยภาพและจุดเด่นที่แตกต่างกันเพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีการสร้างเครือข่ายสังคมผู้ประกอบการ ประกอบด้วย นักศึกษาที่เป็นผู้ประกอบการ ศิษย์เก่าที่เป็นผู้ประกอบการและผู้ประกอบการภายนอกเพื่อเป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร ประสานงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ พร้อมทั้งสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อดำเนินงานผู้ประกอบการและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเป็นผู้ประกอบการและพัฒนาธุรกิจกับมหาวิทยาลัยและองค์กรในต่างประเทศ

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์แนวทางย่อยของเครือข่ายความร่วมมือ

แนวทางย่อย	Etzkowitz & Leydesdorff (2000)	OECD (2012)	Sperrer, Muller & Soos (2016)	Silva et al. (2018)	อิริฐฐั (2560)	รวม
การร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่กับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ	√	√	√		√	4
ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี	√	√	√	√	√	5
ภาครัฐ ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนด้านการเงิน/ งบประมาณในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ		√	√		√	3
การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	√	√	√		√	4
การแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และวิจัยร่วมกัน		√			√	2

จากตารางที่ 6 การสังเคราะห์แนวทางการย่อยด้านเครือข่ายความร่วมมือ ได้ 5 แนวทางเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี
2. การร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่กับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ
3. การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
4. ภาครัฐ ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนด้านการเงิน/ งบประมาณในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ

5. การแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และวิจัยร่วมกัน

6. ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั้งด้านการจัดการองค์กร การจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

OECD (2012) มหาวิทยาลัยสามารถสร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จากการสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาได้ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก อาจารย์และนักศึกษามีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ โดยวัดได้จากการจัดตั้งบริษัทใหม่ ทรัพย์สินทางปัญญาและผลงานวิจัย การรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง การพัฒนาเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น

HEInnovate (2014) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการส่งเสริมความสามารถของบัณฑิตในการได้รับการจ้างงาน สามารถประกอบกิจการส่วนตัวได้ ส่งเสริมการสร้างธุรกิจเกิดใหม่ (Startup)

Gustomo & Ghina (2017) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการ สิทธิบัตร ใบอนุญาตและเครื่องหมายการค้าที่ได้จากความรู้ใหม่จากงานวิจัย ซึ่งนำงานซึ่งรายได้และผลงานทางปัญญา โดยสามารถวัดได้จากจำนวนผลงานตีพิมพ์ที่มีคุณภาพ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีจุดเด่นในการผลิตบัณฑิตที่มีกระบวนการทางความคิดแบบผู้ประกอบการ มีความเข้าใจด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา มีการสนับสนุนการบ่มเพาะผู้ประกอบการ จัดตั้งธุรกิจใหม่ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับภาคส่วนต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย โดยมุ่งสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีผลกระทบต่อการแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติและระดับโลก

Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสามารถในการแปลงความรู้ที่ได้ในมหาวิทยาลัยไปสู่การเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษามหาวิทยาลัยในต่างประเทศพบว่า การดำเนินการมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้กลับเข้าสู่มหาวิทยาลัยจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานว่าในปี 2560 – 2561 มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้รับรายได้จากค่าใบอนุญาตทางเทคโนโลยี 40.96 ล้านดอลลาร์ มีรายรับจาก 813 เทคโนโลยี ซึ่งมี 53 สิ่งประดิษฐ์ สามารถสร้างรายได้จากค่าลิขสิทธิ์ 100,000 ดอลลาร์ หรือมากกว่า และมี 7 สิ่งประดิษฐ์ที่สร้างรายได้ 1 ล้านดอลลาร์หรือมากกว่า ซึ่งข้อมูลในปี 2560 - 2561 ของสำนักงานส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีมีใบอนุญาตใหม่ 150 ใบ เช่น การสร้างระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย พลาสติกชีวภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเพลงในระบบดิจิทัล การจัดการเชื้อโรค เทคโนโลยี DSL Google การสร้าง DNA สายผสม การทดสอบวัคซีนโรคเป็นต้น นอกจากนี้ในปี 2560 - 2561 สแตนฟอร์ดเป็นองค์กรที่มีมูลค่า 6.5 พันล้านดอลลาร์ มีงบประมาณในการดำเนินงานในการสนับสนุนการเรียนการสอน ทุนการศึกษาและการวิจัย (Stanford, 2020) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยอัลโต ประเทศสาธารณรัฐฟินแลนด์ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งที่มีอายุเพียง 10 ปี แต่สามารถสร้างรายได้จำนวนมากโดยร่วมมือกับบริษัท BatCircle และสถาบันวิจัยในการรีไซเคิลแบตเตอรี่ทั่วสหภาพยุโรปทำให้สามารถสร้างมูลค่าตลาดแบตเตอรี่ในฟินแลนด์สูงถึง 5 พันล้านยูโร และพบว่ามีจำนวน startups ที่ขับเคลื่อนด้วยงานวิจัยจำนวนมากหนึ่งในนั้นคือ Iceye ที่สร้างดาวเทียมเรดาร์ที่เล็กที่สุดในโลก, EIFys ซึ่งได้ปฏิวัติการวัดแสงและ IQM ซึ่งสร้างคอมพิวเตอร์ quantum ในทุกๆ ปี ระบบนิเวศของอัลโตสร้างบริษัทเติบโตใหม่ 70- 100 แห่ง นอกจากนี้มีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเฮลซิงกิ ทำให้คิดค้นวิธีในการผลิตเส้นใยสิ่งทอคุณภาพสูงจากไม้และสิ่งทอรีไซเคิลโดยไม่ต้องใช้ตัวทำละลายที่เป็นพิษ (Aalto University, 2020) ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลงานเหล่านี้มาจากการดำเนินการของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการถ้ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยสามารถปรับรูปแบบการบริหารให้เป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการได้ย่อมส่งผลให้เกิดคุณค่าให้แก่มหาวิทยาลัย สังคมและประเทศชาติ ซึ่งรูปแบบการดำเนินการผู้ประกอบการมีหลายมหาวิทยาลัยในต่างประเทศมีการรวมกลุ่มกันในการช่วยเหลือดำเนินการร่วมกัน ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยนอร์ทแค

โรไลนา สเตต (North Carolina State University) มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยดัก (Duke University) และมหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนาที่เมืองแชปเปลฮิลล์ (University of North Carolina at Chapel Hill) ที่อยู่ในเมือง 3 เมือง ที่ติดกันคือ ราลี (Raleigh) เดอแรม (Durham) และแชปเปลฮิลล์ (Chapel Hill) เรียกว่า The Research Triangle ซึ่งมีชื่อเสียงสำหรับองค์กรด้านเทคโนโลยี เช่น IBM, Cisco Systems, SAS Institute, Biogen Idec และ Glaxo Smith Kline โดยในแต่ละปี มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา สเตต สร้างรายได้เพิ่มขึ้น 6.5 พันล้านดอลลาร์ และมีการสร้างงานมากกว่า 90,000 ตำแหน่ง มีความก้าวหน้าทางด้านวิจัยและเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรม บริษัทที่ประสบความสำเร็จ ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะและงานใหม่หรืออยู่ มหาวิทยาลัยมีคณาจารย์และเจ้าหน้าที่กว่า 9,000 คนที่สามารถเชื่อมโยงวิชาการเข้ากับการฝึกอบรมนักศึกษาให้มีความสามารถสูงเพื่อให้สามารถเผชิญกับความท้าทายในอนาคตได้ รวมถึงมหาวิทยาลัยมีการสร้างพันธมิตรกับภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (North Carolina State University, 2020)

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์แนวท่างย่อยของผลการดำเนินงาน

แนวท่างย่อย	OECD (2012)	HEInnovate (2014)	Gustomo & Ghina (2017)	Silva et al. (2018)	Stanford (2020)	Aalto (2020)	North Carolina state (2020)	อริวิฑ์ (2560)	รวม
การนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างผลตอบแทน	√		√	√	√	√	√	√	7
นักศึกษาและอาจารย์มีกระบวนการคิด ความสามารถและทักษะผู้ประกอบการ	√	√	√				√	√	5
ผลงานที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองความต้องการของประเทศสามารถนำมาจดสิทธิบัตรและใบอนุญาตได้	√		√		√	√		√	5
บุคลากรมีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย	√	√	√		√	√		√	6

จากตารางที่ 7 การสังเคราะห์แนวทางย่อยด้านผลการดำเนินงาน ได้ 4 แนวทางเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างผลตอบแทน
2. บุคลากรมีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและผู้ประกอบการ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย
3. นักศึกษาและอาจารย์มีกระบวนการคิด ความสามารถและทักษะผู้ประกอบการ
4. ผลงานที่ได้จากการสร้างองค์ความรู้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองความต้องการของประเทศ สามารถนำมาจดสิทธิบัตรและใบอนุญาตได้

นโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ

1. กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 ซึ่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ดังนี้

1.1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกธราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกด้าน ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

1.2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ 3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่รวมถึงปรับปรุงรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศ

ไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

1.3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัชยสถ์ อุดม ออบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาอาชีพตามความถนัดของตนเอง

1.4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อผู้ถือการบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

1.5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการ

ดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

1.6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580), 2561)

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำขึ้นตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาคและระดับประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำทนายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวอย่างมาก โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

ให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่มีความรุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง ที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ท่ามกลางปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการต่อยอดความเชื่อมโยงทางกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชนจังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ และนับเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสร้างสังคมผู้ประกอบการและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศอย่างจริงจังเพื่อสร้างผลตอบแทนจากทุนและศักยภาพทางธุรกิจ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม และในอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

3. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 -2565) จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การ

กำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ โดยจัดทำแผนผ่านการระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคการผลิตและบริการ ภาคประชาสังคม เยาวชนนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยชุมชน มีการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้นำทางการเมืองระดับประเทศ ผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า

ปัจจัยอนาคตที่จะมีผลกระทบต่อโลก ประเทศและอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่

1. ความเปลี่ยนแปลงด้านประชากร จำนวนของเด็กและเยาวชนที่ลดลง ในขณะที่ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สังคมไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Ageing society) ซึ่งทำให้อุดมศึกษาต้องลดการขยายตัวอย่างไม่มีจุดสิ้นสุด เพราะประชากรวัยอุดมศึกษา 18 – 22 ปี มีจำนวนลดลงทำให้อุดมศึกษาต้องเน้นคุณภาพ อุดมศึกษาต้องเพิ่มบทบาทด้านการเพิ่มผลิตภาพเศรษฐกิจ (Economic productivity) ของกลุ่มวัยทำงาน เน้นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนงานและอาชีพ การเกิดอาชีพใหม่ อุดมศึกษาต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ส่งเสริมผู้สูงอายุให้ยังมีผลิตภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (Social productivity)

2. พลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาาร่วมของทุกประเทศ ประเทศไทยพึ่งพิงพลังงานนำเข้าสูงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศ เนื่องจากราคาพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและจะไม่ถูกลง การใช้พลังงานจากฟอสซิลสร้างปัญหาเรือนกระจก ส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของมนุษยชาติ อุดมศึกษาต้องสร้างความตระหนักการอนุรักษ์พลังงานสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการศึกษาทุกระดับและในหมู่ประชาชน ผลิตบัณฑิตอุดมศึกษาต้องทำการวิจัยและรู้ลึกด้านการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน พลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะพลังงานชีวภาพและพลังงานทางเลือก ทำงานกับภาคการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เร่งสร้างความเข้าใจสาธารณะ จนถึงการสร้างคนและองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ ระบบนิเวศ

3. การมีงานทำและตลาดแรงงานในอนาคตมี 4 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงาน คือ 1) โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ 2) โลกาภิวัตน์ 3) ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและ 4) โลกแห่งสารสนเทศ อุดมศึกษาต้องทำงานทั้งกับอุตสาหกรรมรายสาขาและกลุ่มอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่

เช่น นิคมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ ฝึกอบรมและเพิ่มผลิตภาพในลักษณะ demand led manpower development, technical services and research มีการทำงานกับหน่วยงานวางแผนและภาคการผลิตเพื่อผลักดันอุตสาหกรรมความรู้ ประกอบกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ผ่านทางเทคโนโลยีเพื่อให้แพร่กระจายอย่างกว้างขวาง โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ที่มีนวัตกรรมและตลาดแรงงานใหม่ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มและมูลค่าสูง บนฐานของนวัตกรรม ทรัพยากรมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐานและสารสนเทศ ถือเป็นโอกาสและภัยคุกคามในคราวเดียวกัน

4. การกระจายอำนาจการปกครอง ตามที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น อุดมศึกษาทบพาทบริการสังคม ให้โดดเด่น รองรับเหตุผลของการจัดตั้งและการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาบางกลุ่มที่อยู่ในภูมิภาคและท้องถิ่น งบประมาณ อปท. (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นแหล่งรายได้ที่จะเพิ่มความสำคัญสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ในการทำงานกับ อปท. อุดมศึกษาควรรวมตัวทำงานเป็นเครือข่ายพื้นที่ (เชิงภูมิสังคมและเขตการปกครอง) และเครือข่ายเชิงประเด็น เพราะ โจทย์ท้องถิ่นเป็น โจทย์บูรณาการ ต้องการความรู้หลากหลายระดับสาขา เพื่อให้คำปรึกษาและให้ความรู้เพิ่มทักษะอาชีพ การจัดการสิ่งแวดล้อมและการดูแลสุขภาพ รวมทั้งการพัฒนาคนทำงานในท้องถิ่นและการสร้างคนทำงานในอนาคต

5. การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรง ปัจจุบันความขัดแย้งและความรุนแรงเกิดขึ้นในทุกหน่วยสังคม ทั้งหน่วยย่อยและหน่วยใหญ่ ตั้งแต่ภายในหน่วยงานจนถึงระดับประเทศ อีกทั้งความขัดแย้งและความรุนแรงในโลกยังส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ระเบิดขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งรัฐบาลกำลังแก้ปัญหาให้หมดไปทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความสงบสุข เริ่มด้วยสร้างการเข้าถึง เข้าใจ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและอาชีพในปัจจุบัน ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจและโอกาสอย่างถาวรในอนาคตด้วยการศึกษา ทั้งนี้อุดมศึกษามีบทบาทในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้

6. เยาวชนไทย นักศึกษาและบัณฑิตในอนาคต เด็กเยาวชนและนักศึกษาในวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งมิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้ ครอบครั้ว ตลอดจนภาวะเสี่ยงต่างๆเกิดสัญญาณชี้

การเปลี่ยนแปลงชีวิตงานของบัณฑิตในอนาคตที่แตกต่างจากปัจจุบัน อาทิเช่น การทำงานโดยมีหลายอาชีพทั้งตลอดช่วงอายุ การทำงาน ไร้สังกัด (Freelance) ความเสี่ยงรายได้ไม่แน่นอน การจับคู่ผู้ร่วมงานและเปลี่ยนผู้ร่วมงาน เป็นต้น ความไม่สอดคล้องกัน (Mismatch) ระหว่างการศึกษาและความสามารถทักษะอาชีพที่พึงประสงค์ในอนาคต อุดมศึกษาควรเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) พัฒนาด้านการสื่อความ การตัดสินใจ ความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน คุณธรรมและสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในอนาคต

7. เศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 สถาบันอุดมศึกษาต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง อุดมศึกษาควรเป็นผู้นำให้เกิดการปฏิบัติได้วิเคราะห์ได้สร้างความรู้และองค์ความรู้ใหม่ได้เป็นรูปธรรม ทั้งระดับปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน พื้นที่ (เชิงกายภาพ การปกครอง และภูมิสังคม) องค์กรและภาคการผลิต

ประเด็นทิศทางและนโยบายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ประกอบด้วย 9 ประเด็น

1. รอยต่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา การพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น หากตัวบ่อนที่เข้าสู่ระบบอุดมศึกษามีคุณภาพ ทั้งในวิชาการและมีจิตวิญญาณของมนุษย์ด้านอื่นๆ อย่างไรก็ตามจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ สถาบันอุดมศึกษาควรแบ่งเวลาไปให้การสนับสนุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้มาตรการดังกล่าวบรรลุผล เช่น การส่งอาจารย์เข้าไปสอนทั้งเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา การอบรมยกระดับครู การผลิตสื่อการสอนสมัยใหม่ การให้ความรู้เบื้องต้นของการทำโครงการงานและการวิจัย การจัดกิจกรรมค่ายวิชาการอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง การให้ข้อมูลแก่นักเรียนในเรื่องหลักสูตรอุดมศึกษาและคุณลักษณะของอาชีพในสาขาต่าง ๆ

2. การแก้ปัญหาอุดมศึกษาในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับการแก้ปัญหาอุดมศึกษาการไร้ทิศทาง ความซ้ำซ้อน การขาดคุณภาพ การขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้อุดมศึกษาจำเป็นต้องลดเลิกหลักสูตรที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ลดเลิกคณะและสถาบันที่มีปัญหาคุณภาพอย่างรุนแรง กลไกการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวรวมทั้งการ

พัฒนาเพื่อการจัดสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม (Category) คือ 1) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน (Community Colleges) 2) กลุ่มมหาวิทยาลัย 4 ปี (4 - year University) และมหาวิทยาลัยศิลปศาสตร์ (Liberal Arts University) 3) กลุ่มมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง (Specialized University) มหาวิทยาลัย Comprehensive 4) กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) และมหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา (Graduate University)

3. ธรรมชาติและการบริหารจัดการอุดมศึกษา ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและอุดมศึกษาในภาพรวม หากสถาบันอุดมศึกษามีกลไกการกำหนดทิศทางที่ดีและก้าวหน้า พร้อมกับการขับเคลื่อน โดยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพแล้วภารกิจของมหาวิทยาลัยก็จะสำเร็จลุล่วงไปได้ บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรสูงสุดในที่นี้ คือ “สภามหาวิทยาลัย” มีความสำคัญต่อความเจริญของสถาบันและผลผลิตที่ดี

4. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากอุดมศึกษาเป็นกลไกหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน และการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิต โครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม ประเทศที่พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ดี มหาวิทยาลัยจะเชื่อมต่อได้ดีกับภาคการผลิต สร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ สร้างทรัพย์สินทางปัญญา และก่อให้เกิดผลผลิตเศรษฐกิจและผลผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercialization) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังถูกคาดหวังให้เป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทชี้นำความคิดและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5. การเงินอุดมศึกษา ที่ผ่านมากการลงทุนในอุดมศึกษาผ่านระบบงบประมาณ ปัจจุบันยังไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษาและยังมีได้ใช้เป็นกลไกกำกับเชิงนโยบายอย่างเต็มที่ ทั้งในส่วนของงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน งบประมาณวิจัยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โดยการที่ภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาต้องร่วมกันกำหนดนโยบายและงบประมาณที่สอดคล้องกันเชื่อมโยงกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะทำให้งบประมาณที่รัฐลงทุนในอุดมศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. การพัฒนาบุคลากรในอุดมศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาไทยยังคงมีปัญหาด้านบุคลากร โดยเฉพาะอาจารย์และระบบการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ทั้งในด้านวิชาการ ความเป็นครู ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ความสามารถด้านการวิจัย สมรรถนะทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนรับผิดชอบ การบริหารจัดการ การขัดเกลาทางสังคม การพัฒนาช่วงวัยต่าง ๆ ของการทำงานและการพัฒนา (Life cycle development) ตั้งแต่การบ่มเพาะ (Incubation) ในช่วงต้นการทำงาน ช่วงการทำงานจริง ช่วงเป็นผู้สูงความรู้และประสบการณ์ และการเป็นคลังสมองหลังเกษียณ การสร้างแรงจูงใจ เป็นต้น

7. เครื่องข่ายอุดมศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในกระบวนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อระดมบุคลากร ความเชี่ยวชาญและฐานความรู้ที่หลากหลายในระบบสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อทั้งเศรษฐกิจชุมชน ความเป็นอยู่ของประชาชน และชุมชนที่เข้มแข็ง แต่ยังคงพบว่ามีช่องว่างของระดับการพัฒนา (University Divide) ความแตกต่าง ขาดการแบ่งปันทรัพยากรเพื่อดำเนินพันธกิจร่วมกัน

8. การพัฒนาอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยซึ่งต้องมองภาพรวมหลายมิติ ทั้งด้านสังคม ศาสนา ประวัติศาสตร์ การเมือง ระบบการศึกษาวิชาโลกและศาสนาแบบคู่ขนาน มหาวิทยาลัยควรเชื่อมโยงและบูรณาการวิชาชีพกับศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่เพียงจัดการเรียนการสอนด้านศาสนาเท่านั้น ระบบอุดมศึกษาเองควรให้การสนับสนุนในลักษณะต่างๆ แก่เพื่อนสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ซึ่งมีทั้งสถาบันรัฐ สถาบันเอกชนและวิทยาลัยชุมชน พัฒนาเด็กและเยาวชน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ และการพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาคของอาเซียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต การค้าและการลงทุนในอนาคต

9. โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ถือเป็นหัวใจและปัจจัยสำคัญของอุดมศึกษาครอบคลุมทั้งโครงสร้างเชิงสสารัตถะและโครงสร้างทางกายภาพที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้ ส่วนหัวใจ คือ โครงสร้างหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและสังคมในปัจจุบันและอนาคต ส่วนที่เป็นปัจจัย คือ สังคมสารสนเทศ สังคมฐานความรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต สังคมที่เอื้อต่อการ

ปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ อุดมศึกษาต้องตระหนักว่าการอุดมศึกษาในอนาคตเป็น “การเตรียมคนเข้าสู่ชีวิตและการปรับแต่งคนเข้าสู่งาน” (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จนถึงกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) มีความสอดคล้องกันว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกผ่านผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ โดยการสร้างความเป็นผู้ประกอบการรวมถึงมีการสร้างธุรกิจใหม่ให้เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยที่มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการที่ดี

วิทยาลัยแบ็บสัน (Babson College) ก่อตั้งเมื่อค.ศ. 1919 ในเลสลีย์ แมสซาชูเซต ประเทศสหรัฐอเมริกา มุ่งเน้นด้านการศึกษาผู้ประกอบการ ก่อตั้งโดยโรเจอร์ ดับบลิว แบ็บสัน (Roger W Babson) มีวิทยาเขต 3 แห่ง ได้แก่ เลสลีย์, บอสตัน และไมอามี เป็นสถาบันอันดับหนึ่งสำหรับการเป็นผู้ประกอบการเป็นเวลา 28 ปี ตามรายงานของ U.S. News & World Report ให้ความรู้แก่ผู้นำด้านผู้ประกอบการที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกที่ เปิดสอนหลักสูตรธุรกิจระดับบัณฑิตศึกษาที่หลากหลาย ทั้งแบบเต็มเวลาและนอกเวลา โดยที่นักศึกษาทุกคนมีความมุ่งมั่นส่วนตัวและมีความเป็นมืออาชีพที่ไม่เหมือนใคร

เป็นวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและนวัตกรรมในอนาคต มุ่งมั่นบูรณาการแนวคิดด้านความยั่งยืนทางสังคมและเศรษฐกิจเข้ากับแนวปฏิบัติทางธุรกิจ สนับสนุนให้มีการคิดแบบผู้ประกอบการในลักษณะคือ ความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการมองเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาส ให้บุคลากรเปิดกว้างสู่แนวคิดใหม่ๆ มีความหลากหลายของความคิดและมุมมองที่จะช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ มุ่งมั่นที่จะรวบรวมจิตวิญญาณของความคิดและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ คณาจารย์

ศิษย์เก่าและเพื่อน ในวิทยาลัย สร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันข้ามแผนก ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของวิทยาลัย คือ การให้อำนาจแก่ผู้เรียนเพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนสำหรับตนเอง ชุมชนและโลก

มีการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เน้นการสร้างผู้ประกอบการมีลักษณะดังนี้

1) ด้านการจัดการองค์กร

สถาบันมีการบูรณาการแนวคิดด้านความยั่งยืนทางสังคมและเศรษฐกิจเข้ากับแนวปฏิบัติทางธุรกิจ สนับสนุนให้มีการคิดแบบผู้ประกอบการในลักษณะคือความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการมองเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสให้บุคลากรเปิดกว้างสู่แนวคิดใหม่ๆ และยังมีแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในการให้รางวัลกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการด้านผู้ประกอบการทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน นอกจากนี้มีการจัดตั้งกองทุน Babson College สามารถระดมทุนได้ 295,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐจากผู้บริจาคมากกว่า 2,200 ราย การจัดการกองทุนนี้สามารถสร้างมูลค่า 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ(ข้อมูล ณ ตุลาคม 2020) สถาบันมีการลงทุนโดยใช้งบประมาณ 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้เสมือนจริงให้กับนักศึกษาและยังใช้งบลงทุนในห้องปฏิบัติการวิจัยในโปรแกรม WIN (Women Innovating Now) ถึง 5.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเห็นได้ว่าสถาบันเห็นความสำคัญและมีการจัดการสถาบันเพื่อให้มีการพัฒนาด้านผู้ประกอบการและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

2) ด้านการจัดการเรียนรู้

สถาบันมีจัดหลักสูตรและรายวิชาที่มุ่งเน้นการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและนวัตกรรมในอนาคต มีการสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้มี Co-working space และมีระบบนิเวศ (Ecosystems) การมีส่วนร่วมกับระบบนิเวศมุ่งมั่นที่จะรวบรวมจิตวิญญาณของความคิดและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) การสอนโดยการลงมือทำจะสร้างประสบการณ์ที่สมจริงเพื่อให้นักศึกษา

มีทักษะที่จำเป็น การจัดกิจกรรมจะปลูกฝังกรอบความคิดและทักษะผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น จะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามองปัญหาเป็นโอกาสและความสำคัญของการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ ทางสถาบันยังมีการจัดการศึกษาที่เน้นการทำงานร่วมกันในชุมชนเพื่อสร้างผู้นำด้านผู้ประกอบการและปรับเปลี่ยนได้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ สำหรับนักศึกษาที่มีความต้องการเป็นเจ้าของในธุรกิจของครอบครัว หรือการเปิดบริษัทร่วมทุน ทางสถาบันได้จัดระบบให้คำปรึกษาโดยมีคณาจารย์และที่ปรึกษาด้านอาชีพร่วมสร้างประสบการณ์ที่จะช่วยให้แต่ละคนบรรลุเป้าหมายส่วนตัว

3) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สถาบันสนับสนุนให้นักศึกษาและอาจารย์มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในสิ่งที่สร้างสรรค์นั้น ที่สถาบันมีนักวิจัยและนักวิชาการมากกว่า 100 คนจาก 40 ประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิก GEM (Global Entrepreneurship Monitor) สร้างโครงการธุรกิจขนาดเล็กในโครงการ Goldman Sachs ของ Babson ให้สามารถสำเร็จเป็นธุรกิจ จำนวน 10,000 แห่งทั่วประเทศ และยังได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการสอนและการวิจัย 56 รางวัล

4) ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

มีระบบสนับสนุนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาผ่าน Business law เพื่อเป็นช่องทางในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายทางการค้า ความลับทางการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ พร้อมทั้งมีระบบการให้คำปรึกษาผ่านระบบการนัดหมายผ่านเว็บไซต์ของสถาบัน

5) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ

สถาบันมีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ คณาจารย์ ศิษย์เก่าและเพื่อนในวิทยาลัยเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งที่รวบรวมศิษย์เก่าทั่วโลก 43,000 คนจาก 125 ประเทศ (July 2019 – July 2020) สร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันข้ามแผนก ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือมากกว่า 4,030 แห่งจาก 60 ประเทศและมีความ

ร่วมมือระหว่างสถาบัน 35 แห่งจาก 23 ประเทศ นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยMIT และ Harvard ในการสร้างเครื่องตรวจ Covid-19

6) ด้านผลการดำเนินงาน

สถาบันมีการผลิตนักศึกษาที่มีกระบวนการคิด ความรู้และทักษะของความเป็นผู้ประกอบการ สร้างนักศึกษาและบุคลากรสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ ทั้งการเปิดบริษัทร่วมทุนหรือการเป็นเจ้าของธุรกิจ ของครอบครัว รวมถึงการมีงานทำสามารถพัฒนาอาชีพได้ ทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับโลก มีนักศึกษาต่างชาตินิยมเข้ามาเรียนที่สถาบันมากกว่า 246 ประเทศ สถาบันได้รับรางวัล MBA สถาบันที่ดีที่สุดด้านผู้ประกอบการถึง 27 ปีซ้อน จาก U.S. News & World นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลจากมูลนิธิ Arthur M. Blank Family เป็นจำนวนเงิน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทำให้สถาบันได้รับผลตอบแทนและสร้างมูลค่ามหาศาลทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถสร้างผู้ทำงานถึง 1,059 คนเพื่อป้อนเข้าสู่ธุรกิจท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีผลงานทางวิชาการจากผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ในวารสารและสิ่งพิมพ์ทางการค้าชั้นนำรวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลในสถาบันวิจัยนานาชาติ มีจำนวนถึง 236 บทความ และ หนังสืออีก 76 เล่ม (Babson College, 2021 and Keystone, 2021)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำของประเทศไทยที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างผู้ประกอบการ เน้นการสร้างธุรกิจ สร้างมืออาชีพ มหาวิทยาลัยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2511ภายใต้เจตนารมณ์ของ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ และอาจารย์สนั่น เกตุทัต โดยใช้ชื่อสถาบันว่า “ธุรกิจบัณฑิตย์” ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองประปา ถนนพระราม 6 ต่อมาได้เปลี่ยนสถานภาพเป็นวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในปี พ.ศ. 2513 และเลื่อนฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์” ในปี พ.ศ. 2527 ด้วยพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้งผนวกกับการขยายตัวของระบบการศึกษาในประเทศไทยใน ปี พ.ศ. 2532 มหาวิทยาลัยได้ย้ายสถานที่ตั้งมาอยู่ที่ริมคลองประปา ถนนประชาชื่น บนเนื้อที่กว่า 100 ไร่ เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการทางการเรียนการสอนที่ทันสมัยรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบที่เอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างสมบูรณ์แบบ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สวยงามและร่มรื่น

ดร.คาริกา ลัทธพิพัฒน์ อธิการบดีได้กล่าววามหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่จะสร้างผู้ประกอบการ DPU transforms you to An Entrepreneur ตลอดระยะเวลากว่า 50 ปี ที่มหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งขึ้น

มหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาด้านวิชาการให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอด ซึ่งในปัจจุบันได้จัดการเรียนการสอนที่จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาการและวิชาชีพและทักษะที่สำคัญของศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตร DPU Core และ Capstone Project ประกอบกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Collaborative เน้นการทำงานร่วมกันภายใต้พื้นที่การเรียนรู้แบบ Makerspace โดยมีอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยให้นักศึกษาได้พัฒนาการทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และได้ผลิตชิ้นงานที่ร่วมกันทำผ่านกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะอันสำคัญของบุคลากรแห่งอนาคต นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน DPU X เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่จะสามารถเริ่มต้นสร้างธุรกิจ Startup ของตัวเอง ให้บริการวิชาการแก่สังคมที่เป็นประโยชน์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน อุตสาหกรรม สังคมและชุมชนสร้างองค์ความรู้ และภาพลักษณ์ให้กับมหาวิทยาลัย บูรณาการการทำงานบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรมเข้ากับการร่วมกับเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม

มีการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เน้นการสร้างผู้ประกอบการมีลักษณะดังนี้

1) ด้านการจัดการองค์กร

ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์และให้การสนับสนุนด้านผู้ประกอบการพร้อมทั้งมีการสื่อสารถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ครอบคลุมจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานจนเกิดวัฒนธรรมขององค์กร มีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี มีการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและโปร่งใสโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการดำเนินแผนกลยุทธ์ตามที่มีการวางแผน เช่น กลยุทธ์ทางการเงินมีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยในปีแรกงบประมาณจะนำไปใช้ในการปรับหลักสูตร ปีที่ 2 นำไปใช้ในการปรับ Infrastructure นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังจัดตั้งหน่วยงาน DPU X เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่จะสามารถเริ่มต้นสร้างธุรกิจ Startup ของตัวเอง โดยมีการระดมทุนมาใช้ในกองทุน DPU X เพื่อต่อยอดแนวคิดและโครงการของนักศึกษา พร้อมทั้งมีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรรวมทั้งระบบบริหารจัดการเพื่อให้ภารกิจหลัก 4 ด้านของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีการเสริมแรงจูงใจให้กับอาจารย์และนักศึกษาโดยมหาวิทยาลัยจะมีระบบการให้ผลตอบแทนแบ่งกำไรตามสัดส่วน (share profit) ให้กับอาจารย์ที่สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม

โดยเฉพาะที่รับโครงการมาจากภายนอกมหาวิทยาลัย ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล จะมีการสรรหาและพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้และทักษะความเป็นผู้ประกอบการผ่านการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงและมีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถทำงานได้เต็มตามศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ด้านการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยพัฒนาหลักสูตรที่มีความทันสมัย มีเนื้อหาซึ่งสอดคล้องนโยบายประเทศไทย 4.0 มีการบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง โดยมีมาตรฐานการเรียนการสอนขั้นเลิศ และจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัย ให้ภาคธุรกิจเข้ามาร่วมในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงตามความต้องการมีทักษะที่จำเป็นรวมถึงทักษะในอนาคตซึ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาการและวิชาชีพและทักษะที่สำคัญของศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตร DPU Core และ Capstone Project มหาวิทยาลัยมีการลงทุนในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Collaborative เน้นการทำงานร่วมกันภายใต้พื้นที่การเรียนรู้แบบ Markerspace โดยมีอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการและผลิตชิ้นงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีระบบการกระตุ้นและสนับสนุนให้นักศึกษามีกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ โดยการจัดกิจกรรมเสริมแรงผ่านจัดเวทีเสวนากับผู้ประกอบการ startup รุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จมาสร้างแรงบันดาลใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

มหาวิทยาลัยผลิตผลงานวิจัยและองค์ความรู้ระดับชาติและนานาชาติที่เป็นประโยชน์ช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมและธุรกิจ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะเน้นการพัฒนางานวิจัยที่ตอบโจทย์ทักษะงานในอนาคต (Future work force skills) และนวัตกรรมธุรกิจ (Business Innovation) เทคโนโลยีของแต่ละสาขาที่เหมาะสมในอนาคตและสามารถสร้างรายได้ โดยมีการพัฒนานักศึกษาควภูไปด้วย โดยจัดให้มีการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและเข้าไปเรียนรู้งานจริงในสถานประกอบการ

4) ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการเตรียมการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมก่อนการสมัคร ซึ่งในปัจจุบันระหว่างรอการ จัดตั้งหน่วยงานนี้จะมีระบบการแนะนำนักศึกษาที่มีการคิดค้นนวัตกรรมไปจดลิขสิทธิ์

5) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ

มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านสถาบัน DPU X เป็นศูนย์กลางในการเชื่อม ผู้ประกอบการภายนอกให้เชื่อมต่อไปยังคณะต่างๆ โดยมหาวิทยาลัยมีการจัด โครงการร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐและภาคธุรกิจเพื่อพัฒนาทักษะผู้ประกอบการให้กับนักศึกษา ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดแนวคิดและการออกแบบนวัตกรรมได้ และมีความร่วมมือกับต่างประเทศในการวิจัยร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย เช่น มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยใน ประเทศเกาหลี จีนและในยุโรป นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับภาครัฐและภาคธุรกิจในการถ่ายทอดองค์ ความรู้ และร่วมกัน เช่น สร้างอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อต่อยอดทางธุรกิจทำให้มีรายได้บางส่วนเข้าสู่ มหาวิทยาลัย

6) ด้านผลการดำเนินงาน

ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะการปฏิบัติ คิดเป็น มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสามารถสร้างให้นักศึกษามีกระบวนการคิดและทักษะความเป็น ผู้ประกอบการ โดยนักศึกษาสามารถสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมโดยนำไปจดลิขสิทธิ์และสร้าง รายได้ และยังพบว่า มีนักศึกษาสามารถสร้างผลิตภัณฑ์และเป็นเจ้าของธุรกิจ startup พร้อมทั้งมี Brand เป็นของตัวเองสามารถสร้างรายได้ได้ มหาวิทยาลัยสามารถสร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและระดับ นานาชาติที่จำนวนมากซึ่งเกิดจากการสนับสนุนและให้รางวัลจากมหาวิทยาลัย

ผลงานของนักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัย อาทิเช่น

นักศึกษาร่วมกับชุมชนเกาะเกร็ดในการออกแบบผลิตภัณฑ์และพัฒนาระบบการขนส่ง (Logistic) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกาะเกร็ด

นักศึกษามีโครงการออกแบบหุ่นยนต์ร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์

นักศึกษาวิทยาลัยครีเอทีฟ ดีไซน์ & เอ็นเตอร์เทนเมนต์ เทคโนโลยี (ANT) มีโครงการร่วมกับบริษัทกรีนนาในการสร้างและออกแบบพัฒนาเกมส์ และทางวิทยาลัยยังมีความร่วมมือกับกระทรวงวัฒนธรรมให้ทุนในการสร้างแบบจำลองภาพจากซากปรักหักพังของวัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย โดยใช้โปรแกรม AR VR เข้ามาช่วยทำให้จำลองภาพที่สมบูรณ์ของสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์

นักศึกษาพัฒนาแอปพลิเคชันที่สนับสนุนการเล่าเรื่องในระดับประถมและมัธยมซึ่งได้รับรางวัลนวัตกรรม

คณะนิเทศศาสตร์ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อพัฒนาสถานีช่องสำหรับคนหูหนวก

วิทยาลัยนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ (CITE) ร่วมกับบริษัทซีทีโอส์ให้ทุนสนับสนุนในการทำแขนกล

นอกจากนี้ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยคว้าโอกาสปั้นธุรกิจ ร่วมประชันสุดยอดไอเดีย Startup ระดับมหาวิทยาลัยในเวที Startup Prototype Showcases of the Entrepreneurial University ที่จัดโดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ไอเดีย Startup ของนักศึกษารุ่นใหม่ ผลักดันให้เกิดธุรกิจและนวัตกรรมใหม่เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยนักศึกษาผ่านเข้ารอบจำนวน 5 ทีมจาก 200 ทีมทั่วประเทศพร้อมได้รับเงินสนับสนุนทีมละ 25,000 บาทเพื่อจัดทำผลงานต้นแบบนำไปจัดแสดง Showcase ในงาน Startup Thailand League 2020 (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ในประเทศไทยยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) ไม่มากนัก แต่สามารถพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในต่างประเทศอย่างแพร่หลายในหลายประเทศดังนี้

Bronstein & Reihlen (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Entrepreneurial University Archetypes: A Meta-Synthesis of Case Study Literature ได้ศึกษามหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินงานแบบผู้ประกอบการทั้งในยุโรปและอเมริกาจำนวน 27 แห่ง โดยการสังเคราะห์เชิงคุณภาพเชิงประจักษ์ พบว่า สังเคราะห์รูปแบบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการได้ 4 ต้นแบบ ได้แก่ 1) Research-preneurial or research driven มหาวิทยาลัยที่มีการขับเคลื่อนด้วยการวิจัย 2) Techni-preneurial or industry driven มหาวิทยาลัยที่มีการ

ขับเคลื่อนทางอุตสาหกรรม 3) Inno-preneurial or service innovation driven มหาวิทยาลัยที่มีการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมบริการ และ 4) Commerce-preneurial or knowledge commercialization มหาวิทยาลัยที่มีการขับเคลื่อนด้วยความรู้เชิงพาณิชย์โดยแต่ละต้นแบบจะมีโครงสร้างเชิงกลยุทธ์และทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

Aranha & Garcia (2014) ศึกษาวิจัยเรื่อง Dimensions of a metamodel of an entrepreneurial university ได้เสนอแนวคิดกรอบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการตามแนวคิดการสร้างคุณค่าร่วม (Creating Shared Value: CSV) ซึ่งแยกออกจากแนวคิดการกำหนดค่าของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสให้แสดงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ จากการศึกษารูปแบบการดำเนินการประกอบการของมหาวิทยาลัยในประเทศบราซิล ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์จำแนกออกเป็น 6 มิติ ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์เชิงผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Vision) 2) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างยึดมั่น (Committed Strategic Leadership) 3) การสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม (Generation of innovative knowledge) 4) การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้เชิงนวัตกรรม (Capitalization of Innovative knowledge) 5) การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ/ภูมิภาค (Economic, Social and Culture development of the territory) และ 6) การบูรณาการวัฒนธรรมผู้ประกอบการ (Integrated Entrepreneurial Culture)

Kalar & Antonic (2015) ศึกษาวิจัยเรื่อง The Entrepreneurial University, Academic Activities and Technology and Knowledge Transfer in four European Countries ศึกษาในมหาวิทยาลัยในยุโรป 4 แห่ง คือ University of Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์ University of Antwerp ประเทศเบลเยียม University of Ljubljana ประเทศสโลวีเนีย และ University of Oxford ประเทศอังกฤษ การค้นพบชี้ให้เห็นว่านักวิชาการในสาขาวิทยาศาสตร์จำนวนมากมองว่าสาขาวิชาของพวกเขามีการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าสาขาสังคมศาสตร์ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ของแผนกในมหาวิทยาลัยมีผลต่อการปรับตัวให้มีความเป็นผู้ประกอบการสูงหรือต่ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การเข้าร่วมกิจกรรมที่พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ

Abesi, Esfandabadi & Esfandabadi (2016) ได้ศึกษาเรื่อง Designing an Entrepreneurial University Model with the organizational entrepreneurship approach in Payam-e-Noor University ศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการด้วยแนวทางการประกอบการองค์กรศึกษา โดยใช้วิธีแบบผสม ซึ่งในส่วนของวิธีเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของนักวิชาการ จำนวน 15 คน ในมหาวิทยาลัยปาแยมอินอร์ (PNU) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในเตหะราน ประเทศอิหร่าน โดยการสุ่มแบบ snowball ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและคำถามปลายเปิด ส่วนวิธีเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกับนักวิชาการจำนวน 96 คน เป็นอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยปาแยมอินอร์ (PNU) พิจารณาจากคุณสมบัติของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในประเด็น 1) คุณภาพบัณฑิต 2) สิ่งพิมพ์ 3) สังเกตจากทรัพยากรสำหรับกิจกรรมการวิจัย 4) การให้คำปรึกษา 5) หลักสูตรการฝึกอบรมทางด้านอุตสาหกรรม 6) สัญญาวิจัย 7) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา โดยได้รับสิทธิบัตรและใบอนุญาต 8) การสร้างบริษัทที่แยกตัวออกจากมหาวิทยาลัย 9) การสร้างสวนเทคโนโลยี ในขณะที่คุณสมบัติของผู้ประกอบการดูได้จาก 1) นวัตกรรม (Innovation) 2) การปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น (Renovation) และ 3) การนำเสนอธุรกิจใหม่ (Introducing new business) ผลการวิจัยพบว่าสัญญาวิจัย ทรัพยากรทางการเงิน โครงสร้างและใบรับรองสิทธิบัตรมีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่ขาดความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์นี้ไม่ได้รับการยืนยันเกี่ยวกับค่า t น้อยกว่า 1.96 ที่ระดับนัยสำคัญ 95% ส่วนในด้านอื่น ๆ ตัวแปรต่าง ๆ เช่น เนื้อหาของหลักสูตร วัฒนธรรมองค์กร ผู้สำเร็จการศึกษา การบริหารในภาพรวม บริษัทที่แยกตัวออกมา คุณลักษณะของนักศึกษา สวนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คุณลักษณะของอาจารย์และสิ่งพิมพ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการพบว่ามีค่า t สูงกว่า 1.96 ที่ระดับนัยสำคัญ 95%

Basci & Alkan (2015) ได้ศึกษาเรื่อง Entrepreneurship Education at Universities: Suggestion for A Model Using Financial Support ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาเชิงผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัย โดยรูปแบบการสนับสนุนทางการเงิน พบว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งการตัดสินใจที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านการเป็นผู้ประกอบการขึ้นอยู่กับระดับต่าง ๆ ของบริบทของมหาวิทยาลัยที่ได้จัดเตรียมไว้ การใช้วิธีทางการเงินสำหรับการศึกษาเชิง

ผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัย ภาคเอกชนอาจมีบทบาทสนับสนุนในส่วนนี้ เพราะงบประมาณของมหาวิทยาลัยมีจำกัด สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถเอาชนะปัญหานี้ได้ โดยมหาวิทยาลัยอาจสร้างธุรกิจเพื่อนำมาใช้ในการสนับสนุนนักศึกษาที่ต้องการสร้างธุรกิจใหม่ (Startup) ซึ่งในบทความนี้แนะนำให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ เช่น โครงการสนับสนุนผู้ประกอบการของ KOSGEB (องค์กรพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) ของประเทศตุรกี ให้มาช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการใหม่ หากมหาวิทยาลัยต้องการจัดให้มีการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการสามารถนำโครงการของ KOSGEB มาบูรณาการเข้ากับหลักสูตร โดย KOSGEB สนับสนุนทางการเงินบางส่วนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นโอกาสที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ประกอบการในการสร้างธุรกิจใหม่ ซึ่งเห็นได้ว่าจะสามารถแก้ปัญหาการว่างงานหลังจบการศึกษาได้

Zheng & Hu (2018) ได้ศึกษาเรื่อง An exploration of the application of universities as artificial institutional entrepreneurs: The case of China. ได้สำรวจการใช้มหาวิทยาลัยในฐานะผู้ประกอบการสถาบันประดิษฐ์ในประเทศจีน พบว่า มหาวิทยาลัยในประเทศจีนมีความสำคัญในการสร้างประเทศที่มีนวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และการแสวงหาผลประโยชน์และการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก แต่พบว่าได้รับการสนับสนุนนโยบายภายนอกผ่านทรัพยากรสาธารณะและความช่วยเหลือที่ได้รับการจัดสรรแล้วเท่านั้น ซึ่งการแทรกแซงกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยของจีนนั้นจะมีประสิทธิภาพแค่ในระยะสั้น เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของชาติและบรรลุผลตามนโยบายที่คาดหวัง ในทางกลับกันการแทรกแซงอาจนำไปสู่กลยุทธ์ทางธุรกิจของมหาวิทยาลัยที่เป็นอันตรายต่อความยั่งยืนในระยะยาวขององค์กร ซึ่งเป็นผลจากการพึ่งพาเงินอุดหนุนของรัฐและทิศทางการพัฒนาที่จำกัดอิสระในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงทำให้มหาวิทยาลัยในประเทศจีนเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในบริบทประเทศที่มุ่งเน้นการเมืองแบบบนลงล่าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันระยะยาวโดยใช้การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อระดมทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยใหม่

Bikse, Lusena- Ezera, Rivza & Volkova (2016) ได้ศึกษาเรื่อง The Transformation of Traditional Universities into Entrepreneurial Universities to Ensure Sustainable Higher Education มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจประสบการณ์และระบุตัวขับเคลื่อนของการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยดั้งเดิมเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเพื่อให้มั่นใจว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาในลัตเวียจะยั่งยืน การวิเคราะห์มหาวิทยาลัยในลัตเวียในการสร้างความเป็นผู้ประกอบการให้นักศึกษา รวมถึงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา รัฐบาลท้องถิ่นและผู้ประกอบการแสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มในทางบวก แต่ในทางตรงข้ามพบว่าแนวโน้มดังกล่าวไม่สามารถเห็นได้ในการสร้างมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในลัตเวียในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการช่วยเหลือผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเสริมสร้างความรู้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

สำหรับในประเทศไทยมีงานวิจัยเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ไม่มากงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาตัวผู้ประกอบการ

เจมกร ไชยประสิทธิ์ และ อรพิน สันติธีรากุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบตัวแบบการพัฒนาผู้ประกอบการระหว่างประเทศไทยกับหมู่เกาะ Azores ประเทศโปรตุเกส ผลการวิจัยพบว่า ทั้งประเทศไทยและหมู่เกาะ Azores ประเทศโปรตุเกสมีการพัฒนาผู้ประกอบการไปในทิศทางเดียวกันระหว่างสถาบันการศึกษากับการฝึกอบรมและการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่ผู้ประกอบการ โดยมีสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างองค์ความรู้เพิ่ม เสริมสร้างผู้ประกอบการด้วยการสนับสนุนจากสถาบันวิจัย สำหรับหมู่เกาะ Azores พบว่าการเข้าถึงเงินทุน ความเข้มแข็งและความเหนียวแน่นในการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการถือเป็นข้อได้เปรียบของหมู่เกาะ Azores เนื่องจากมีความเชื่อมโยงระหว่างรัฐ องค์กรต่างๆ สถาบันวิจัย หน่วยงานสนับสนุนด้านเทคโนโลยี สถาบันการศึกษาที่น่าจับจ้องและองค์ความรู้ที่มีช่วยในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ สำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการของประเทศไทยพบจุดแข็งในด้านการศึกษาด้านผู้ประกอบการในสถาบันศึกษา การจัดการฝึกอบรม และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ประกอบการและการช่วยเหลือด้านการเข้าถึงเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาใน

ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การบริหารจัดการเครือข่ายที่ยังไม่เป็นระบบและยังไม่เข้มแข็ง และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น

นอกจากนี้งานวิจัยของอวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) เรื่อง ยุทธศาสตร์และ โมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาแนวคิดและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ 3) วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและ 4) นำเสนอยุทธศาสตร์และ โมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในประเทศไทย จำนวน 6 คน 2) ผู้บริหารระดับคณะและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 209 คน 3) ผู้บริหารระดับนโยบายของมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 9 คน 4) ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ จำนวน 5 คน 5) ผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน และ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์และ โมเดลพันธกิจ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์สาระ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์และ โมเดลพันธกิจฯ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สาระ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น โดยผลการวิจัยพบว่า

1. แนวคิดและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ พบว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการคือมหาวิทยาลัยที่มีกระบวนการทางความคิดแบบผู้ประกอบการเป็นพื้นฐานสำคัญของวัฒนธรรมองค์กรและการบริหารจัดการ การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 7 ด้านคือ 1) การนำองค์กรและการกำกับมหาวิทยาลัย 2) ความสามารถขององค์กร 3) การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ 4) การเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนเพื่อเป็นผู้ประกอบการ 5) ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคส่วนภายนอกเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 6) ความเป็นนานาชาติและ 7) การวัด ผลกระทบของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ

2. สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในมหาวิทยาลัยวิจัยของการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ พบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยในภาพรวม อยู่ใน

ระดับปานกลาง โดยการสร้างคุณค่าของมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และการวัดผลกระทบของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนา ลำดับที่ 1 การวัดผลกระทบของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ ลำดับที่ 2 การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ลำดับที่ 3 มี 2 ด้าน คือ ความสามารถขององค์กรและ ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคส่วนภายนอกเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

3. ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ ประกอบด้วย 1) การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ 2) การสร้างความเข้าใจ 3) ต้นแบบที่ดี 4) ความร่วมมือภายใน 5) ความร่วมมือภายนอก 6) วัฒนธรรมองค์กรเชิงประกอบการ 7) การวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจ 8) กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ และ 9) โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น “EPIC” ได้แก่ 1) สร้างการศึกษาเพื่อพัฒนาภาวะผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) 2) สร้างหุ้นส่วนแห่งคุณค่าร่วม (Shared Value Partnership) 3) สร้างระบบนิเวศและนวัตกรรมผู้ประกอบการ (Ecosystem & Entrepreneurial Innovation) และ 4) สร้างวัฒนธรรมแห่งองค์กรเชิงประกอบการ (Entrepreneurial Organization Culture) ประกอบด้วย 12 เป้าประสงค์ 20 กลยุทธ์ 46 ตัวชี้วัด 62 โครงการ/กิจกรรม และ 9 องค์ประกอบโมเดลพันธกิจ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสรุปได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นเรื่องที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในหลายประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยพบว่ามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยและสร้างนวัตกรรม ส่วนในประเทศไทยยังพบว่า มีการศึกษาเรื่องมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการน้อยโดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยเอกชน ดังนั้น จึงควรศึกษาการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนามหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ในประเทศไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษารอบแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1. วิเคราะห์เอกสารแนวคิดและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษา ได้แก่ ความหมายของการบริหาร ความหมายของสถาบันอุดมศึกษา และการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

2) แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

3) นโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ

4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2. ผลที่ได้รับจากการศึกษา คือ กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่จะนำไปใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในขั้นตอนต่อไป

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มีวิธีดำเนินการดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดประชากร การเลือกตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 41 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 20 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เลือกตามภูมิภาคและขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามสัดส่วนประชากร ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันตกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดีและรองคณบดี ผู้บริหารหน่วยงานที่สร้างผลผลิตหรือสร้างความเป็นผู้ประกอบการของ มหาวิทยาลัยเอกชนไทย จำนวน 200 คน ดังนี้

ตารางที่ 8 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาค และขนาดตามสัดส่วนประชากร

ภูมิภาค	มหาวิทยาลัยเอกชน ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
ภาคเหนือ	4	2	20
ภาคกลาง	28	14	140
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	2	20
ภาคตะวันตก	2	1	10
ภาคใต้	3	1	10
รวม	41	20	200

แต่พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 154 คนคิดเป็นร้อยละ 77

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ แบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert Scale ซึ่งได้กำหนดความหมาย ดังนี้

5 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับมากที่สุด

4 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับมาก

3 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับปานกลาง

2 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับน้อย

1 หมายถึงมีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 -5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับ
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับ
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับ
น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหลังจากการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ตรวจสอบแก้ไขเบื้องต้นแล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
(Content Validity) และความชัดเจนของการใช้ภาษา โดยต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ
คำถามกับเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การให้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

การให้ค่า +1	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม
การให้ค่า 0	ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม
การให้ค่า -1	ผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสม

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R = ผลรวมคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยค่า IOC ที่เหมาะสม คือ ≥ 0.6

ค่า IOC \geq หมายความว่า คำถามตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC $<$ หมายความว่า คำถามไม่ตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจแบบสอบถามและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้มีค่า 0.961

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวทางมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลที่ได้รับจะได้ ประเด็นที่สำคัญที่สุดมากำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มีวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1. การสร้างและพัฒนาแนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 5 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่รับผิดชอบหรือทราบข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ และหรือดำเนินการนโยบายด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน

2. ผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่ดำเนินงานด้านการประกอบการที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน

3. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ/อุตสาหกรรมที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

ประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่สร้างขึ้นจากการสรุปเนื้อหาสาระจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยในขั้นตอนนี้จะใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ (Good Practices) เกี่ยวกับการบริหารมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ร่วมกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารและแนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ

ผลที่จะได้รับ คือ แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

3. 2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การจัดสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 5 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่รับผิดชอบหรือทราบข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ และ/หรือดำเนินการนโยบายด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน

2. ผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่ดำเนินงานด้านการประกอบการที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน

3. ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ/อุตสาหกรรมที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน

หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลที่จะได้รับ คือ ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อนำเสนอและนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษากรอบแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย

จากการวิเคราะห์เอกสารแนวคิดและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) รวมทั้งนโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กรอบแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทยในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการแบ่งออกเป็น 6 แนวทางหลัก 27 แนวทางย่อย ดังนี้ 1) ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 6 แนวทางย่อย 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 5 แนวทางย่อย 3) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 4 แนวทางย่อย 4) ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 3 แนวทางย่อย 5) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 5 แนวทางย่อย และ 6) ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทางย่อยจากนั้นนำแนวทางที่ได้ไปสร้าง

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

เพื่อให้ได้ประเด็นที่สำคัญที่สุดมากำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ในผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมด 154 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็น	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 154)	ร้อยละ (100)
1.ตำแหน่งหน้าที่	อธิการบดี/ รองอธิการบดี	22	14.29
	คณบดี/ รองคณบดี	108	70.13
	ผู้บริหารหน่วยงานผู้ประกอบการ	24	15.58
2.ระยะเวลาปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	14	9.09
	5 -10 ปี	43	27.92
	11 – 20 ปี	63	40.91
	มากกว่า 20 ปี	34	22.08
3.เพศ	ชาย	65	42.21
	หญิง	89	57.79
4.วุฒิการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	1	0.65
	ปริญญาโท	62	40.26
	ปริญญาเอก	91	59.09

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 154 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารตำแหน่งคณบดี/ รองคณบดี จำนวน 108 คน (ร้อยละ 70.13) รองลงมาเป็นผู้บริหารระดับหน่วยงานผู้ประกอบการ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 15.58) และ ผู้บริหารตำแหน่งอธิการบดี/ รองอธิการบดี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 14.29) และยังพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 89 คน (ร้อยละ 57.79) และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11 – 20 ปี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 40.91) มีวุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ในระดับปริญญาเอก จำนวน 91 คน (ร้อยละ 59.09)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	SD	แปลค่า	\bar{X}	SD	แปลค่า	PNI modified	ลำดับความสำคัญ
1. ด้านการจัดการองค์กร								
1.1 มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานอย่างอิสระ ยืดหยุ่น และให้อำนาจในการตัดสินใจ	3.59	0.68	มาก	4.36	0.78	มาก	0.21	4
1.2 มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อแนวคิดและการปฏิบัติอย่างการเป็นผู้ประกอบการในการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย	3.62	0.91	มาก	4.39	0.75	มาก	0.21	4
1.3 มหาวิทยาลัยมีการถ่ายทอด สื่อสารวิสัยทัศน์ ค่านิยมวัฒนธรรม นโยบายและแผนงานเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการอย่างชัดเจนทั่วถึง	3.66	0.90	มาก	4.38	0.75	มาก	0.20	6
1.4 มหาวิทยาลัยมีการสรรหา การพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ ความสามารถและทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศ	3.38	0.81	ปานกลาง	4.18	0.79	มาก	0.24	3
1.5 มหาวิทยาลัยมีระบบกระตุ้น เสริมแรงจูงใจและให้ผลตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับบุคลากรที่มีพฤติกรรมสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ	3.28	0.93	ปานกลาง	4.29	0.85	มาก	0.31	2

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	SD	แปล ค่า	\bar{X}	SD	แปล ค่า	PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
1.6 มหาวิทยาลัยมีการวางแผนทางการเงินและระบบบริหารงบประมาณกองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ	3.16	0.90	ปาน กลาง	4.23	0.88	มาก	0.34	1
รวม	3.45		ปาน กลาง	4.31		มาก	0.25	4

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

2.1 มหาวิทยาลัยมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีพัฒนาความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ (มีความคิดสร้างสรรค์, กล้าเผชิญการเปลี่ยนแปลง, กล้าเสี่ยง, มองเห็น โอกาส)	3.51	0.81	มาก	4.12	0.79	มาก	0.17	5
2.2 มหาวิทยาลัยมีการจัด โครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการทั้งการอบรม สัมมนา โอกาสทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ	3.33	0.83	ปาน กลาง	4.12	0.78	มาก	0.24	2
2.3 มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาครัฐกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการ ในการพัฒนาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเชิงผู้ประกอบการและสร้างจิตวิญญาณผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ	3.42	0.89	ปาน กลาง	4.17	0.85	มาก	0.22	3
2.4 มหาวิทยาลัยมีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และสร้างสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะธุรกิจและพื้นที่ทำงานร่วมกันซึ่งเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิตและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน	3.44	0.86	ปาน กลาง	4.17	0.82	มาก	0.21	4
2.5 มีการจัดระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐกิจ/อุตสาหกรรม เพื่อมุ่งผลิตงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์	3.18	0.87	ปาน กลาง	3.99	0.89	มาก	0.25	1
รวม	3.38		ปาน กลาง	4.11		มาก	0.22	5

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	SD	แปล ค่า	\bar{X}	SD	แปล ค่า	PNI modified	ลำดับ ความสำคัญ
3. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม								
3.1 มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่ต้องตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	3.33	0.78	ปาน กลาง	4.03	0.81	มาก	0.21	3
3.2 สร้างการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมที่สร้างคุณค่าและผลกระทบเชิงบวกทางวิชาการ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ	3.35	0.74	ปาน กลาง	4.11	0.81	มาก	0.23	2
3.3 อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยให้สอดคล้องกับการเป็นผู้ประกอบการในยุค New Normal	3.69	0.75	มาก	4.40	0.68	มาก	0.19	4
3.4 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมด้านการประกอบการ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาธุรกิจใหม่	3.36	0.81	ปาน กลาง	4.24	0.72	มาก	0.26	1
รวม	3.43		ปาน กลาง	4.20		มาก	0.22	5
4. ด้านการจัดการทรัพยากรพันธกิจ								
4.1 มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์	3.21	0.88	ปาน กลาง	4.12	0.85	มาก	0.28	2
4.2 มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมการสร้างสรรค์ทรัพยากรพันธกิจและนำทรัพยากรพันธกิจไปใช้ประโยชน์	3.15	0.90	ปาน กลาง	4.06	0.83	มาก	0.29	1
4.3 มหาวิทยาลัยมีระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพยากรพันธกิจทั้ง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้า	3.11	1.01	ปาน กลาง	3.98	0.81	มาก	0.28	2
รวม	3.16		ปาน กลาง	4.05		มาก	0.28	3
5. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ								
5.1 มหาวิทยาลัยกับภาครัฐกิจ/ อุตสาหกรรม ภาครัฐ และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อความร่วมมือ	3.35	0.78	ปาน กลาง	4.10	0.81	มาก	0.22	5

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	SD	แปลค่า	\bar{X}	SD	แปลค่า	PNI modified	ลำดับความสำคัญ
และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ								
5.2 ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย	3.24	0.80	ปานกลาง	4.08	0.82	มาก	0.26	3
5.3 ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน/ งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงผู้ประกอบการ	2.98	0.90	ปานกลาง	4.10	0.99	มาก	0.38	1
5.4 มีการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อเป็นศูนย์กลางการสื่อสารประสานงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ	3.21	0.93	ปานกลาง	4.06	0.87	มาก	0.26	3
5.5 มีการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการวิจัยร่วมกัน	2.95	0.98	ปานกลาง	3.89	0.96	มาก	0.32	2
รวม	3.15		ปานกลาง	4.05		มาก	0.29	2
6. ด้านผลการดำเนินงาน								
6.1 มหาวิทยาลัยมีการนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัย	3.13	0.81	ปานกลาง	4.10	0.94	มาก	0.31	2
6.2 นักศึกษาและอาจารย์มีกระบวนการคิด ทักษะและความสามารถเชิงผู้ประกอบการและสามารถสร้างผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานและตลาดธุรกิจได้	3.25	0.80	ปานกลาง	4.15	0.85	มาก	0.28	4
6.3 มหาวิทยาลัยมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ได้จากองค์ความรู้ใหม่และมหาวิทยาลัยมีผลงานที่สามารถนำมาจดสิทธิบัตรและใบอนุญาตได้	2.95	0.98	ปานกลาง	3.97	0.87	มาก	0.35	1

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	SD	แปลค่า	\bar{X}	SD	แปลค่า	PNI modified	ลำดับความสำคัญ
6.4 มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและเชิงผู้ประกอบการ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย และสามารถร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมได้	3.15	0.82	ปานกลาง	4.08	0.88	มาก	0.30	3
รวม	3.12		ปานกลาง	4.08		มาก	0.31	1
ภาพรวมทุกด้าน	3.28		ปานกลาง	4.13		มาก	0.26	

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 3.43$) ส่วนด้านผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.12$)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และ ด้านเครือข่ายความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.05$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์รายด้านของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบดังนี้

1. ด้านการจัดการองค์กร

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดใน 6 องค์ประกอบ ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีการถ่ายทอด สื่อสารวิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม นโยบายและแผนงานเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการอย่างชัดเจนทั่วถึง ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อแนวคิดและการปฏิบัติอย่างการเป็นผู้ประกอบการในการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

($\bar{X} = 3.62$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ มหาวิทยาลัยมีการวางแผนทางการเงินและระบบบริหารงบประมาณกองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.16$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญต่อแนวคิดและการปฏิบัติอย่างการเป็นผู้ประกอบการในการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ฝ่ายบริหารมีการถ่ายทอด สื่อสารวิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม นโยบายและแผนงานเพื่อพัฒนาผู้ประกอบกรอย่างชัดเจนทั่วถึง ($\bar{X} = 4.38$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก คือ มหาวิทยาลัยมีการสรรหา การพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ความสามารถและทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศ ($\bar{X} = 4.18$)

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ มหาวิทยาลัยมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.51$) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะธุรกิจ และพื้นที่ทำงานร่วมกันซึ่งเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิตและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 3.44$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม เพื่อมุ่งผลิตงานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ ($\bar{X} = 3.18$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2 ประเด็น คือ มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการในการพัฒนาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเชิงผู้ประกอบการ และสร้างจิตวิญญาณผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ และ มหาวิทยาลัยมีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างสิ่งแวดล้อมที่บ่มเพาะธุรกิจ และพื้นที่ทำงานร่วมกันซึ่งเป็น

ศูนย์กลางการเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิตและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา 2 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ มหาวิทยาลัยมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ และมหาวิทยาลัยมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการทั้งการอบรม สัมมนา โอกาสทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ ($\bar{X} = 4.12$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม เพื่อมุ่งผลิตงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ ($\bar{X} = 3.99$)

3. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยให้สอดคล้องกับการเป็นผู้ประกอบการในยุค New Normal ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมา คือ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมด้านการประกอบการ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาธุรกิจใหม่ ($\bar{X} = 3.36$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่ต้องตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.33$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัยให้สอดคล้องกับการเป็นผู้ประกอบการในยุค New Normal ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมด้านการประกอบการ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาธุรกิจใหม่ ($\bar{X} = 4.24$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่ต้องตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.03$)

4. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริม การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา และนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.15$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้ง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้า ($\bar{X} = 3.11$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริม การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา และนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.06$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาทั้ง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้า ($\bar{X} = 3.98$)

5. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม ภาครัฐและหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยเพื่อความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา คือ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.24$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการวิจัยร่วมกัน ($\bar{X} = 2.95$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2 ประเด็น คือ มหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม ภาครัฐและ

หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ และ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน/งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.08$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการวิจัยร่วมกัน ($\bar{X} = 3.89$)

6. ด้านผลการดำเนินงาน

สภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักศึกษาและอาจารย์มีกระบวนการคิด ทักษะและความสามารถเชิงผู้ประกอบการ และสามารถสร้างผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานและตลาดธุรกิจได้ ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีบุคลากร ที่มีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและเชิงผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัยและสามารถร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมได้ ($\bar{X} = 3.15$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ได้จากองค์ความรู้ใหม่และมหาวิทยาลัยมีผลงานที่สามารถนำมาจดสิทธิบัตร และ โบนัสได้ ($\bar{X} = 2.95$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักศึกษาและอาจารย์มีกระบวนการคิด ทักษะและความสามารถเชิงผู้ประกอบการและสามารถสร้างผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานและตลาดธุรกิจได้ ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีการนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.10$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ได้จากองค์ความรู้ใหม่และมหาวิทยาลัยมีผลงานที่สามารถนำมาจดสิทธิบัตร และ โบนัสได้ ($\bar{X} = 3.97$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

จากการสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจำนวน 154 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และคำนวณค่าดัชนี PNImodified โดยใช้สูตร $PNI_{modified} = (I - D)/D$

สำหรับการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบค่าดัชนี PNImodified ที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หรือยังขาดในด้านนี้สูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าดัชนี PNImodified ที่มีค่าน้อยกว่า จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.31 และภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ($PNI_{modified}$) = 0.26 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนไทยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับแรกคือ ด้านผลการดำเนินงาน ($PNI_{modified}$ = 0.31) อันดับ 2 คือ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ($PNI_{modified}$ = 0.29) และอันดับที่ 3 คือ ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งทางปัญญา ($PNI_{modified}$ = 0.28) สามารถสรุปรายด้านได้ดังต่อไปนี้

อันดับที่ 1 ด้านผลการดำเนินงาน มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.31 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.28 – 0.35 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ได้จากองค์ความรู้ใหม่และมหาวิทยาลัยมีผลงานที่สามารถนำมาจดสิทธิบัตร และ ใบอนุญาตได้ ($PNI_{modified}$ = 0.35) มหาวิทยาลัยมีการนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัย ($PNI_{modified}$ = 0.31) และสุดท้ายมหาวิทยาลัยมีบุคลากร ที่มีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและเชิงผู้ประกอบการ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัยและสามารถร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมได้ ($PNI_{modified}$ = 0.30)

อันดับที่ 2 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.29 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.38 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน/งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงผู้ประกอบการ (PNImodified = 0.38) มีการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการวิจัยร่วมกัน (PNImodified = 0.32) และมีการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อเป็นศูนย์กลางการสื่อสาร ประสานงาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ (PNImodified = 0.26)

อันดับที่ 3 ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งทางปัญญา มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.28 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.28 – 0.29 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริม การสร้างสรรค์ทรัพยากรสิ่งทางปัญญาและนำทรัพยากรสิ่งทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ (PNImodified = 0.29) และมีอันดับ 2 ร่วมกัน คือ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ และ มหาวิทยาลัยมีระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพยากรสิ่งทางปัญญาทั้ง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และ เครื่องหมายทางการค้า (PNImodified = 0.28)

อันดับที่ 4 ด้านการจัดการองค์กร มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.25 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.34 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีการวางแผนทางการเงินและระบบบริหารงบประมาณกองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (PNImodified = 0.34) มหาวิทยาลัยมีระบบกระตุ้น เสริมแรงจูงใจและให้ผลตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับบุคลากรที่มีพฤติกรรมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (PNImodified = 0.31) และมหาวิทยาลัยมีการสรรหา การพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ ความสามารถและทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศ (PNImodified = 0.24)

อันดับที่ 5 มี 2 ด้านร่วมกัน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.22 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.17 – 0.25 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม เพื่อมุ่งผลิต

งานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ (PNImodified = 0.25) มหาวิทยาลัย มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการทั้งการอบรม สัมมนา โอกาสทางการ ศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ (PNImodified = 0.24) และ มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาค ธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการในการพัฒนาจัดหลักสูตรและการเรียน การสอนเชิงผู้ประกอบการและสร้างจิตวิญญาณผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะแนวคิดการเป็น ผู้ประกอบการ (PNImodified = 0.22) และ

ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา = 0.22 เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.19 – 0.26 โดยข้อที่มีค่าสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดกระบวนการเรียน การสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมด้านการประกอบการ ส่งเสริมการสร้างและพัฒนา ธุรกิจใหม่ (PNImodified = 0.26) สร้างการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยีและ การพัฒนานวัตกรรมที่สร้างคุณค่าและผลกระทบเชิงบวกทางวิชาการ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ (PNImodified = 0.23) และ มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่ต้อง ตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (PNImodified = 0.21)

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มีวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ระยะที่ 1 โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่รับผิดชอบหรือ ทราบข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ และหรือ ดำเนินการนโยบายด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่ดำเนินงานด้าน การประกอบการที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน และ ผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

ผลการสัมภาษณ์และสรุปผลการสัมภาษณ์เสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จากการศึกษาพบว่าค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในแต่ละด้านเรียงใหม่ ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ตารางการสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผลการดำเนินงาน	1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อสามารถหารายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย มีการจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลกและสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งสามารถจดลิขสิทธิ์ได้	ท่านที่ 1 สร้างผลตอบแทนโดยการนำผลงานและองค์ความรู้จากการวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลกโดยมีระบบจัดการร่วมกับภาคธุรกิจ ท่านที่ 2 มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อหารายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย และ สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปสร้างชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือพร้อมทั้งสร้างผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัยได้ ท่านที่ 3, 4, 5 สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปสร้างประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งสามารถนำมาจดลิขสิทธิ์ได้
	2. มีงานวิจัยตีพิมพ์ที่ทันสมัยและตอบโจทย์สังคม สามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติจำนวนมาก	ท่านที่ 1 มีงานวิจัยตีพิมพ์ที่ทันสมัยตอบโจทย์สังคม ท่านที่ 3 มีผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติจำนวนมาก ท่านที่ 4 มีผลงานตีพิมพ์ในด้านวิชาการที่มี Impact สูง ร่วมกับต่างประเทศเพื่อให้ได้จำนวนและคุณภาพ ทำให้มีการ share knowledge ร่วมกัน
	3. นักศึกษามีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ และสามารถเป็นผู้ประกอบการรายใหม่สร้างผลตอบแทนได้	ท่านที่ 1, 3 สร้างนักศึกษาเป็นผู้ประกอบการและมีอาชีพ จบแล้วมีอาชีพด้วยตนเอง การมีงานทำการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างผลตอบแทน ท่านที่ 2 ผลักดันจิตใจให้มีทักษะผู้ประกอบการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
เครือข่ายความร่วมมือ	1. ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมเข้าร่วมในการวางแผนในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน การให้ทุน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การทำวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม	ท่านที่ 1 ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมเข้าร่วมในการวางแผนในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน การให้ทุน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน ท่านที่ 2,3,4 มีความร่วมมือทวิภาคี ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในด้านการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม
	2. มีหน่วยงานในการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งจากภาครัฐ และภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศในด้านสนับสนุนเงินทุน งบประมาณ ทรัพยากรเครื่องมือและการถ่ายทอดองค์ความรู้	ท่านที่ 1,2,3,4,5 ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องมือ องค์ความรู้และสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างผู้ประกอบการทั้งจากภาครัฐ และภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ ท่านที่ 3 มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานในการเชื่อมเครือข่ายผู้ประกอบการภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานในการส่งเสริมสนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	ท่านที่ 1 มหาวิทยาลัยมีกระบวนการในการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ท่านที่ 2 มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและมีนโยบายและรูปแบบในการสนับสนุนในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ท่านที่ 3,4 มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานในการส่งเสริมและจัดการทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา และมีระบบสนับสนุนนักศึกษาที่คิดค้นนวัตกรรมในการนำไปจดลิขสิทธิ์ ท่านที่ 5 มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาพร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์จัดการทรัพย์สินทางปัญญาสร้าง platform เพื่อเป็นช่องทางในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
	2. มหาวิทยาลัยมีการวางแผน และมีระบบในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์	<p>ท่านที่ 1 มหาวิทยาลัยมีการวางแผน และมีระบบในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์</p> <p>ท่านที่ 2 มหาวิทยาลัยมีระบบการดำเนินการนำผลการวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่เชิงพาณิชย์</p>
การจัดการองค์กร	1. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นในด้านที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญและโดดเด่น	<p>ท่านที่ 2,3,4 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นในด้านที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญและโดดเด่น</p> <p>ท่านที่ 5 มหาวิทยาลัยจะต้องหาความเชี่ยวชาญโดดเด่นของมหาวิทยาลัยทำให้เป็น Specialize ในด้านใดด้านหนึ่ง</p>
	2.ผู้บริหารมีการถ่ายทอดและสื่อสารแนวคตินโยบาย พันธกิจและภารกิจอย่างชัดเจนให้มีการเข้าใจรวมทั้งมีการปรับ mindset ของคนในองค์กร มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการ เข้ากับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย	ท่านที่ 1,4 ผู้บริหารมีการถ่ายทอดและสื่อสารแนวคตินโยบาย พันธกิจและภารกิจอย่างชัดเจนให้มีการเข้าใจทั่วทั้งองค์กร
	3.ผู้บริหารมีการวางแผนกลยุทธ์และระบบการจัดการเงินทุน งบประมาณ และสรรหาแหล่งทุนภายนอกมาใช้ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม	<p>ท่านที่ 2 มีระบบการจัดการเงินทุนและงบประมาณพร้อมทั้งสรรหาแหล่งทุนภายนอกมาใช้ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์</p> <p>ท่านที่ 3 มีการวางแผนกลยุทธ์ทางการเงิน การจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน</p> <p>ท่านที่ 5 สรรหาแหล่งทุนและงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน</p>
	4.มีการกำหนดสัดส่วนผลตอบแทนที่ได้จากการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมในรูปแบบที่ชัดเจน	<p>ท่านที่ 1,2,3 มีการกำหนดสัดส่วนผลตอบแทนในรูปแบบที่ชัดเจนให้กับอาจารย์ นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่สร้างผลงานด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยและนวัตกรรม</p> <p>ท่านที่ 4 มหาวิทยาลัยมีระบบส่งเสริม สนับสนุน และการให้ผลตอบแทนจากการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับของคนในองค์กร</p>
	5.มีการสรรหาและพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ	<p>ท่านที่ 1 มีการสรรหาและพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>ท่านที่ 3 มีระบบการสรรหาและพัฒนาอาจารย์</p>

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
	6.มหาวิทยาลัยจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรม	ให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ท่านที่ 4 มีพัฒนาอาจารย์โดยอาจารย์ต้องสามารถ re-skill, up-skill จนกระทั่งหา new-skill ที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลง ท่านที่ 2,3 ตั้งกองทุนหรือหน่วยงานพัฒนา งานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ สร้างรายได้กลับสู่มหาวิทยาลัย และให้นักศึกษาต่อยอดงานวิจัยและนวัตกรรม ท่านที่ 4 มหาวิทยาลัยมีกองทุนสนับสนุน อาจารย์ที่ต้องการจัดตั้งธุรกิจและกำหนดรูปแบบผลตอบแทนกลับสู่มหาวิทยาลัย
การจัดการเรียนรู้	1. มีการบูรณาการกระบวนการสร้างทักษะและความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เข้าปีแรก 2. มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการร่วมกัน 3. คัดเลือกนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นและมีพรสวรรค์ (Passion and Talent) ที่จะออกไปเป็นผู้ประกอบการ โดยให้ความรู้ Entrepreneurship intensive (การเป็นผู้ประกอบการอย่างเข้มข้น) 4. มีการจัดการเรียนการสอน การอบรมและฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริงเพื่อพัฒนาทักษะและความเป็นผู้ประกอบการกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จให้กับอาจารย์และนักศึกษา	ท่านที่ 1,3 มีการบูรณาการกระบวนการสร้างทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เข้าปีแรก ท่านที่ 1,2 มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมในการออกแบบหลักสูตร และจัดกิจกรรมในการพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน มีการสร้างหลักสูตรที่ทันสมัยตอบโจทย์ความต้องการของตลาดและภาคธุรกิจ ท่านที่ 3,5 ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมเข้ามาช่วยในการออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับทักษะในอนาคตหรือทักษะที่จำเป็นของบัณฑิต ท่านที่ 1 มีการคัดเลือกนักศึกษาที่มีความพร้อมและ สนใจ (Passion) ท่านที่ 4 คัดเลือกนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นและมีพรสวรรค์ที่จะออกไปเป็นผู้ประกอบการ โดยให้ความรู้ Entrepreneurship intensive จัดให้มี Coach, Mentor จัดหลักสูตรให้เขา มี boot camp ในเชิงของการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้น ท่านที่ 1 เชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกจากภาคธุรกิจหรือภาครัฐที่มีประสบการณ์สูงเข้ามาเป็นอาจารย์พิเศษ ท่านที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอน การอบรม และฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริง เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะและกระบวนการแบบผู้ประกอบการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
		<p>ท่านที่ 3 มีการจัดอบรม เสวนาร่วมกับ ผู้เชี่ยวชาญที่ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการ (startup) ให้กับนักศึกษาและอาจารย์</p>
	<p>5.มหาวิทยาลัยมีการสร้างInfrastructure หรือ Ecosystem (โครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรม) เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการสร้าง Innovation (นวัตกรรม) และ การทำ Workshop (การลงมือปฏิบัติจริง)</p>	<p>ท่านที่ 1 มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และก่อให้เกิดความคิดนอกกรอบ</p> <p>ท่านที่ 3 มหาวิทยาลัยมีการสร้างInfrastructure หรือ Ecosystem เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการสร้าง Innovation และ การทำ Workshop</p> <p>ท่านที่ 4,5 มหาวิทยาลัยต้องลงทุนในเชิงโครงสร้างพื้นฐานและมีการจัด Ecosystem หรือ Coworking space ที่ให้ผู้ประกอบการจากภายนอกมาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อเป็นแรงจูงใจและสนับสนุนในการสร้าง Innovation</p>
	<p>6.มีหน่วยงานในการส่งเสริม กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ</p>	<p>ท่านที่ 3 มีหน่วยงานในการส่งเสริม กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ</p>
<p>ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก</p>	<p>ท่านที่ 1 มหาวิทยาลัยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย กระบวนการคิดแบบเป็นระบบตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาปีแรก เพื่อฝึกทักษะและการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p> <p>ท่านที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก</p> <p>ท่านที่ 5 การวิจัยต้องเชื่อมกับการเรียนการสอน โดยนักศึกษาจะต้องสร้าง Product ให้ได้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งอาจจะต้องไปเชื่อมโยงจากหน่วยงานข้างนอก</p>
	<p>2.สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (Transitional research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ได้จริง มาเป็นหัวข้อในการวิจัย และพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบ Business Innovation (นวัตกรรมทางธุรกิจ)</p>	<p>ท่านที่ 1,3,5 สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจ สถาบันประกอบการ การพัฒนาประเทศและสามารถนำไปใช้ได้จริง และนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงพาณิชย์และพัฒนาประเทศ</p> <p>ท่านที่ 4 มหาวิทยาลัยมีการทำวิจัยในรูปแบบของ Transitional research คือทำนวัตกรรมแล้วนำ</p>

ประเด็น	การสังเคราะห์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
		นวัตกรรมนั้นไป Commercialize (ทำการค้า) 2.มหาวิทยาลัยต้องมีกรอบแผนในการทำวิจัย โดยการนำความต้องการมาตั้งเป็นโจทย์ตั้งแต่ ต้น และ Co-invest ตั้งแต่ตอนแรก (Demand and Budget) ขั้นตอนการนำผลงานออกไปสู่เชิง ธุรกิจต้องมีระบบSupport เช่นทางรัฐบาล
	3.ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม และชุมชน เข้า มามีส่วนร่วมในการทำวิจัยพัฒนานวัตกรรมและ ถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกัน	ท่านที่ 3 ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม และ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมร่วมกัน
	4.มหาวิทยาลัยเอกชนต้อง Focus เพียง 1-2 ด้านที่ นำมาสร้าง Excellence	ท่านที่ 4 มหาวิทยาลัยเอกชนต้อง Focus เพียง 1- 2 ด้านที่นำมาสร้าง Excellence สร้างคนเก่งใน ด้านดังกล่าวและทำเรื่องอื่นๆให้เก่ง

จากตารางที่ 11 ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปการจัดแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1.1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อสามารถหารายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย มีการ จัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาด โลก และสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งสามารถจดลิขสิทธิ์ได้

1.2. มีงานวิจัยตีพิมพ์ที่ทันสมัยและตอบโจทย์สังคมสามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ และนานาชาติจำนวนมาก

1.3. นักศึกษามีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการและสามารถเป็น ผู้ประกอบการรายใหม่ที่สร้างผลตอบแทนได้

2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

2.1. ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมเข้าร่วมในการวางแผนในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน การให้ทุน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การทำวิจัยและการ พัฒนานวัตกรรม

2.2. มีหน่วยงานในการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งจากภาครัฐ และภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศในด้านสนับสนุนเงินทุน งบประมาณ ทรัพยากรเครื่องมือและการถ่ายทอดองค์ความรู้

3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

3.1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานในการส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3.2. มหาวิทยาลัยมีการวางแผน และมีระบบในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

4. ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 6 แนวทาง ได้แก่

4.1. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นในด้านที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญและโดดเด่น

4.2. ผู้บริหารมีการถ่ายทอดและสื่อสารแนวคิดนโยบาย พันธกิจและภารกิจอย่างชัดเจนให้มีการเข้าใจรวมทั้งมีการปรับ mindset ของคนในองค์กร มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้ากับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

4.3. ผู้บริหารมีการวางแผนกลยุทธ์และระบบการจัดการเงินทุน งบประมาณ และสรรหาแหล่งทุนภายนอกมาใช้ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

4.4. มีการกำหนดสัดส่วนผลตอบแทนที่ได้จากการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบที่ชัดเจน

4.5. มีการสรรหาและพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ

4.6. มหาวิทยาลัยจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 6 แนวทาง ได้แก่

- 5.1. มีการบูรณาการกระบวนการสร้างทักษะและความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เข้าปีแรก
 - 5.2. มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมในการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการร่วมกัน
 - 5.3. คัดเลือกนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นและมีพรสวรรค์ (Passion and Talent) ที่จะออกไปเป็นผู้ประกอบการ โดยให้ความรู้ Entrepreneurship intensive (การเป็นผู้ประกอบการอย่างเข้มข้น)
 - 5.4. มีการจัดการเรียนการสอน การอบรมและฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริง เพื่อพัฒนาทักษะและความเป็นผู้ประกอบการกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จให้กับอาจารย์และนักศึกษา
 - 5.5. มหาวิทยาลัยมีการสร้าง Infrastructure หรือ Ecosystem (โครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรม) เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการสร้าง Innovation (นวัตกรรม) และ การทำ Workshop (การลงมือปฏิบัติจริง)
 - 5.6. มีหน่วยงานในการส่งเสริม กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ
- ## 6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 4 แนวทาง ได้แก่
- 6.1. มหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก
 - 6.2. สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (Transitional research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ได้จริง มาเป็นหัวข้อในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบ Business Innovation (นวัตกรรมทางธุรกิจ)
 - 6.3. ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกัน
 - 6.4. มหาวิทยาลัยเอกชนต้อง Focus เพียง 1-2 ด้านที่นำมาสร้าง Excellence

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ (Good Practices) เกี่ยวกับการบริหารมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ประเด็น	Babson College	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	สังเคราะห์
ผลการดำเนินงาน	<p>1. นักศึกษามีกระบวนการคิด ความรู้และทักษะของความเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>2. สร้างนักศึกษาและบุคลากรสามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ ทั้งการเปิดบริษัทร่วมทุนหรือการเป็นเจ้าของธุรกิจของครอบครัว รวมถึงการมีงานทำสามารถพัฒนาอาชีพได้</p> <p>3. สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับวิทยาลัยและสร้างมูลค่ามหาศาลทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>4. มีผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ในวารสารและสิ่งตีพิมพ์ทางการค้าชั้นนำ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลในสถาบันวิจัยนานาชาติ</p>	<p>1. นักศึกษามีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>2. นักศึกษาสามารถสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยนำไปจดลิขสิทธิ์และสร้างรายได้</p> <p>3. นักศึกษาเป็นเจ้าของธุรกิจ startup มี Band เป็นของตัวเอง สร้างรายได้</p> <p>4. สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและระดับนานาชาติที่จำนวนมากซึ่งเกิดจากการสนับสนุนและให้รางวัลจากมหาวิทยาลัย</p>	<p>1. สร้างนักศึกษาที่มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ สามารถมีงานทำและพัฒนาอาชีพได้</p> <p>2. สร้างนักศึกษาและบุคลากรที่สามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ</p> <p>3. สร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์และสามารถสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยและสังคม</p> <p>4. สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและนานาชาติ</p>
เครือข่ายความร่วมมือ	<p>1. มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ คณาจารย์ ศิษย์เก่าและเพื่อนในวิทยาลัยเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งที่รวบรวม</p>	<p>1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านสถาบัน DPU X เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมผู้ประกอบการภายนอกให้เชื่อมต่อไปยังคณะต่างๆ</p>	<p>1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ศิษย์เก่า นักศึกษาและคณาจารย์ให้ครอบคลุมทั้งภายในและ</p>

ประเด็น	Babson College	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	สังเคราะห์
	<p>ศิษย์เก่าทั่วโลก 43,000 คน จาก 125 ประเทศ (July 2019 – July 2020) สร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันข้ามแผนก ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. มีความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย MIT และ Harvard ในการสร้างเครื่องตรวจ Covid-19</p> <p>3. เครือข่ายความร่วมมือมีมากกว่า 4,030 แห่งจาก 60 ประเทศและมีความร่วมมือระหว่างสถาบัน 35 แห่งจาก 23 ประเทศ</p>	<p>2. มีการจัดโครงการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ เพื่อพัฒนาทักษะผู้ประกอบการให้กับนักศึกษา ผู้ประกอบการ และผู้ที่สนใจทั่วไปเพื่อให้เกิดแนวคิดและการออกแบบนวัตกรรมได้</p> <p>3. มีการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลี จีน และในยุโรป</p> <p>4. มีความร่วมมือกับภาครัฐและภาคธุรกิจในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และร่วมกันสร้างอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อต่อยอดทางธุรกิจ ทำให้มีรายได้บางส่วนเข้าสู่มหาวิทยาลัย</p>	<p>ภายนอกประเทศ</p> <p>2. สร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อสร้างผลผลิตต่อยอดทางธุรกิจ</p>
การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	<p>1. มีระบบสนับสนุนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ผ่าน Business law เพื่อเป็นช่องทางในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ทั้ง สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายทางการค้า ความลับทางการค้า และทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ พร้อมทั้งมีระบบการให้คำปรึกษาผ่านระบบการนัดหมาย</p>	<p>1. จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนการเตรียมการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมก่อนการสมัคร</p> <p>2. มีระบบการแนะนำนักศึกษา ที่มีการคิดค้นนวัตกรรมไปจดลิขสิทธิ์</p>	<p>1. จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา พร้อมทั้งมีระบบการให้คำปรึกษาในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา</p>
การจัดการองค์กร	<p>1. บูรณาการแนวคิดด้านความยั่งยืนทางสังคมและ</p>	<p>1. จัดตั้งหน่วยงาน DPU X เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนให้</p>	<p>1. จัดตั้งหน่วยงานกลางที่สนับสนุนด้านงบ</p>

ประเด็น	Babson College	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	สังเคราะห์
	<p>เศรษฐกิจเข้ากับแนวปฏิบัติทางธุรกิจ สนับสนุนให้มีการคิดแบบผู้ประกอบการ ในลักษณะคือความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการมองเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสให้บุคลากรเปิดกว้างสู่แนวคิดใหม่ๆ</p> <p>2.มหาวิทยาลัยมีการดูแลใส่ใจในการพัฒนานักศึกษาและบุคลากรโดยสนับสนุนและเสนอโอกาสให้อย่างเป็นธรรม ยืดหยุ่น มีแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในการให้รางวัลกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน</p> <p>3.จัดตั้งกองทุน Babson College สามารถสร้างมูลค่า 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ณ ตุลาคม 2020</p> <p>4.ระดมทุนได้ 295,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐจากผู้บริจาคมากกว่า 2,200 ราย</p>	<p>นักศึกษาได้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่จะสามารถเริ่มต้นสร้างธุรกิจ Startup ของตัวเอง</p> <p>2.ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์และให้การสนับสนุนด้านผู้ประกอบการพร้อมทั้งมีการสื่อสารถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ครอบคลุมจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานจนเกิดวัฒนธรรมขององค์กร</p> <p>3.บูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรรวมทั้งระบบบริหารจัดการเพื่อให้ภารกิจหลัก 4 ด้านของมหาวิทยาลัย</p> <p>4.แผนกลยุทธ์ทางการเงินและมีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยในปีแรกงบประมาณจะนำไปใช้ในการปรับหลักสูตร ปีที่2 นำไปใช้ในการปรับ Infrastructure</p> <p>5.ระดมทุนมาใช้ในกองทุน DPU X เพื่อต่อยอดแนวคิดและโครงการของนักศึกษา</p> <p>6.สรรหาและพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้และทักษะความเป็นผู้ประกอบการผ่านการอบรม</p> <p>7.มีระบบการให้ผลตอบแทนแบ่งกำไรตามสัดส่วน (share</p>	<p>ประมาณและการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ</p> <p>2.ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นวิสัยทัศน์และวัฒนธรรมองค์กรพร้อมทั้งสื่อสารและถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปใน 4 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย</p> <p>3.จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการจากการระดมทุน</p> <p>4.มีแนวปฏิบัติในการให้ผลตอบแทนที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับรวมทั้งการให้รางวัลกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน</p>

ประเด็น	Babson College	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	สังเคราะห์
		profit) ให้กับอาจารย์ที่สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมโดยเฉพาะที่รับโครงการมาจากภายนอกมหาวิทยาลัย	
การจัดการเรียนรู้	<p>1. จัดหลักสูตรและรายวิชาที่มุ่งเน้นการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและนวัตกรรมในอนาคต</p> <p>2. สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้มี Co-working space และมีระบบนิเวศ (Ecosystems) การมีส่วนร่วมกับระบบนิเวศมุ่งมั่นที่จะรวบรวมจิตวิญญาณของความคิดและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและสามารถส่งผลกระทบไปทั่วโลก</p> <p>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) การสอนโดยการลงมือทำ สร้างประสบการณ์ที่สมจริงเพื่อให้นักศึกษามีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินการและสร้างผลกระทบให้เกิดขึ้น</p> <p>4. จัดการศึกษาที่เน้นการทำงานร่วมกันในชุมชนที่เต็มไปด้วยผู้นำด้านผู้ประกอบการอย่างทั่วถึง</p>	<p>1. จัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาการและวิชาชีพและทักษะที่สำคัญของศตวรรษที่ 21 ผ่านหลักสูตร DPU Core และ Capstone Project</p> <p>2. จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ Collaborative เน้นการทำงานร่วมกันภายใต้พื้นที่การเรียนรู้แบบ Markerspace โดยมีอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการและผลิตชิ้นงานร่วมกัน</p> <p>3. จัดกิจกรรมเสริมแรงโดยจัดเวทีเสวนากับผู้ประกอบการ startup รุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จมาสร้างแรงบันดาลใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>4. ภาครัฐกิจเข้ามาร่วมในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงตามความต้องการมีทักษะที่จำเป็นรวมถึงทักษะในอนาคต</p>	<p>1. จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้และทักษะผู้ประกอบการ และนวัตกรรมในอนาคต</p> <p>2. สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่กระตุ้นการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ</p> <p>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การเสวนากับผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p>

ประเด็น	Babson College	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	สังเคราะห์
	<p>และปรับเปลี่ยนได้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ</p> <p>5.จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังกรอบความคิดและทักษะผู้ประกอบการให้เกิดขึ้น ซึ่งกระตุ้นให้นักศึกษามองปัญหาเป็น โอกาสและ</p> <p>ความสำคัญของการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ</p> <p>6.จัดระบบให้คำปรึกษาโดยมีคณาจารย์และที่ปรึกษาด้านอาชีพร่วมสร้างประสบการณ์ที่จะช่วยให้แต่ละคนบรรลุเป้าหมายส่วนตัว</p>		
<p>การวิจัยและพัฒนา</p> <p>นวัตกรรม</p>	<p>1.มีนักวิจัยและนักวิชาการมากกว่า 100 คน จาก 40 ประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิก GEM (Global Entrepreneurship Monitor)</p> <p>2.ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการสอนและการวิจัย 56 รางวัล</p> <p>3.สร้าง โครงการ 10,000 ธุรกิจขนาดเล็กที่สามารถรองรับธุรกิจทั่วโลก</p>	<p>1.ผลิตผลงานวิจัยและองค์ความรู้ระดับชาติและนานาชาติที่เป็นประโยชน์ช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมและธุรกิจ</p> <p>2.พัฒนางานวิจัยที่ตอบโจทย์ทักษะงานในอนาคต (Future work force skills) และนวัตกรรมธุรกิจ (Business Innovation) เทคโนโลยีของแต่ละสาขาที่เหมาะสมในอนาคต และสามารถสร้างรายได้</p> <p>3.จัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและเข้าไปเรียนรู้งานจริงในสถานประกอบการ</p>	<p>1.สร้างงานวิจัยและองค์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถแก้ปัญหา พัฒนาสังคม และธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้และตอบ โจทย์ความต้องการในอนาคต</p> <p>2.จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการทำวิจัยและเข้าไปเรียนรู้ ฝึกทักษะจากการลงมือทำจริงในสถานประกอบการ</p>

จากตารางที่ 12 ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ สรุปแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทางได้แก่
 1. สร้างนักศึกษาที่มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ สามารถปฏิบัติงานและพัฒนาอาชีพได้
 2. สร้างนักศึกษาและบุคลากรที่สามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ
 3. สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์และสามารถสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยและสังคม
 4. สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและนานาชาติ
2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทางได้แก่
 1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ศิษย์เก่า นักศึกษาและคณาจารย์ให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศ
 2. สร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคธุรกิจในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างผลผลิตต่อยอดทางธุรกิจ
3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 1 แนวทางได้แก่
 1. จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาพร้อมทั้งมีระบบการให้คำปรึกษาในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา
4. ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 4 แนวทางได้แก่
 1. จัดตั้งหน่วยงานกลางที่สนับสนุนด้านงบประมาณและการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ
 2. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น วิสัยทัศน์และวัฒนธรรมองค์กรพร้อมทั้งสื่อสารและถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปใน 4 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย
 3. จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการจากการระดมทุน

4. มีแนวปฏิบัติในการให้ผลตอบแทนที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับรวมทั้งการให้รางวัลกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 3 แนวทางได้แก่

1. จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้และทักษะผู้ประกอบการ และนวัตกรรมในอนาคต

2. สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่กระตุ้นการเรียนรู้การทำงานร่วมกันและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเสวนากับผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 2 แนวทางได้แก่

1. สร้างงานวิจัยและองค์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถแก้ปัญหา พัฒนาสังคมและธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้และตอบโจทย์ความต้องการในอนาคต

2. จัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและเข้าไปเรียนรู้งานจริงในสถานประกอบการ

นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ร่วมกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาและแนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ดังตารางที่ 13

**ตารางที่ 13 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตาม
แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจากความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การสัมภาษณ์และแนวปฏิบัติ
ที่ดีของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ**

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>1.ด้านผลการดำเนินงาน</p> <p>1. มหาวิทยาลัยมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประเทศที่ได้จากองค์ความรู้ใหม่และมหาวิทยาลัยมีผลงานที่สามารถนำมาจดสิทธิบัตร และใบอนุญาตได้</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีการนำองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัย</p> <p>3. มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและเชิงผู้ประกอบการ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย และสามารถร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมได้</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อสามารถหารายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย มีการจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลกและสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งสามารถจดลิขสิทธิ์ได้</p> <p>2. สร้างผลงานทางวิชาการตีพิมพ์ที่ทันสมัยและตอบโจทย์สังคมที่มี Impact factor สูงสามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติจำนวนมาก</p>	<p>1.สร้างนักศึกษาที่มีความกระวนคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการสามารถมีงานทำและพัฒนาอาชีพได้</p> <p>2.สร้างนักศึกษาและบุคลากรที่สามารถเป็นเจ้าของธุรกิจ</p> <p>3.สร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์และสามารถสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยและสังคม</p> <p>4.สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและนานาชาติ</p>	<p>1.จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก</p> <p>2.สร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม</p> <p>3.สร้างบัณฑิตที่มีกระวนคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการสามารถมีงานทำและพัฒนาอาชีพได้เป็นเจ้าของกิจการได้</p> <p>4.สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและระดับนานาชาติ</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>2.ด้านเครือข่ายความร่วมมือ</p> <p>1. ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน/งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงผู้ประกอบการ</p> <p>2.มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษากับต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการวิจัยร่วมกัน</p> <p>3.ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย</p> <p>4.มีการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อเป็นศูนย์กลางการสื่อสารประสานงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการและธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม เข้ามาร่วมในการวางแผนในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน การให้ทุน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการและการทำวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม</p> <p>2.มีหน่วยงานในการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งจากภาครัฐ และภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ</p> <p>ในด้านสนับสนุนเงิน งบประมาณ ทรัพยากร เครื่องมือและการถ่ายทอดองค์ความรู้</p>	<p>1.สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ศิษย์เก่า นักศึกษาและคณาจารย์ ให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศ</p> <p>2.สร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคธุรกิจในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างผลผลิตต่ออุตสาหกรรม</p>	<p>1.สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาด และสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ</p> <p>2.สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศในการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>3. ด้านการจัดการทรัพยากรทางปัญญา</p> <p>1.มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมการสร้างสรรคทรัพยากรทางปัญญาและนำทรัพยากรทางปัญญาไปใช้ประโยชน์</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์</p> <p>3. มหาวิทยาลัยมีระบบการคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพยากรทางปัญญาทั้งลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้า</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานในการส่งเสริมสนับสนุนและมีจัดการทางด้านทรัพยากรทางปัญญาคุ้มครองทรัพยากรทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีการวางแผนและมีระบบในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้าสู่ตลาดเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์</p>	<p>1.จัดตั้งหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการทรัพยากรทางปัญญาพร้อมทั้งมีระบบการให้คำปรึกษาในการจดทะเบียนทรัพยากรทางปัญญา</p>	<p>1.จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพยากรทางปัญญาตั้งแต่ การส่งเสริมสนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพยากรทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p>
<p>4.ด้านการจัดการองค์กร</p> <p>1. มหาวิทยาลัยมีการวางแผนทางการเงินและระบบบริหารงบประมาณกองทุนและการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีระบบกระตุ้น เสริมแรงจูงใจและให้ผลตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับบุคลากรที่มี</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นในสาขาที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญและโดดเด่น</p> <p>2.ผู้บริหารมีการถ่ายทอดและสื่อสารแนวคิดนโยบาย พันธกิจและภารกิจอย่างชัดเจนให้มีการเข้าใจรวมทั้งมีการปรับ mindset (กรอบความคิด) ของคนในองค์กรและมีการบริหารแบบความคล่องตัว</p>	<p>1.จัดตั้งหน่วยงานกลางที่สนับสนุนด้านงบประมาณและการดำเนินการด้านผู้ประกอบการ</p> <p>2.ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นวิสัยทัศน์และวัฒนธรรมองค์กรพร้อมทั้งสื่อสารและถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กรโดยบูรณาการความเป็น</p>	<p>1.สร้างศูนย์กลางความเป็นเลิศ (Excellence center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญ ที่สามารถสร้างผู้ประกอบการ</p> <p>2.จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>พฤติกรรมสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>3. มหาวิทยาลัยมีการสรรหาการพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ความสามารถและทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศ</p>	<p>(agility) มีการบูรณาการเป็นผู้ประกอบการเข้ากับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย</p> <p>3.มหาวิทยาลัยมีการวางแผนกลยุทธ์และระบบการจัดการเงินทุนและงบประมาณและสรรหาแหล่งทุนภายนอกมาใช้ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p> <p>4.มีการกำหนดสัดส่วนผลตอบแทนที่ได้จากการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบที่ชัดเจน</p> <p>5.มีการสรรหาและพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>6. มหาวิทยาลัยจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p>	<p>ผู้ประกอบการเข้าไปใน</p> <p>4 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย</p> <p>3.จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการจากการระดมทุน</p> <p>4.มีแนวปฏิบัติในการให้ผลตอบแทนที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับรวมทั้งการให้รางวัลกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน</p>	<p>3.สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นที่ยอมรับ</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>5. ด้านการจัดการเรียนรู้</p> <p>1. มีการจัดระบบให้คำปรึกษาโดยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อมุ่ง/ผลิตงานวิจัย องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ผู้ประกอบการทั้งการอบรมสัมมนา โอกาสทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกประเทศ</p> <p>3. มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการในการพัฒนาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนเชิงผู้ประกอบการและสร้างจิตวิญญาณผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ</p>	<p>1. มีการบูรณาการกระบวนการสร้างทักษะและความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เข้าปีแรก</p> <p>2. มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการร่วมกัน</p> <p>3. ออกแบบหลักสูตรใหม่ที่โดดเด่นเพื่อตอบสนองในกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใหม่ที่มีประสบการณ์ทำงานมาแล้ว</p> <p>4. คัดเลือกนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นและมีพรสวรรค์ (Passion and Talent) ที่จะออกไปเป็นผู้ประกอบการโดยให้ความรู้ Entrepreneurship intensive (การเป็นผู้ประกอบการอย่างเข้มข้น)</p> <p>5. มีการจัดการเรียนการสอนการอบรมและฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริงเพื่อพัฒนา</p>	<p>1. จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้และทักษะผู้ประกอบการ และนวัตกรรมในอนาคต</p> <p>2. สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่กระตุ้นการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ</p> <p>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้การเสวนากับผู้ประกอบการเพื่อกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p>	<p>1. คัดเลือกอาจารย์และนักศึกษาที่มีความสามารถสูง (Talent) มาร่วมในการสร้างและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตเชิงพาณิชย์ร่วมกับผู้ประกอบการ</p> <p>2. ออกแบบหลักสูตรใหม่ให้กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการ Reskill, upskill และ New skill</p> <p>3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความคิดใหม่ๆ (Ecosystem)</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
	<p>ทักษะและความเป็นผู้ประกอบการกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จให้กับอาจารย์และนักศึกษา</p> <p>6. มหาวิทยาลัยมีการสร้าง Infrastructure หรือ Ecosystem (โครงสร้างพื้นฐานหรือระบบนิเวศ) เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการสร้าง Innovation (นวัตกรรมและ การทำ Workshop (การลงมือปฏิบัติจริง)</p> <p>7. มีหน่วยงานในการส่งเสริมกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ</p>		
<p>6.ด้านการวิจัยและพัฒนา</p> <p>นวัตกรรม</p> <p>1. มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมด้านการประกอบการส่งเสริมการสร้างและพัฒนาธุรกิจใหม่</p> <p>2.สร้างการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนา</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการทำวิจัยและดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก</p> <p>2. สร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้</p>	<p>1.สร้างงานวิจัยและองค์ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถแก้ปัญหา พัฒนาสังคม และธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้และตอบ โจทย์ความต้องการในอนาคต</p> <p>2.จัดการเรียนการสอน</p>	<p>1.สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมในรูปแบบของ Business Innovation (นวัตกรรมทางธุรกิจ)</p>

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวปฏิบัติที่ดี(Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ	แนวทางการพัฒนา
<p>นวัตกรรมที่สร้างคุณค่าและผลกระทบเชิงบวกทางวิชาการ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ</p> <p>3.มหาวิทยาลัยสร้างงานวิจัยที่ต้องตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา</p>	<p>ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของ Business Innovation (นวัตกรรมทางธุรกิจ)</p> <p>3. มหาวิทยาลัยต้องเน้นงานวิจัยขั้นสูง (TRL: Technology Readiness Level) เพิ่มขึ้นโดยจับมือกับภาคธุรกิจเพื่อขอรับทุนจากภาครัฐ</p> <p>4. มหาวิทยาลัยเอกชนต้องเน้น (Focus) เพียง 1-2 ด้านที่นำมาสร้างความเป็นเลิศ (Excellence)</p>	<p>ควบคู่กับการทำวิจัยและเข้าไปเรียนรู้ฝึกทักษะจากการลงมือทำจริงในสถานประกอบการ</p>	<p>2. พัฒนางานวิจัยที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงๆ (TRL: Technology Readiness Level)</p> <p>3. จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก</p>

จากตารางที่ 13 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทาง ได้แก่
 1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนาวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก
 2. สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

3. สร้างบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการสามารถมีงานทำและพัฒนาอาชีพได้เป็นเจ้าของกิจการได้

4. สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

1. สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาด และสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ

2. สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศในการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน

3. ด้านการจัดการทรัพยากรบัณฑิต จัดได้ 1 แนวทาง ได้แก่

1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพยากรบัณฑิต ตั้งแต่ การส่งเสริมสนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพยากรบัณฑิตที่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4. การจัดการองค์กร จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1. สร้างศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญที่สามารถสร้างผู้ประกอบการ

2. จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก

3. สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นที่ยอมรับ

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1. คัดเลือกอาจารย์และนักศึกษาที่มีความสามารถสูง (Talent) มาร่วมในการสร้างและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตเชิงพาณิชย์ร่วมกับผู้ประกอบการ

2. ออกแบบหลักสูตรใหม่ให้กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการ Reskill, upskill และ New skill

3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความคิดใหม่ๆ (Ecosystem)

6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1. สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของ Business Innovation (นวัตกรรมทางธุรกิจ)

2. พัฒนางานวิจัยที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงๆ (TRL: Technology Readiness Level)

3. จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบว่า มี 6 แนวทางหลัก มี 16 แนวทางย่อย ได้แก่ 1) ด้านผลการดำเนินงาน มี 4 แนวทางย่อย 2) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ มี 2 แนวทางย่อย 3) ด้านการจัดการทรัพยากรทางปัญญา มี 1 แนวทางย่อย 4) ด้านการจัดการองค์กร มี 3 แนวทางย่อย 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 แนวทางย่อย และ 6) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มี 3 แนวทางย่อย

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่รับผิดชอบหรือทราบข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ และ/หรือดำเนินการนโยบายด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่ดำเนินงานด้านการประกอบการที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยจำนวน 1 คน และ ผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน จัดขึ้นในวันจันทร์ที่ 23 สิงหาคม 2564 เวลา 13.00 – 15.00 น. โดยใช้การออนไลน์ด้วยโปรแกรม Zoom ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ดังนี้

ตารางที่ 14 รายละเอียดของผลการตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนา	ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไข (ฉบับปรับปรุง)
1.ด้านผลการดำเนินงาน	<p>1 และ 2 คงเดิม</p> <p>3. เพิ่ม สร้างบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของของสถานประกอบการและสังคม</p> <p>4. เติมตัดออกปรับเป็น การจัดให้มี Research and Innovation Shopping Center หรือ Nation Exhibition เพื่อให้ให้นักลงทุนได้มีโอกาสเข้ามา shopping ผลงานวิจัย</p>	<p>1. สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม</p> <p>2. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก</p> <p>3. สร้างบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ</p> <p>4. จัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและ นวัตกรรมแห่งชาติ (Research and Innovation Shopping Center) เพื่อเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยที่โดดเด่นของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อให้สถานประกอบการเลือกให้การสนับสนุน</p>
2.ด้านเครือข่ายความร่วมมือ	<p>1. คงเดิม</p> <p>2. ปรับเพิ่ม การสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย ภาครัฐ ร่วมด้วย</p>	<p>1. สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การจัดการเรียนรู้ การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาดและสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ</p> <p>2. สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยและ ภาครัฐทั้งภายในและภายนอก</p>

แนวทางการพัฒนา	ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไข (ฉบับปรับปรุง)
		ประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน
3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	1. ปรับเพิ่ม สร้างทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (ขายได้) และให้มองทางด้านสังคมด้วย	1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ การส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและมีการเชื่อมโยง ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 2. สร้างทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ หรือ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมและประเทศได้
4. ด้านการจัดการองค์กร	1. ปรับเพิ่ม ที่มีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารงานอย่างอิสระร่วมกับสถานประกอบการ 2. ปรับเพิ่ม การบริหารกองทุนให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และการสร้างผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุน มี Collaborative Research Centers เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัย	1. สร้างศูนย์กลางความเป็นเลิศ (Excellence Center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารอย่างอิสระโดยมีผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร 2. จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาแนวคิด ธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก มีการตั้งศูนย์กลางความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึงการจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่

แนวทางการพัฒนา	ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไข (ฉบับปรับปรุง)
	3. ปรับเพิ่ม ผลตอบแทนในรูปแบบผลงานทางวิชาการ	กองทุน 3. สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับรวมทั้งในรูปแบบของผลงานทางวิชาการ
5.ด้านการจัดการเรียนรู้	1.ปรับเป็นการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการในสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย 2. ตัดทิ้ง เปลี่ยนใหม่เป็นจัดหลักสูตรผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการจากการปฏิบัติจริง 3. ปรับใหม่ จัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems) เช่น การจัดเวทีเสวนากับผู้ประกอบการ	1. คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย 2. ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการและสามารถทำงานได้จริงตามความต้องการของสถานประกอบการ 3. จัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems)
6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	1. คงเดิม 2. ตัดทิ้ง 3.คงเดิมเลื่อนเป็นข้อ 2	1. สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation) 2. จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก

จากตารางที่ 14 รายละเอียดข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ตามรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งทำให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 แนวทางหลัก 16 แนวทางย่อย มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทางย่อย ได้แก่

1.1 สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

1.2 จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก

1.3 สร้างบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ

1.4 จัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (Research and Innovation Shopping Center) เพื่อเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยที่โดดเด่นของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อให้สถานประกอบการเลือกให้การสนับสนุน

2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่

2.1 สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การจัดการเรียนรู้ การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาดและสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ

2.2 สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยและภาครัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน

3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่

3.1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ การส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและมีการเชื่อมโยง ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3.2. สร้างทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ หรือสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมและประเทศได้

4. ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 3 แนวทางย่อย ได้แก่

4.1 สร้างศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารอย่างอิสระ โดยมีผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

4.2 จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก มีการตั้งศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึงการจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุน

4.3 สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งในรูปของผลงานทางวิชาการ

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 3 แนวทางย่อย ได้แก่

5.1 คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย

5.2 ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการและสามารถทำงานได้จริงตามความต้องการของสถานประกอบการ

5.3 จัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems)

6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่

6.1 สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation)

6.2 จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก

จากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ประเด็น	ผลการประเมิน					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านผลการดำเนินงาน						
1.1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก	4.40	0.55	มาก	3.60	0.90	มาก
1.2. สร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3. สร้างบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4. สร้างผลงานตีพิมพ์ระดับชาติและนานาชาติ	4.00	0.71	มาก	3.80	0.45	มาก
เฉลี่ย	4.40		มาก	4.15		มาก
2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ						
2.1. สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ประเด็น	ผลการประเมิน					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
ส่งต่อเข้าสู่ตลาด และสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ						
2.2. สร้างเครือข่ายผู้ประกอบการให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกประเทศในการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ย	4.80		มากที่สุด	4.50		มากที่สุด
3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา						
3.1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ การส่งเสริม การสนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	3.60	1.67	มาก	3.60	1.67	มาก
เฉลี่ย	3.60		มาก	3.60		มาก
4. ด้านการจัดการองค์กร						
4.1. สร้างศูนย์กลางความเป็นเลิศ (Excellence center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญ ที่สามารถสร้างผู้ประกอบการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
4.2. จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3. สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นที่ยอมรับ	4.00	0.71	มาก	4.20	0.84	มาก
เฉลี่ย	4.47		มาก	4.40		มาก
5. ด้านการจัดการเรียนรู้						
5.1. คัดเลือกอาจารย์และนักศึกษาที่มีความสามารถสูง (Talent) มาร่วมในการสร้างและพัฒนางานวิจัย	4.20	0.84	มาก	4.20	0.45	มาก

ประเด็น	ผลการประเมิน					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตเชิงพาณิชย์ร่วมกับผู้ประกอบการ						
5.2. ออกแบบหลักสูตรใหม่ให้กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการ Reskill, upskill และ New skill	3.80	1.09	มาก	3.80	0.84	มาก
5.3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความคิดใหม่ๆ (Ecosystem)	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.33		มาก	4.27		มาก
6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม						
6.1. สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation)	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
6.2. พัฒนางานวิจัยที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงๆ (TRL: Technology Readiness Level)	4.00	0.71	มาก	3.60	0.55	มาก
6.3. จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.46		มาก	4.20		มาก
ภาพรวมทุกด้าน	4.34		มาก	4.19		มาก

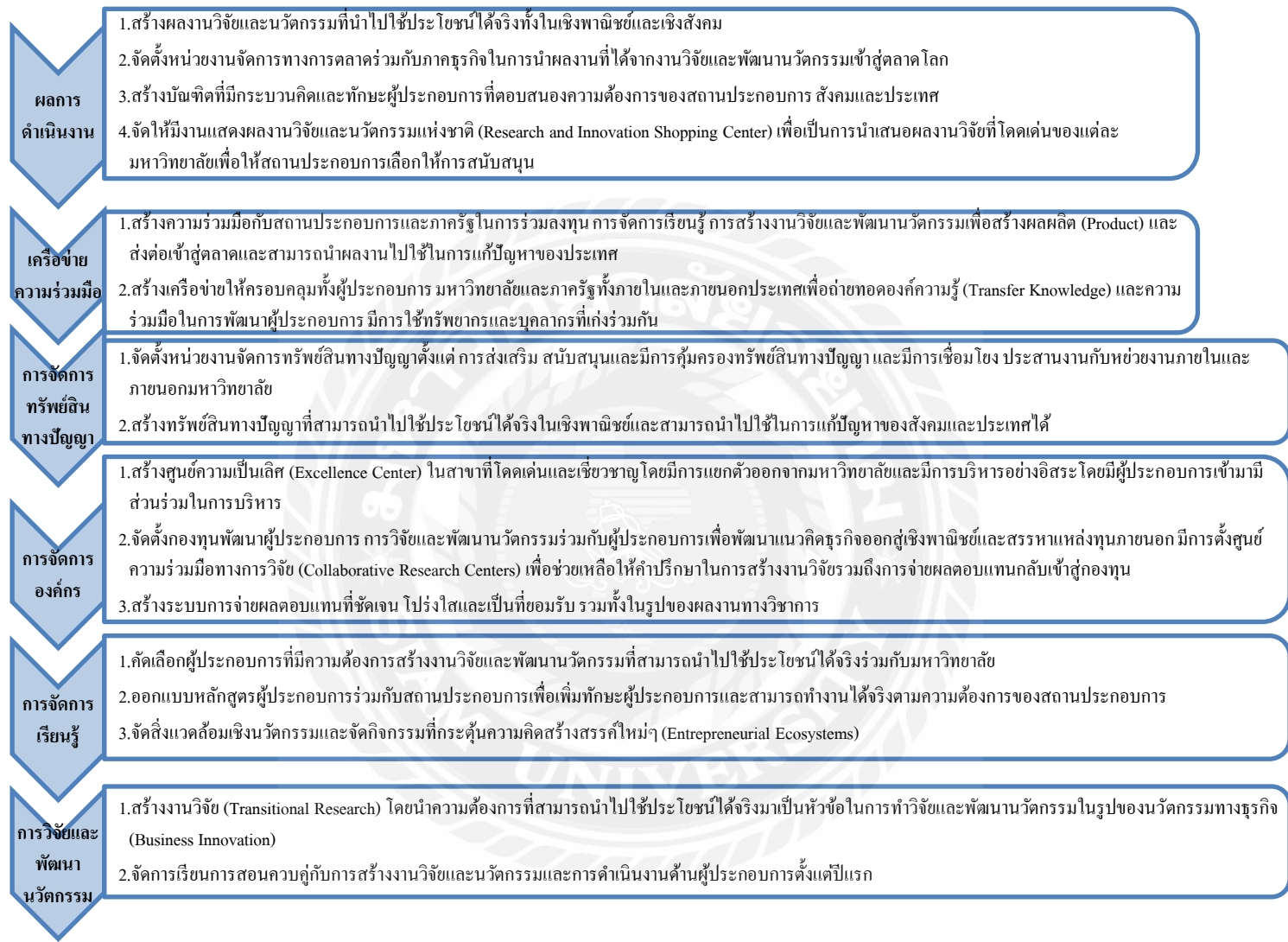
จากตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบว่าความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ส่วน

ค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

เมื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)
2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)
3. ด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และมี ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)
4. ด้านการจัดการองค์กร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)
5. ด้านการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)
6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และมี ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

จากรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ สามารถเขียนเป็นภาพประกอบดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษารอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

วิธีการดำเนินวิจัย

วิธีที่ใช้ในการดำเนินวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเอกชนไทย จากการวิเคราะห์เอกสารแนวคิดและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) รวมทั้งนโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษา เรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด

ขั้นตอนที่ 2 นำผลการศึกษารอบแนวคิดในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย จำนวน 20 แห่ง จำนวน 154 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ขั้นตอนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ และผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานด้านมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ นำผลการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีมาสังเคราะห์ร่วมกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

3.2 นำผลการสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในขั้นตอน 3.1 มาตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในรายด้านและภาพรวมพร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการต่อไป

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหาร และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ส่วนด้านผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ส่วนด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา และ ด้านเครือข่ายความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

พบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 3 อันดับแรกคือ อันดับ 1 คือ ด้านผลการดำเนินงาน อันดับ 2 คือ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ และ อันดับ 3 คือ ด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา

2. การวิจัยพบว่าแนวทางในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 แนวทางหลัก 16 แนวทางย่อย ดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทางย่อย ได้แก่
 - 1.1 สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม
 - 1.2 จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก
 - 1.3 สร้างบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ
 - 1.4 จัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (Research and Innovation Shopping Center) เพื่อเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยที่โดดเด่นของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อให้สถานประกอบการเลือกให้การสนับสนุน
2. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่
 - 2.1 สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การจัดการเรียนรู้ การสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาดและสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหของประเทศ
 - 2.2 สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยและภาครัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน
3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่
 - 3.1. จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ การส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและมีการเชื่อมโยง ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
 - 3.2. สร้างทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ หรือสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหของสังคมและประเทศได้

4. ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 3 แนวทางย่อย ได้แก่

4.1 สร้างศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารอย่างอิสระ โดยมีผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

4.2 จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก มีการตั้งศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึงการจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุน

4.3 สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งในรูปของผลงานทางวิชาการ

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 3 แนวทางย่อย ได้แก่

5.1 คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการสร้างงานวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย

5.2 ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการและสามารถทำงานได้จริงตามความต้องการของสถานประกอบการ

5.3 จัดตั้งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems)

6. ด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม จัดได้ 2 แนวทางย่อย ได้แก่

6.1 สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมในรูปของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation)

6.2 จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก

ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมี พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเครือข่ายความร่วมมือ และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการทรัพยากรสิ้นทางปัญญา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลการดำเนินงานมีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI modified) สูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า ด้านผลการดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการยังจำกัด มหาวิทยาลัยยังเน้นการให้บริการวิชาการเท่านั้นแต่ยังขาดการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ ประกอบกับผลงานวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยจำนวนมากไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะขยายผลสู่ภาคธุรกิจได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทรงพล มั่นคงสุจริต, นันทรัตน์ มหาสวัสดิ์, มหัทธน พุทธิจักรชัย, อาศิร จิระวิทยานุกูล และ สมชาย ฉัตรรัตน (2559) ที่พบว่า คนไทยไม่เข้มแข็งทางเทคโนโลยีและวิศวกรรมทำให้สร้างนวัตกรรมมูลค่าสูงเชิงพาณิชย์ได้น้อยและประเทศไทยมีระดับการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ขาดการผนึกกำลังรองรับบริบทการแข่งขันจากภายนอก รวมถึงการมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุนซึ่งการที่จะให้ผลการดำเนินงานจะประสบความสำเร็จเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมพร้อมทั้งสร้างผู้ประกอบการรวมทั้งการผลิตบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการและประเทศในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Etzkowitz (2015) และ Sam & Sijde (2014) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมในระบบ

เศรษฐกิจโดยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆแก่สังคมฐานความรู้เพื่อสร้างแหล่งรายได้ใหม่มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในขณะที่ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมมีค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันทางรัฐบาลและมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีความมุ่งมั่นในการปรับตัวให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงมีการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปในหลักสูตรการสร้างผู้ประกอบการ จะเห็นได้ว่าภาครัฐเห็นความสำคัญและมีการส่งเสริมการสร้างมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและให้การสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ (startup) ซึ่งดำเนินงาน โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และยังพบว่าขณะนี้มีหลายมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างปรับทิศทางการเป็นสถาบันที่สร้างผู้ประกอบการ โดยปรับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างสิ่งแวดล้อมในการสร้างความคิดใหม่ (Ecosystem) ต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ [สวทน.], 2561: ประชาชาติธุรกิจ, 2562) ส่วนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเป็นบทบาทสำคัญของการเป็นมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงอาจทำให้มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาในด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่ซึ่งมีความต้องการในการพัฒนาต่ำกว่าในด้านอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ Nogueira, Attuti, Markuerkiaga & Saenz (2018) ที่พบว่า นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยให้ก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มี 6 ด้าน 15 แนวทาง โดยจะอภิปรายทีละด้านได้ดังนี้

1. ด้านผลการดำเนินงาน จัดได้ 4 แนวทาง ได้แก่

1) สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม ผลการวิจัยพบว่า ผลที่เกิดจากการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่ทั้งมหาวิทยาลัย ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม และภาครัฐต้องการให้เกิดขึ้นมากที่สุด ซึ่งผลการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคมเป็นส่วนที่ทำให้เกิดผลตอบแทนเข้าสู่

มหาวิทยาลัย ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม และภาครัฐ รวมถึงชุมชนท้องถิ่น ในรูปตัวเงิน ชื่อเสียง การแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น สังคม เศรษฐกิจและประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Guerrero, Cunningham & Urbano (2015), Sam & Sijde (2014), Aranha & Garcia (2014) และ Urbano & Guerrero (2013) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งความคิดและเทคโนโลยีใหม่ในการสร้างธุรกิจใหม่ๆ เอื้อต่อการได้เปรียบในเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน และสามารถสร้างแหล่งรายได้ใหม่

2) จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก เพราะถ้าไม่มีช่องทางในการดำเนินการนำผลงานเข้าสู่ตลาดผลงานก็ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนในเชิงพาณิชย์ได้ ดังจะเห็นได้จากมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2560 – 2561 ได้รับรายได้จากค่าใบอนุญาตทางเทคโนโลยี 40.96 ล้านดอลลาร์ มีรายรับจาก 813 เทคโนโลยี ซึ่งมี 53 สิ่งประดิษฐ์ สามารถสร้างรายได้จากค่าลิขสิทธิ์ 100,000 ดอลลาร์ หรือมากกว่า และมี 7 สิ่งประดิษฐ์ที่สร้างรายได้ 1 ล้านดอลลาร์หรือมากกว่า ซึ่งข้อมูลในปี 2560 - 2561 ของสำนักงานส่งเสริมการพัฒนาสิทธิบัตรทางด้านเทคโนโลยีมีใบอนุญาตใหม่ 150 ใบ สแตนฟอร์ดเป็นองค์กรที่มีมูลค่า 6.5 พันล้านดอลลาร์ มีงบประมาณในการดำเนินงานในการสนับสนุนการเรียนการสอน ทุนการศึกษาและการวิจัย (Stanford, 2020) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยอัลโต ประเทศสาธารณรัฐฟินแลนด์ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งที่มีอายุเพียง 10 ปี แต่สามารถสร้างรายได้จำนวนมากโดยร่วมมือกับบริษัท Bat Circle และสถาบันวิจัยในการรีไซเคิลแบตเตอรี่ทั่วสหภาพยุโรปทำให้สามารถสร้างมูลค่าตลาดแบตเตอรี่ในฟินแลนด์สูงถึง 5 พันล้านยูโร และพบว่ามีจำนวน startups ที่ขับเคลื่อนด้วยงานวิจัยจำนวนมากหนึ่งในนั้นคือ Iceye ที่สร้างดาวเทียมเรดาร์ที่เล็กที่สุดในโลก นอกจากนี้ EIFys ซึ่งได้ปฏิบัติการวัดแสงและ IQM ซึ่งสร้างคอมพิวเตอร์ quantum ในทุกๆ ปี ระบบนิเวศของอัลโตสร้างบริษัทเติบโตใหม่ 70- 100 แห่ง นอกจากนี้มีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเฮลซิงกิ ทำให้คิดค้นวิธีในการผลิตเส้นใยสิ่งทอคุณภาพสูงจากไม้และสิ่งทอรีไซเคิลโดยไม่ต้องใช้ตัวทำละลายที่เป็นพิษ (Aalto University, 2020)

3) สร้างบัณฑิตมีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ ผลการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยคือการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ โดยการเพิ่มศักยภาพทักษะ ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาของตนอย่างทันสมัย มีความเป็นผู้ประกอบการ ตามนโยบายและแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย เพื่อพัฒนาคนให้สนองต่อความต้องการตลาดให้มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิดและผู้ประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Etzkowitz (2015), HEInnovate (2014) and Gibb (2012) ที่พบว่า ความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการนอกจากการตอบสนองความต้องการของรัฐบาลเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและปัญหาของประเทศแล้วนั้นยังต้องสร้างบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของนายจ้าง มีความสามารถในการแข่งขันและสร้างนวัตกรรมได้ เพื่อให้บัณฑิตมีงานทำหลังจบการศึกษา และสามารถสร้างโอกาสบนความไม่แน่นอนในอนาคตได้ นอกจากนี้การศึกษาของ Gustomo & Ghina (2017) และ Ghina, Simatupang & Gustomo (2014) พบว่า การผลิตบัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการทำให้เพิ่มโอกาสทางอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระและเป็นเจ้าของกิจการได้

4) จัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (Research and Innovation Shopping Center) ผลการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องมีการนำผลงานออกสู่สังคมเพื่อเป็นการแสดงผลงานให้กับภาคธุรกิจ ภาครัฐทั้งในและต่างประเทศที่สนใจในผลงานวิจัยเพื่อซื้อผลงานและร่วมลงทุนในการต่อยอดพัฒนาผลงานต่อไป และที่สำคัญที่สุดเพื่อให้เกิดการแข่งขัน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ เกิดวัฒนธรรมการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีประโยชน์และโดดเด่นเพื่อเข้าร่วมในการแข่งขันและแสดงผลงานประจำปี ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้มหาวิทยาลัยเห็นช่องทางและความสำคัญในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม อีกทั้งยังเพิ่มความสุขในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีความพยายามในการดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจ ตามความต้องการของโลกภายนอก

2. เครือข่ายความร่วมมือ จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

1) สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การจัดการเรียนรู้ การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาดและสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญมากในการสร้างมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพราะเครือข่ายความร่วมมือเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับมหาวิทยาลัยทั้งทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน ซึ่งความร่วมมือจะนำมาซึ่งแหล่งทุน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เส้นทางการตลาดเพื่อเกิดมูลค่าในเชิงพาณิชย์รวมทั้งในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การที่จะสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้สำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม ระหว่างมหาวิทยาลัยร่วมกัน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในชุมชน ศิษย์เก่าเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นปัจจัยที่ช่วยให้มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการสำเร็จและเพิ่มศักยภาพให้กับมหาวิทยาลัยทั้งทางด้านการวิจัย การสอนและด้านอื่นๆ โดยมีความมุ่งมั่นร่วมกันในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สร้างธุรกิจใหม่เพื่อมุ่งไปสู่อนาคตและทำให้มหาวิทยาลัยสามารถพึ่งตนเองได้ ภายใต้ข้อจำกัดและการแข่งขัน (OECD, 2012; Etzkowitz, 2015; Sam & Sijde, 2014; HEInnovate, 2014 and Clark, 1998)

2) สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยและภาครัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรที่เก่งร่วมกัน ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือควรจะต้องมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าร่วมมือกันในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม และท้องถิ่นชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกันเนื่องจากแต่ละภาคส่วนมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันนอกจากนี้ควรมีความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรต่างๆร่วมกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรม ห้องสมุด และการใช้บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เก่งในสาขานั้นๆ ร่วมกัน อาจดำเนินการในรูปการยืมตัว การจัดการเรียนการสอนร่วมกันได้ แต่พบว่าในประเทศไทยการสร้างเครือข่ายยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เขมกร ไชยประสิทธิ์ และอรพิน

สันติธีรากุล (2560) พบว่าการพัฒนาผู้ประกอบการของไทยพบจุดแข็งในด้านการศึกษาผู้ประกอบการ ในสถาบันศึกษา การจัดการฝึกอบรม แต่พบว่ายังต้องมีการพัฒนาในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เนื่องจากการบริหารจัดการเครือข่ายที่ยังไม่เป็นระบบและยังไม่เข้มแข็ง

3. ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

1) จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ การส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและมีการเชื่อมโยง ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญานั้นจะต้องมีหน่วยงานเฉพาะขึ้นมา เพื่อกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนรวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากผลการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถนำไปต่อยอดทางธุรกิจได้ เพราะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน มีเสถียรภาพ ภาคอุตสาหกรรมของประเทศมีความก้าวหน้า ต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้น ช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งพบว่าในประเทศไทยยังมีการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาไม่มากนัก เห็นได้จากรายงานของ The 2019 U.S. Chamber International Intellectual property Index ของ U.S. Chamber of Commerce Global Innovation Policy Center ซึ่งจัดอันดับดัชนีทรัพย์สินทางปัญญา (IP Index: Intellectual Property Index) ไทย อยู่ในอันดับที่ 42 จาก 50 ประเทศ (สิทธิพล วิบูลย์ธนากุล, 2563 และ Aranha & Garcia, 2014) ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ามีการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Van Toan Dinh (2020) พบว่าแนวคิดและเทคโนโลยีที่นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอและพร้อมที่จะพัฒนาอย่างเต็มที่เพื่อการค้า ซึ่งในความเป็นจริงแล้วงานวิจัยส่วนใหญ่เกิดจากการตอบสนองความต้องการในการขอรับทุนการวิจัยของรัฐเท่านั้น ดังนั้น การจะเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยต้องมีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริงที่จะผลิตงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถนำไปจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้ จึงจำเป็นต้องมีการตั้งหน่วยงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีหน้าที่ทั้ง กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมดังกล่าว พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกนักวิจัยในการจดทะเบียน

ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งขึ้นกับความสามารถในการสร้างผลผลิต ถ้ามหาวิทยาลัยมีผลงานจำนวนน้อยก็ควรรวมกลุ่มระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อใช้หน่วยงานนี้ร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก

2) สร้างทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ หรือสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมและประเทศได้ เพราะว่าทรัพย์สินทางปัญญาเป็นส่วนสำคัญที่สร้างผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นรูปตัวเงินหรือชื่อเสียงที่เกิดขึ้นจากการสร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างผลตอบแทนกลับเข้าสู่มหาวิทยาลัยแล้ว ยังสามารถเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขัน สามารถแก้ปัญหาของสังคมและประเทศได้ สอดคล้องกับการศึกษาของธีรพล สุวรรณประทีป (2563) กล่าวว่า ทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันของประเทศ และที่สำคัญเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ รวมถึงการตอบโจทย์รัฐบาลในการใช้นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน

4. ด้านการจัดการองค์กร จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1) สร้างศูนย์กลางความเป็นเลิศ (Excellence Center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารอย่างอิสระ โดยมีผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความจำเป็นมากที่จะต้องมีการบริหารที่มีความเป็นอิสระ ยืดหยุ่นสูงสามารถกำหนดทิศทางได้ด้วยตนเองเพื่อให้สามารถก้าวทันตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีการแข่งขันสูง ดังนั้นการตั้งหน่วยงานขึ้นมาอย่างเป็นอิสระมีผู้ประกอบการเข้าร่วมในการดำเนินงาน ร่วมบริหาร และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ มหาวิทยาลัยต้องค้นหาความเชี่ยวชาญและโดดเด่นเฉพาะของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Kuratko, Hornsby & Covin (2014) และ Clark (2004) ที่พบว่า หลักสำคัญในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการคือการบริหารด้วยความคล่องตัว มีอิสระ ลดการควบคุม ให้อำนาจในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน

2) จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก มีการตั้งศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึง

การจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุน ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงิน หรือ งบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อนำเงินมาใช้ในการลงทุนในการทำวิจัย พัฒนานวัตกรรมและดำเนินการด้านผู้ประกอบการ โดยการจัดตั้งกองทุนต้องมีการบริหารกองทุนในห่วงโซ่และสามารถเติบโตได้ ซึ่งในช่วงแรกของการก่อตั้งกองทุน อาจมีการระดมทุนมาจากศิษย์เก่าผู้ประกอบการ รัฐบาล โดยในการบริหารกองทุนจะต้องมีผู้ประกอบการเข้าร่วมในการบริหาร มีการให้คำปรึกษาผ่านศูนย์ความร่วมมือด้านการวิจัย (Collaborative Research Centers) โดยที่ กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาแนวคิดธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอกอาจอยู่ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center) พร้อมทั้งมีศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ (startup) ให้ครบอยู่ในศูนย์เดียวกัน รวมถึงการจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุนเพื่อให้กองทุนมีรายได้และมีเงินสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Basci & Alkan (2015) และ OECD (2012) ที่พบว่า ภาคเอกชนภาครัฐ ศิษย์เก่าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทสำคัญที่จะเข้ามาช่วยในการสนับสนุนด้านเงินทุนและงบประมาณในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ เนื่องจากงบประมาณของมหาวิทยาลัยมีจำกัด การบริหารกองทุนมีความสำคัญมากต้องมีการบริหารให้มีผลกำไรกลับเข้าสู่กองทุนให้มหาวิทยาลัยสามารถมีเงินงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องพึ่งเงินสนับสนุนจากรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Zheng and Hu (2018) พบว่าการได้รับการสนับสนุนจากการจัดสรรของรัฐบาลจะมีประสิทธิภาพแค่ในระยะสั้นเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของชาติและบรรลุตามนโยบายที่คาดหวัง ทำให้ทิศทางการพัฒนาถูกจำกัดอิสระ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Sperrer, Muller & Soos (2016) พบว่าในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการควรมีระบบการให้คำปรึกษาในพื้นที่ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการและศูนย์ถ่ายทอดความรู้

3) สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งในรูปของผลงานทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าในการบริหารส่วนที่สำคัญก็คือทรัพยากรบุคคลเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทั้งตัวอาจารย์และนักศึกษาโดย

การสร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งในรูปของตัวเงิน ผลงานทางวิชาการ จะทำให้มีแรงจูงใจในการสร้างผลงานใหม่ๆ จากการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ kuratko, Hornsby & Covin (2014) และ OECD (2012) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยต้องมีการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนการประกอบการพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจและผลตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับบุคลากรที่ดำเนินการด้านผู้ประกอบการ นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Van Toan Dinh (2020) ที่ทำการศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศเวียดนามพบว่าอาจารย์และนักวิจัยจะทำงานวิจัยและมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีก็ต่อเมื่อมีการแบ่งผลประโยชน์อย่างเหมาะสม และอาจารย์ไม่ค่อยให้ความสนใจในการทำธุรกิจที่เกิดจากการวิจัย โดยเฉพาะการดำเนินงานและการจัดตั้งบริษัทที่แยกตัวออกมาจากมหาวิทยาลัย (Spin-off) แต่อาจารย์และนักวิจัยส่วนใหญ่จะผลิตสินค้าที่ได้จากงานวิจัยที่สามารถขายได้ราคาสูง

5. ด้านการจัดการเรียนรู้ จัดได้ 3 แนวทาง ได้แก่

1) คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าในการที่จะสามารถสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้นั้นควรจะนำปัญหาและความต้องการของภาคธุรกิจ ภาครัฐมาตั้งเป็นหัวข้อของงานวิจัยเพื่อให้งานวิจัยนั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ สามารถต่อยอดทางพาณิชย์ได้เพราะผลการวิจัยและนวัตกรรมมีจุดเริ่มต้นมาจากความต้องการของผู้ใช้ ทั้งจากภาคธุรกิจและ ภาครัฐพร้อมทั้งสามารถนำผลงานวิจัยมาใช้ในพัฒนาท้องถิ่นและประเทศได้ สอดคล้องกับการศึกษาของอิวูทซ์ นัตร มาลาทอง (2560), HEInnovate (2014), OECD (2012) และ Silva, Esteves, Narcia & Cardoso (2018) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีการสร้างงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นในสังคมและความต้องการของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการแปลงความรู้ที่ได้ไปสู่การเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

2) ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการและสามารถทำงานได้จริงตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งที่จะช่วยในการสร้างผู้ประกอบการ สร้างนักวิจัยหรือนวัตกรรม ผลการวิจัย

พบว่าการทำให้อาจารย์และนักศึกษามีทักษะความเป็นผู้ประกอบการได้นั้น ควรมีการออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการเพื่อฝึกทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการจากการลงมือทำจริง คิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองโดยมีอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้แรงบันดาลใจหรือให้ความช่วยเหลือ และผลการวิจัยยังพบอีกว่า มหาวิทยาลัยควรมีการออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีทักษะที่ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริงของสถานประกอบการ โดยเขียนคุณลักษณะผลลัพธ์ที่ต้องการเฉพาะในแต่ละชั้นปีให้ชัดเจนในหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาได้ลงมือทำจริงฝึกความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา โดยมีการใช้ความคิดอย่างเป็นระบบ กล่าวคือถ้าทำสอดคล้องกับการศึกษาของอิวูรท์ ฉัตรมาลาทอง (2560) ที่พบว่ามหาวิทยาลัยจัดหลักสูตร รายวิชาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านประกอบการมีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gustomo & Ghina (2017) และ Ghina, Simatupang & Gustomo (2014) ที่พบว่า กิจกรรมด้านการสอนจะเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถในกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการ ทำให้เพิ่มโอกาสทางอาชีพสามารถประกอบอาชีพอิสระและเป็นเจ้าของกิจการได้

3) จัดตั้งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญมากในการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการให้สำเร็จก็คือการจัดตั้งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems) เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้มีการระดมความคิด เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆผ่านบรรยากาศที่ให้มีการทำงานร่วมกัน (Co – working space) เพื่อสร้างผลงานและต้นแบบชิ้นงาน และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่นการจัดเสวนาเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ (Mentor) การจัด Boot camp ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gustomo & Ghina (2017), Aranha & Garcia (2014) และ อิวูรท์ ฉัตรมาลาทอง (2560) ที่พบว่า การสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมเพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างนวัตกรรมต้องมีการกระตุ้นระบบนิเวศเชิงนวัตกรรม (Innovation ecosystem) สร้างสวนวิทยาศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงภาค

ส่วนต่างๆ เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิต การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน ซึ่งภาครัฐได้มองเห็นความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้จึงได้สร้างอุทยานวิทยาศาสตร์ให้เป็นสถานที่อำนวยความสะดวกสนับสนุนเอกชนทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม โดยรวบรวมนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนมาก มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งยังเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา ภาครัฐ และ ภาคชุมชนท้องถิ่นซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์: สอว., 2564) แต่พบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่งมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณในการลงทุนเพราะการสร้าง Ecosystem ต้องใช้เงินลงทุนสูง เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการร่วมมือในการใช้ Ecosystem ร่วมกันและสามารถใช้อุทยานวิทยาศาสตร์ของทางภาครัฐได้

6. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จัดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

1) สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation) การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่สามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้นั้นขึ้นขึ้นกับการสร้างสรรค์งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆที่สามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และในการแก้ปัญหาของประเทศ ดังนั้นการนำปัญหาและความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจจากภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมและภาครัฐมาตั้งเป็นโจทย์สำคัญในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมจึงเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับยุค Thailand 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอวีรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560), Silva, Esteves, Narcizo & Cardoso (2018), Nogueira, Arruti, Markuerkiaga & Saenz (2018), Aranha & Garcia (2014) และ Salamzadeh, Salamzadeh & Daraei (2011) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการนำผลการวิจัยทางวิชาการไปสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมให้เกิดประโยชน์สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัยเป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปใช้ในการพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับความต้องการของ

ตลาด สำหรับในประเทศไทยเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพิ่มขึ้นรัฐบาลจึงมอบหมายให้สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ดำเนินการปรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการร่วมลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนในธุรกิจนวัตกรรม โดย กลไก Holding Company ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกจากหน่วยงานวิจัยของรัฐหรือมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจนวัตกรรมทั้งในและต่างประเทศให้เกิดประสิทธิผลและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่มหาวิทยาลัย ซึ่งมีพรบ.การส่งเสริม ววน. มาตรา 31 (พระราชบัญญัติการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา 31) ให้สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ (สำนักงาน สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2563) ตามนโยบายของรัฐบาล เพราะประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ท่ามกลางการแข่งขันในระดับโลก (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2559)

2) จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้าน ผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องผนวกการสร้างงานวิจัย และนวัตกรรมพร้อมทั้งการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการเข้ามาในกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ปีแรกเพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิดในการสร้างงานวิจัย นวัตกรรมและการสร้าง ชิ้นงานด้านการประกอบการตั้งแต่ปีแรกจนถึงปีสุดท้ายจากการลงมือทำจริง สอดคล้องกับการศึกษา ของ Gibb (2013) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีการให้นักศึกษาและนักศึกษาได้ค้นคว้าทดลองการสร้างธุรกิจ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัย มีการบูรณาการองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชาในการ จัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 ระดับนโยบาย

มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เหมือนกันควรร่วมมือกันในการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรมร่วมกับภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรมที่มีความต้องการในสาขาเดียวกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

1.2 ระดับมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

1. มหาวิทยาลัยควรค้นหาความเชี่ยวชาญที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยเพื่อนำมาสร้างศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center) โดยมีการบริหารงานเฉพาะที่แยกออกจากมหาวิทยาลัย บริหารร่วมกับผู้ประกอบการอย่างอิสระ ควรจัดให้มีกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม และ ศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัยรวมถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหม่ (startup) ให้ครบอยู่ในศูนย์ความเป็นเลิศ รวมถึงกำหนดการจ่ายผลตอบแทนเข้ากองทุนเพื่อให้เกิดการรายได้เข้าสู่ศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน

2. ปัจจัยที่สำคัญมากในการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการให้สำเร็จก็คือ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดตั้งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและกิจกรรมกระตุ้นความคิดใหม่ๆ (Entrepreneurial Ecosystems) ซึ่งมหาวิทยาลัยควรมีการใช้พื้นที่จัดตั้งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ควรมีการจัดเวทีเสวนากับผู้มีประสบการณ์ ผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ที่ประสบความสำเร็จ (Mentor) มาเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญมากในการสร้างมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพราะเครือข่ายความร่วมมือเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับมหาวิทยาลัยทั้งทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน ซึ่งความร่วมมือจะนำมาซึ่งแหล่งทุน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เส้นทางสู่การตลาด เพื่อเกิดมูลค่าในเชิงพาณิชย์รวมทั้งในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาชุมชน สังคมและประเทศ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้ครอบคลุมทั้ง ภาครัฐ ภาคธุรกิจ/ อุตสาหกรรม ระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกให้เข้มแข็งและยั่งยืน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้ามาร่วมกับมหาวิทยาลัย (Open innovation systems) ทั้งการเข้ามาขอสนับสนุนจากกองทุน ขอคำปรึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกับมหาวิทยาลัยตลอดจนสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้ลงลึกในส่วนนี้

บรรณานุกรม

- กรณีภูฏัน สฤตฤติ, ชญาพิมพ์ อูสาโท และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2564). การบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามแนวคิดทักษะการทำงานในอนาคต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 11(3), 127-141.
- เกรียงชัย รุ่งฟ้าใหม่. (2560). แนวทางการวิเคราะห์วิจัยการบริหารจัดการอุดมศึกษาจากมุมมองของทฤษฎี ตัวแทนด้านสังคมและวัฒนธรรม. *วารสารดุสิตธานี*, 11(2), 409-420.
- เขมกร ไชยประสิทธิ์ และ อรพิน สันติธีรากุล. (2560). การเปรียบเทียบตัวแบบการพัฒนาผู้ประกอบการระหว่าง ประเทศไทยกับหมู่เกาะ AZORES ประเทศโปรตุเกส. *วารสารปัญญาทัศน์*, 9(ฉบับพิเศษ), 6-17.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญานี ภัทรวารินทร์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- โชติ บดีรัฐ. (2558). *เทคนิคการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐไผท สุทธิเสริม. (ม.ป.ป.). *การเป็นผู้ประกอบการ*. เข้าถึงได้จาก sites.google.com/site/natpaai24456/hnwy-thi4-kar-pen-phu-prakb-kar
- ทรงพล มั่นคงสุจริต, นันทรัตน์ มหาสวัสดิ์, มัทชน พฤทธิจักรชัย, อาศิริ จิระวิทยานุกู และ สมชาย ฉัตรรัตนานา. (2559). ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย: สถานะปัจจุบันและ โอกาสในการปรับปรุง. *วารสารนักบริหาร*, 36(2), 123-132.
- ทศนา เขมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพล สุวรรณประทีป. (2563). *IP Commercialization*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/635432>

- นลินี สุดเสวต. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สุขภาพองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. (วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2561. (2561, 17 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*.
เล่มที่ 135 ตอนพิเศษ 199 ง, หน้า 19 - 21.
- ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์. (2562). *มหาวิทยาลัยปรับตัว 360 องศา มุ่งสตาร์ทต่อพตอป โจทย์คนรุ่นใหม่*.
เข้าถึงได้จาก <https://www.prachachat.net/education/news-108134>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, หน้า 1 - 26.
- พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก,
หน้า 54 - 78.
- พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, หน้า 102 - 104.
- พัชรินทร์ เตียมสะอาด และวรรษยา ศิริวัฒน์. (2562). ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 6(2), 101-131.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2555). การจัดการทรัพย์สินทางปัญญาของภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ของไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนาศาสตร์*, 6(2), 129-162.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, วาสนา วิสฤตภา และนักรบ หมี่แสน. (2560). *อุดมศึกษาสาขาวิชาที่ถูกกลืน* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬามหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, สีนระวา คามดิษฐ์, เจลิมชัย มนุเสวต, วาสนา วิสฤตภา และนักรบ หมี่แสน. (2561).
การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬามหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2564). *เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.dpu.ac.th/introduce-dpu.html>

- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก, หน้า 1 - 72.
- วรรณพร อารยะพันธ์, ลำปาง แม่นมาดย์, มาลี กาบมาลา และกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย. (2558). สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการความรู้และสารสนเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารวิจัย มข. (บศ.)*, 15(2), 21-38.
- วิกิพีเดีย. (ม.ป.ป.). ผู้ประกอบการ. วันที่สืบค้น 27 สิงหาคม 2562, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ผู้ประกอบการ>
- วิกิพีเดีย. (ม.ป.ป.). รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วันที่สืบค้น 21 มีนาคม 2563, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย>
- จิตร ศรีสอ้าน. (2518). *หลักการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศิริกัญญา แก่นทอง, สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และสมถวิล วิจิตรวราภรณ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดจากการหลอมรวมของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 8(1), 126-139.
- ศิริพงษ์ รักใหม่, สิริฉันท สติรกุล เตชะพาหพงษ์ และพันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2559). บทบาทตามภารกิจอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารวิทยาลัยอุตสาหกรรม*, 10(2), 1-20.
- สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2563). *การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property System)*. เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/drive_econ/download/article/article_20170703142455.pdf
- สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.). (2564). *ประวัติความเป็นมา*. เข้าถึงได้จาก <https://apheit.org/?p=72>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2564). *สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสกอ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/university-2.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.). (2561). *สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University Executive Training)”*. เข้าถึงได้จาก https://www.sti.or.th/sti/news-detail.php?news_type=2&news_id=348&
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ (สอว). (2564). *โครงการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก <https://www.spa.most.go.th/>
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.). (2563). *สอวช. ถก มหาวิทยาลัย – สถาบันวิจัยทั่วประเทศ ปลดล็อกกลไกจัดตั้ง Holding Company พร้อมเร่งทำแพคเกจนโยบายสนับสนุน มั่นใจกระตุ้นลงทุนวิจัยภาครัฐแตะ 30% ในปี 65*. เข้าถึงได้จาก <https://www.nxpo.or.th/th/6226>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23) การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม (พ.ศ. 2561-2580)*. เข้าถึงได้จาก <http://nscr.nesdc.go.th/masterplans-23/>
- สิทธิพล วิบูลย์ธนากุล. (2563). *ทรัพย์สินทางปัญญา หัวใจสำคัญพัฒนาเศรษฐกิจ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647750>
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุพิชชา ชีวพฤกษ์, เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน และ นลินฉัฐ ดีสวัสดิ์. (2561). *ทิศทางการพัฒนาการประกอบการด้วยการพัฒนาองค์กร*. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 16(1), 219 - 227.

- สุริรัตน์ ดวงสุวรรณ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 10(2), 3-19.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาวี และ สุรัตน์ จินตสกุล. (2554). *การบริหารจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวภา เมืองแก่น. (2560). *ต้นแบบการจัดองค์กรแห่งความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง. (2560). *ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Abesi, S., Esfandabadi, A. M., & Esfandabadi, H. M. (2016). Designing an entrepreneurial university model with the organizational entrepreneurship approach in Payam-e-Noor University. *Journal of Administrative Management, Education and Training (JAMET)*, 12(3), 429 - 443.
- Aranha, E. A., & Garcia, N. A. P. (2014). Dimensions of a metamodel of an entrepreneurial university. *African Journal of Business Management*, 8(10), 336 - 349.
- Aalto University. (2020). *In ten years, Aalto University has created a world-class centre of expertise*. Retrieved from <https://www.aalto.fi/en/news/in-ten-years-aalto-university-has-created-a-world-class-centre-of-expertise>
- Babson College. (2021). *About Babson*. Retrieved from <https://www.babson.edu/about/>
- Basci, E. S., & Alkan, R. M. (2015). Entrepreneurship education at universities: Suggestion for a model using financial support. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 195(2015), 856 - 861.
- Bikse, V., Lusena- Ezera, I., Rivza, B., & Volkova, Ta. (2016). The transformation of traditional universities into entrepreneurial universities to ensure sustainable higher education. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 18(2), 75 - 88.

- Bronstein, J., & Reihlen, M. (2014). Entrepreneurial university archetypes. *Industry and Higher Education*, 28(4), 245-262.
- Chaithat, K., Umnuayrat, S., Buranachart, S., & Gunma, N. (2019). Model of educational management for developing quality of private higher education institutes. *Humanities, Social Sciences and arts Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 12(2), 1272-1293.
- Clark, B. R. (1998). *Creating entrepreneurial universities: Organizational pathways of transformation*. Oxford: Pergamon Press.
- Clark, B. R. (2004). Delineating the character of the entrepreneurial university. *Higher Education Policy*, 17(4), 355 - 370.
- Daft, R. L. (2002). *Leadership: Theory and practice*. New York: The Dryden Press.
- Dinh, V. T. (2020). Entrepreneurial universities and the development model for public universities in Vietnam. *International Journal of Entrepreneurship*, 24(1), 1-16.
- Donlaya C. (2019). การจัดการองค์กรแบบสมัยใหม่หมายถึงอะไร มีอะไรบ้างที่ SME นั้นต้องรู้. เข้าถึงได้จาก <https://www.moneywecan.com/organizing/>
- Dubrin, A. J. (2002). *Essentials of management* (5th ed.). New York: South-Western College.
- Etzkowitz, H. (2015). Special introduction: The entrepreneurial university wave. In *Technology financing and commercialization* (pp.9-15). London: Palgrave Macmillan UK.
- Etzkowitz, H., & Leydesdorff, L. (2000). The dynamics of innovation: From National Systems and “Mode 2” to a Triple Helix of university-industry-government relations. *Research Policy*, 29(2), 109-123.
- Farsi, J.Y., Imanipour, N., & Salamzadeh, A. (2012). Entrepreneurial university conceptualization: Case of developing countries. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 4(2), 193 - 204.

- Gibb, A. (2012). Exploring the synergistic potential in entrepreneurial university development: towards the building of a strategic framework. *Annals of Innovation & Entrepreneurship*, 3, 1 - 21.
Doi:10.3402/aie.v3i0.16742
- Gibb, A. (2013). *Entrepreneurial University Scorecard*. UK: NCEE.
- Guerrero, M., & Urbano, D. (2012). The development of an entrepreneurial university. *The Journal of Technological Transfer*, 37(1), 43-74.
- Guerrero, M., Cunningham, J. A., & Urbano, D. (2015). Economic impact of entrepreneurial universities activities: An exploratory study of the United Kingdom. *Research Policy*, 44(3), 748-764.
- Gustomo, A., & Ghina, A. (2017). Building a systemic framework for an entrepreneurial university. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 4(7), 116-123.
- Ghina, A., Simatupang, T. M., & Gustomo, A. (2014). A systemic Framework for Entrepreneurship Education within a University Context. *International Education Studies*, 7(12), 1-19.
- HEInnovate. (2014). *The entrepreneurial higher education institution: A review of the concept and its relevance today*. Brussels: European Commission (mimeo).
- Hoy, Wayne K., & Miskel, Cecil G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Kalar, B., & Antoncic, B. (2015). The entrepreneurial university, academic activities and technology and knowledge transfer in four European countries. *Technovation*, 36, 1 - 11.
- Kalenyuk, I., & Dyachenko, A. (2016). Entrepreneurial universities in a world educational system. *International Economic Policy*, 25(2), 59-74.
- Kaiser, L. (2010). Management of Intellectual Property in research and development: A search for systems from the viewpoint of research and technology organizations. *International Journal of Innovation and Technology Management*, 7(3), 263-272.

- Keeves, J. P. (1989). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Keystone. (2021). *Babson College*. Retrieved from https://www.masterstudies.com/universities/USA/Babson-College/?pk_vid=a8e25c74c09b6dff1634643803e38148
- Klein, S. B., & Pereira, F. C. M. (2020). Entrepreneurial university: Conceptions and evolution of theoretical models. *Revista Pensamento Contemporaneo em Administracao*, 14(4), 20-35. <https://doi.org/10.12712/rpca.v14i4.43186>
- Kuratko, D.F., Hornsby, J. S., & Covin, J. G. (2014). Diagnosing a firm's internal environment for corporate entrepreneurship. *Business Horizons*, 57, 37 - 47.
- Markuerkiaga, L., Errasti, N., & Igaetua, J.I. (2014). Success factors for managing an entrepreneurial University: Developing an integrative framework. *Industry and High Education*, 28(4), 233 - 244.
- Nogueira, D.F., Arruti, A., Markuerkiaga, L., & Saenz, N. (2018). The entrepreneurial university: A selection of good practices. *Journal of Entrepreneurship Education*, 21(3), 1 - 17.
- North Carolina State University. (2020). About NC State. เข้าถึงได้จาก <https://www.ncsu.edu/about/>
- OECD and European Commission. (2012). *A guiding framework for entrepreneurial universities*. Paris: OECD and the European Commission.
- Orozco, L. A., Aristizabal, J. P., & Villaveces, J. L. (2018). Management challenge in the entrepreneurial university and academic performance. *Intechopen*, 195-213. Retrieved from <https://dx.doi.org/10.5772/intechopen.71754>
- Saichai, K. (2018). The state educational administration of higher level institutions and the characteristics of organization promoting innovation. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 10(1), 1-12.

- Salamzadeh, A., Salamzadeh, Y., & Daraei, M. (2011). Toward a systematic framework for an entrepreneurial university: A study in Iranian context with an IPOO model. *Global Business and Management Review: An International Journal*, 3(1), 30-37.
- Sam, C., & Sijde, P.V.D. (2014). Understanding the concept of the entrepreneurial university from the perspective of higher education models. *Higher Education*, 68(6), 891-908.
- Silva, C. E. L., Esteves, F. D. A., Narcizo, R. B., & Cardoso, R. (2018). Concepts and Criteria for the Characterization of the Entrepreneurial University: A systemic literature review. *Journal of Economics, Business and Management*, 6(3), 65-71.
- Sperrer, M., Muller, C., & Soos, J. (2016). The concept of the entrepreneurial university applied to universities of technology in Austria: Already reality or a vision of the future?. *Technology Innovation Management Review*, 6(10), 37 - 44.
- Stanford University. (2020). *Stanford facts 2019*. Retrieved from <https://facts.stanford.edu>
- Starkey, P. (1997). *Networking for development*. London: International forum for rural transport and development.
- Techsauce. (2562). *ทรัพย์สินทางปัญญา ประกอบด้วยอะไรบ้าง*. เข้าถึงได้จาก <https://techsauce.co/tech-and-biz/intellectual-property-ip-scb-nia-ibe>
- Urbano, D. & Guerrero, M. (2013). Entrepreneurial universities: Socioeconomic impacts of academic entrepreneurship in European region. *Economic Development Quarterly*, 27(1), 40 - 55.
- Zheng, C., & Hu M-C. (2018). An exploration of the application of universities as artificial institutional entrepreneurs: The case of China. *J. Public Affairs*. 18, 1 -10. Doi.org: 10.1002/pa.1697

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษยา วงษ์สวัสดิกุล
คณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์สวัสดิกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล นววงศ์เสถียร
คณบดีคณะบัญชีและวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
3. ดร.ณกมล จันทร์สม
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต
4. ดร.ธนกร ลิ้มศรีณีย์
ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน (UBIS) มหาวิทยาลัยสยาม
5. ดร.อวิรุทธิ์ อวิรุทธิ์ นัตรมาลาทอง
ผู้อำนวยการศูนย์บริหารความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักวิจัย โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial Universities) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา มีททวงกูร
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
2. ดร.ธนกร ลิ้มศรีณีย์
ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน (UBIS) มหาวิทยาลัยสยาม
3. ดร.อวิรุทธิ์ อวิรุทธิ์ นัตรมาลาทอง
ผู้อำนวยการศูนย์บริหารความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักวิจัย โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial Universities) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์

1. ดร.กิติพงค์ พร้อมวงค์
ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
แห่งชาติ (สอวช.)
2. ดร.ดาริกา ลัทธพิพัฒน์
อธิการบดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
3. คุณพงษ์เดช ศรีวิจิตรประดิษฐ์
ประธานบริษัท ทีโอที เทคโนโลยี จำกัด
ประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัท เซอราฟิลเทค (ประเทศไทย)
รองประธานสถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ไทย (ส.อ.ท)
นายกสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
4. ดร.เฉลิมชัย มนุษยเสวต
อาจารย์อาวุโส สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาดไทย
Broad of advisory for Standard of Curriculum and Education Industry Network -FENI
(Future Educa-tion Network International)
หัวหน้าโครงการ DPU - AKITA (Japan) Educational Cooperation Project
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและฝ่ายวางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยอีส
เทิร์นเอเชีย
5. คุณวิฑูร หวนโคกสูง
กรรมการผู้จัดการ บริษัทเอชเคเอส เทค จำกัด

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษยา วงษ์สวัสดิกุล
คณบดีคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
2. คุณพงษ์เดช ศรีวิจิตรประดิษฐ์
ประธานบริษัท ท็อปเทค โซลูชั่น จำกัด
ประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัท เซอราฟิลเทค (ประเทศไทย)
รองประธานสถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท)
นายกสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
3. คุณวรรณีย์ ประสานพานิช
ผู้อำนวยการฝ่ายสนับสนุนองค์ความรู้และระบบให้บริการ SMEs สำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
4. ดร.นันทพร ดำรงพงศ์
ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยสยาม
5. ดร.ธีรศักดิ์ สงวนมานะศักดิ์
ผู้จัดการอาวุโส บริษัท แซด. คูโรดา (ประเทศไทย) จำกัด
ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

รายชื่อมหาวิทยาลัยเอกชนที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 20 แห่ง

1. มหาวิทยาลัยชินวัตร
2. มหาวิทยาลัยสยาม
3. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
4. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
5. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
6. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
7. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
8. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
9. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
10. มหาวิทยาลัยเว็สเตอร์(ประเทศไทย)
11. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
12. มหาวิทยาลัยพายัพ
13. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
14. มหาวิทยาลัยเนชั่น
15. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
16. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
17. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
18. มหาวิทยาลัยธนบุรี
19. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
20. มหาวิทยาลัยคาปี

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย
ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
2. โปรดตอบคำถามตามสภาพที่เป็นจริง เพราะข้อมูลของท่านจะมีคุณค่าต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง
3. ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดีและหน่วยงานที่สร้างผลผลิตหรือสร้างความเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยเอกชน
4. ข้อมูลที่ท่านตอบ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใดและผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลในภาพรวมเท่านั้น
5. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป ตั้งแต่การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยให้มีกระบวนการคิดและทักษะความเป็นผู้ประกอบการ มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน และเกิดผลลัพธ์จากการดำเนินงานผู้ประกอบการ

ข้อมูลจากท่านมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณท่านที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูลครั้งนี้

นางสาวณิชมล ขวัญเมือง

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ อธิการบดี/รองอธิการบดี คณบดี/ รองคณบดี
 ผู้บริหารหน่วยงานผู้ประกอบการ

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

- ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี
 11-20 ปี มากกว่า 20 ปี
2. เพศ ชาย หญิง
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท
ปริญญาเอก อื่นๆ
(ระบุ).....

4. ข้อมูลการปฏิบัติงาน (คณะ/ สถาบัน/ ส่วนงานที่สังกัด).....

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง 2 ช่องที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็น	สภาพปัจจุบัน						สภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
4	มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในเชิงธุรกิจและเชิงผู้ประกอบการ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัย และสามารถร่วมมือกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมได้												

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด
มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

.....

.....

.....

ขอความกรุณาทำการตอบทุกข้อและโปรดส่งกลับมายังผู้วิจัยด้วยซองจดหมายที่ได้แนบมา
พร้อมกับแบบสอบถามชุดนี้

แบบสัมภาษณ์ การบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

คำชี้แจง

การสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อเป็นข้อมูล ในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ การวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากการทำงาน ด้วยการสัมภาษณ์ เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป ตั้งแต่การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อ กระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยให้มี กระบวนการคิดและทักษะความเป็น ผู้ประกอบการ มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน และเกิดผลลัพธ์จากการดำเนินงานผู้ประกอบการ

การบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ หมายถึง การบริหารมหาวิทยาลัยตาม กรอบภารกิจมาตรฐานการอุดมศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) ด้านการวิจัยและนวัตกรรม 3) ด้านการ บริการวิชาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) ด้านการบริหารจัดการ โดยการนำแนวคิดของ มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมาใช้ในการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มี 6 แนวทาง หลัก ได้แก่ การจัดการองค์กร การจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เครือข่ายความร่วมมือและผลการดำเนินงาน โดยแต่ละด้าน มีความหมาย ดังนี้

การจัดการองค์กร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงาน ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการ วางแผน การจัดสรรและพัฒนาบุคลากร งบประมาณในการดำเนินงาน การสั่งการและการควบคุม

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆที่ช่วยให้นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย เกิดการเรียนรู้ ทั้งการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆทางด้านผู้ประกอบการ ซึ่งผลที่ได้ คือความรู้ ความเข้าใจใน สาระต่างๆ ความสามารถ การใช้ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ รวมทั้งความรู้สึกรู้หรือ เจตคติอันเกิด จากกระบวนการเรียนรู้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม หมายถึง การวิจัยที่ตอบสนองความต้องการทางสังคมเศรษฐกิจและ ประเทศ มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมที่สร้างคุณค่าและผลกระทบต่อ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สามารถสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์

การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง การจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์ขึ้น จากการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมรวมทั้งการต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยการจัดการ ทรัพย์สินทางปัญญาประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา 2) การคุ้มครองและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และ 3) การนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ให้เกิดประโยชน์มีมูลค่า ในเชิงพาณิชย์

เครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ภาครัฐ และ หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อความร่วมมือและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ และเข้ามามีบทบาทในการพัฒนากระบวนการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและร่วมกันถ่ายทอดเทคโนโลยีกับมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณ

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากบริหารและดำเนินการด้านผู้ประกอบการที่ทำให้ นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ ทักษะและกระบวนการคิดแบบผู้ประกอบการ สามารถสร้างผลงานวิจัยและ นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการสร้างผลตอบแทนให้แก่มหาวิทยาลัยเป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและ สังคมที่ใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาประเทศ

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความอนุเคราะห์ ในการสละเวลาในการให้ข้อมูลและ ประสพการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยค่ะ

น.ศ. ฉิมมล ขวัญเมือง

นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถาบัน/ องค์กร.....
4. วันที่ให้สัมภาษณ์..... เวลา.....
สถานที่.....

ตอนที่ 2 การบริหารมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โปรดให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ข้อ	ประเด็นการสัมภาษณ์
1	ท่านคิดว่าการพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความจำเป็นอย่างไร
2	ท่านคิดว่าการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ในแต่ละด้าน ควรมีแนวทางในการบริหารอย่างไร
3	ปัจจัยความสำเร็จ (Success Factors) ในการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในความคิดเห็นของท่านคืออะไร
4	ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มีอะไรบ้าง
5	การพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ท่านคิดว่าภาครัฐและภาคเอกชนควรมีบทบาทอย่างไร และเข้ามามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในด้านใดบ้าง อย่างไร
6	ท่านมีข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิดผู้ประกอบการ อย่างไร

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตาม
แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

คำชี้แจง

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” ประเด็นการประเมินตามองค์ประกอบของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงช่องเดียว พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒินามสกุล.....

ตำแหน่ง.....ที่ทำงาน.....

ข้อที่	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม						ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
ด้านที่ 6 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม												
1	สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation)											
2	พัฒนางานวิจัยที่มีการใช้เทคโนโลยีสูงๆ (TRL: Technology Readiness Level)											
3	จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก											

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและ
สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อประเด็นคำถามของเครื่องมือวิจัย โดยต้องมีค่า
ความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) โดย

ค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.6 – 1.0 หมายถึงข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.6 หมายถึงข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ด้านการบริหารมหาวิทยาลัย								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2. ด้านการจัดการเรียนรู้								
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3. ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4. ด้านการจัดการทรัพยากรสิ่งทาบปัญหา								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ								
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
6. ด้านผลประกอบการ								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์การบริหาร
มหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อประเด็นคำถามของเครื่องมือวิจัยโดย
ต้องมีค่าความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) โดย

ค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.6 – 1.0 หมายถึงข้อความสอดคล้องกับเนื้อหา

ค่า IOC มีค่าต่ำกว่า 0.6 หมายถึงข้อความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ข้อที่	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
1	ท่านคิดว่าการพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการมีความจำเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.0	สอดคล้อง
2	ท่านคิดว่าการบริหารมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนา กลุ่มมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในแต่ละด้าน ควรมีแนวทางในการบริหารอย่างไร	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
3	ปัจจัยความสำเร็จ (Success Factors) ในการ บริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการในความคิดเห็นของท่านคือ อะไร	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4	ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร มหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการมีอะไรบ้าง	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
5	การพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ท่านคิดว่าภาครัฐ และภาคเอกชนควรมีบทบาทอย่างไร และเข้า มามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในด้านใดบ้าง อย่างไร	+1	+1	+1	1.0	สอดคล้อง
6	ท่านมีข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อ พัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวคิดผู้ประกอบการ อย่างไร	+1	+1	+1	1.0	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์และหนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์

ที่ สน 0210.4/ ว 25

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

14 ตุลาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามจำนวน ฉบับ

ด้วย นางสาวณิขมล ขวัญเมือง นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาระบบบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (หลัก) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา ความดีชัวร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (ร่วม) ซึ่งนักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามการพัฒนาระบบบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยข้อมูลที่ได้จะไม่มีการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูลใดๆ ทั้งสิ้น และข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และโปรดพิจารณาให้นักศึกษาดังกล่าว เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2457-0068 ต่อ 5329 โทรสาร 0-2868-6852

หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อนักศึกษา นางสาวณิขมล ขวัญเมือง โทร. 089 - 459 - 5043

ที่ มส 0210.4/ ว 016

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามจำนวน1..... ฉบับ

ด้วย นางสาวณิซมล ขวัญเมือง นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น

ในกรณี บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้เข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยข้อมูลที่ได้จะไม่ผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูลใดๆ ทั้งสิ้น และข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และโปรดพิจารณาให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2457-0068 ต่อ 5329 โทรสาร 0-2868-6852

หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อนักศึกษา นางสาวณิซมล ขวัญเมือง โทร. 089-459-5043

ที่ สน 0210.4/ว.43

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม
38 ถนนเพชรเกษม
เขตภาษีเจริญ
กรุงเทพฯ 10160

17 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เขียน

ด้วย นางสาวฉิมพล ขวัญเมือง นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสยามได้รับอนุมัติให้ทำคุณวุฒิปันธเรื่อง
“การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ บงกชวณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิปันธ (หลัก) และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สินธรา คานดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิปันธ (ร่วม) เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็น
ผู้มีประสบการณ์ได้เข้าร่วมกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ระดมความคิดเห็นเพื่อตรวจสอบ
และยืนยันผลการวิจัย ของการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชน ไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย
ผู้ประกอบการ ในวันจันทร์ ที่ 23 สิงหาคม 2564 เวลา 13.00 น. โดยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(zoom)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักภพลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2457-0068 ต่อ 5329 โทรสาร 0-2868-6852

Email: phd_ed2@siam.edu

หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อนักศึกษา นางสาวฉิมพล ขวัญเมือง โทร. 089-459-5043

ที่ มส 0210.04/02

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสกลนคร
38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160

3 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาเอก

เรียน นายกมลสมาคณบดีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวณิชมล ขวัญเมือง นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสกลนคร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จอมพงศ์ มงคลวนิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ดุษฎีนิพนธ์ (หลัก) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ (ร่วม) ซึ่งนักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนคร จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นสมาชิกของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยฯ ตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ โดยการเก็บข้อมูลนักศึกษาจะทำการติดต่อและประสานงานด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำหนังสืออนุญาตฉบับนี้ แจ้งให้กับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ทราบผ่านทางสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยฯ รับทราบและอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้ โดยข้อมูลที่ได้จะวิเคราะห์ในภาพรวม ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะไม่ผลต่อภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ให้ข้อมูลใดๆทั้งสิ้น และจะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาสามารถเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

รองอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2457-0068 ต่อ 5329 โทรสาร 0-2868-6852

หมายเหตุ : ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อนักศึกษา นางสาวณิชมล ขวัญเมือง โทร. 089 - 459 - 5043

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ASSOCIATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THAILAND
UNDER THE PATRONAGE OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN

๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐-๒๓๕๔-๕๖๘๙-๙๑ โทรสาร. ๐-๒๓๕๔-๕๖๘๙
 328 Sri-Ayutthaya Road, Ratchathewi, Bangkok 10400, Thailand Tel. 0-2354-5689-91 FAX. 0-2354-5691
<http://www.apheit.org>

ที่ปรึกษา

ภราดา ดร.ประทีป ม.โกมลมาศ
 ดร.ธนู กุลชล
 ภราดา ดร.บัญชา แสงหิรัญ
 ศศ.ดร.จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง
 ดร.มีทนา สานติวัตร
 ดร.เลิศกัญจน์ ส.บุรุษพัฒน์
 รศ.ดร.เสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์

นายกสมาคม

ดร.พรชัย มงคลวนิช

นายกเฟิงพันวาระ

ดร.วิมล สุวรรณดี

อุปนายก (๑)

ดร.คาริกา ลัทธพิพัฒน์

อุปนายก (๒)

ดร.เอกอนันต์ สมบัติสกุลกิจ

นายกรับเลือก

ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง

เลขาธิการ

ดร.เสนีย์ สุวรรณดี

ปฏิคม

ดร.เอกอนันต์ สมบัติสกุลกิจ

นายทะเบียน

ศศ.ดร.ชกกลดา มงคลวนิช

เหรัญญิก

ดร.อณาภา ฐุทธิพันธ์

ประธานฝ่ายพัฒนาและ

นวัตกรรมการอุดมศึกษา

ศศ.ดร.วิวัฒน์ คิมยะศรีน สัตยาธิกรณ

ประธานฝ่ายวิชาการและ

ประกันคุณภาพการศึกษา

รศ.ดร.บัณฑิต โรจน์อารยานนท์

ประธานฝ่ายทรัพยากรการรับรู้

และเทคโนโลยีการศึกษา

ดร.จอมขวัญ ผลภามิ

ประธานฝ่ายกิจการนักศึกษา

อาจารย์ฉลอง แสงอินทร์

ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์

อาจารย์วรงค์ ชินวันทนนานนท์

กรรมการ

ดร.บัญชา เกิดมณี

ศศ.ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง

ศศ.ดร.ธนวรรณ พลวิชัย

ดร.กิตติพัฒน์ สุวรรณชิน

ดร.กิตติ วงษ์ชวลิตกุล

รศ.ดร.วินัย รังสินันท์

ศศ.ดร.วิรัช เลิศไพฑูริย์พันธ์

รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ

ดร.นิยนา จันจิระสกุล

ที่ สสอท.(วจ) ๐๐๖/๒๕๖๔

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำดัชนีพันธ

เรียน อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ด้วยนางสาวณิชาล ขวัญเมือง นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม ขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการทำดัชนีพันธ เรื่อง“การพัฒนา การบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” ทั้งนี้ ผู้ทำวิจัย จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระดับ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี และผู้บริหารหน่วยประกอบการ ใน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่เป็นสมาชิกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ

ในการนี้ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับความร่วมมือจาก ดร.เสนีย์ สุวรรณดี เลขาธิการสมาคมฯ เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จาก ท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผู้ทำวิจัยดังกล่าว ได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบันของท่านได้ และหากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อกับผู้ทำวิจัยโดยตรง ทางโทรศัพท์หมายเลข ๐๘๙-๔๕๙-๕๐๔๓ หากท่านเห็นว่าข้อมูลที่ประสงค์จะเก็บนั้นมีผลกระทบต่อสถาบัน ท่านจะไม่ อนุญาตก็ได้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เสนีย์ สุวรรณดี)

เลขาธิการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
 ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ศูนย์ประสานงานสมาคมฯ

โทรศัพท์ ๐๒-๓๕๔-๕๖๘๙-๙๑ โทรสาร ๐๒-๓๕๔-๕๖๘๙

หนังสือรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสยาม ประเทศไทย ได้ทำการตรวจสอบและรับรองโครงการวิจัยตามที่ระบุไว้ด้านล่าง

เลขที่หนังสือรับรอง : 2021/001

ชื่อโครงการ : การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

รหัสโครงการ : 2020/001

หัวหน้าโครงการ : นางสาวณิชนล ขวัญเมือง

สถานที่ทำวิจัย : มหาวิทยาลัยสยาม

เอกสารที่รับรอง : 1) โครงร่างการวิจัย
2) หนังสือชี้แจงผู้จะเข้าร่วมการวิจัย
3) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
4) เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ

วันที่ออกเอกสารรับรอง : 18 มีนาคม 2564

วันหมดอายุ : 17 มีนาคม 2565

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อมร ลีลารัตน์)
ประธานกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยทุกท่านที่ผ่านการรับรองด้านจริยธรรมการวิจัยต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงร่างการวิจัยอย่างเคร่งครัด
- 2) รายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการวิจัยต่อผู้สนับสนุนการวิจัยและคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 3) ส่งรายงานความก้าวหน้าประจำปีต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 4) ในกรณีที่ต้องการต่ออายุเอกสารรับรอง จะต้องยื่นเรื่องขออนุมัติก่อนวันหมดอายุอย่างน้อย 30 วัน ทำการ
- 5) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ส่งรายงานการสิ้นสุดโครงการวิจัย

Certificate of Siam-IRB Approval

The Ethics Committee, Siam University, Thailand, has reviewed and approved the following protocol.

Certificate of Approval No. : 2021/001

Protocol Title: The Development of Thai private Universities According to the Concept of Entrepreneurial

Protocol No.: 2020/001

Principal Investigator: Miss Nichamon Kwanmueang

Research Site: Siam University

Document Approved:

- 1) Protocol
- 2) Participant information sheet
- 3) Informed consent form
- 4) Announcement about Volunteer Recruitment for Clinical Trial

Date of Approval: March 18, 2021

Approval Expire Date: March 17, 2022

(Professor Amorn Leelarasamee)
Chairman of Ethics Committee

All approved investigator must comply with the following conditions:

- 1) Strictly conduct the research as required by the protocol;
- 2) Report to the Ethic Committee any adverse event or any changes in the research;
- 3) Provide yearly reports to the Ethic Committee concerning the progress of the research;
- 4) Certificate Renewal, reapply for approval at least 30 workdays before date of expiration;
- 5) Provide final reports to Ethics Committee when the study has finish.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวณิชมล ขวัญเมือง
วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด	วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ 2515 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
การศึกษา	พ.ศ 2537 ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (พย.บ) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ 2544 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม) สาขาสรีรวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ 2564 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม
ทุนการศึกษา	มหาวิทยาลัยสยาม
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม